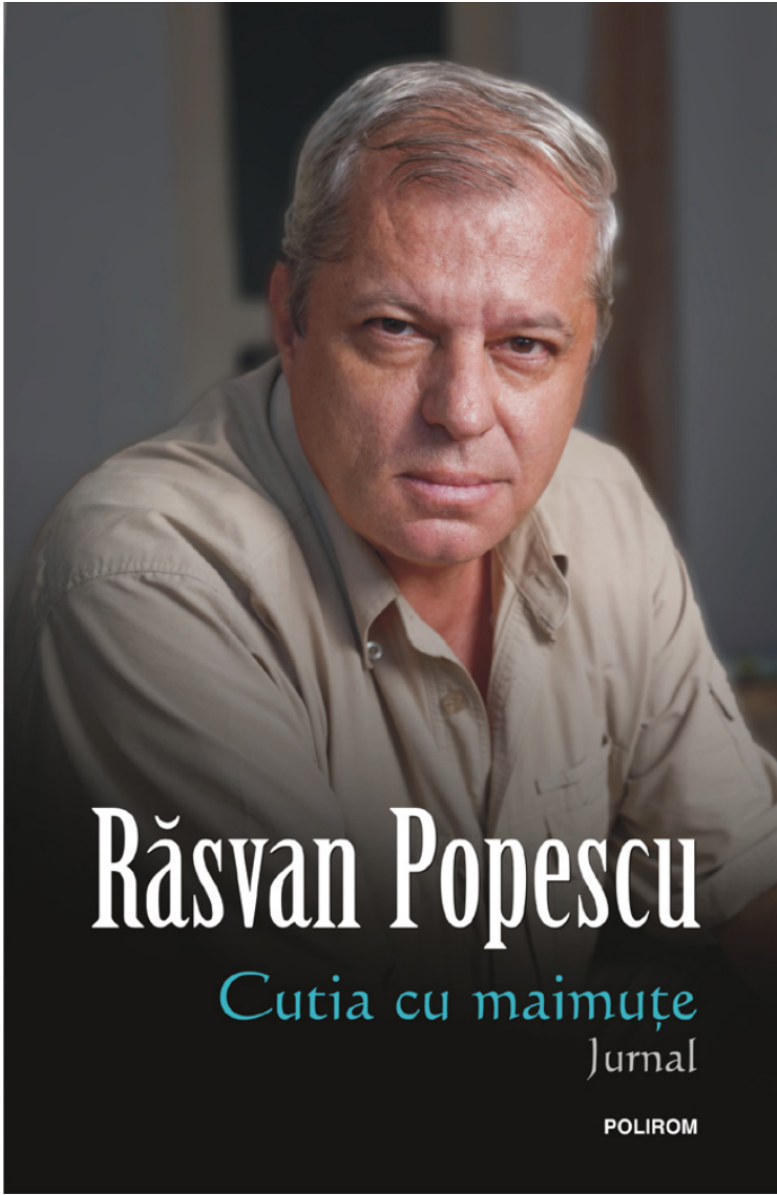


A portrait of Răsvan Popescu, a middle-aged man with grey hair, wearing a light-colored button-down shirt. He is looking directly at the camera with a serious expression. The background is dark and out of focus.

Răsvan Popescu

Cutia cu maimuțe
Jurnal

POLIROM

Răsvan Popescu

Cutia cu maimuțe

O călătorie pe peliculă și pe hârtie

– jurnal –

POLIROM
2013



© 2013 by Editura Polirom

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-4126-0

ISBN PDF: 978-973-46-4127-7

ISBN print: 978-973-46-3691-4

Coperta: Carmen Parii

Foto copertă: © Sever Petrovici-Popescu

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro



Respect pentru oameni și cărți

RĂSVAN POPESCU (n. 31 mai 1962) este jurnalist, scenarist de film și scriitor. A absolvit Liceul „Gheorghe Șincai“ din București, apoi Facultatea de Geologie și Geofizică a Universității din București. După Revoluția din 1989 se orientează spre jurnalism și este, rînd pe rînd, publicist-comentator la săptămînalul *Expres* (1990-1992), corespondent al Radio BBC (1992-1996) și redactor-șef la Televiziunea Română (1997-1998). Este secretar de stat, șef al Departamentului de Informații Publice și purtător de cuvînt al guvernului în anii 1998-1999, apoi, în 1999-2000, consilier de stat și purtător de cuvînt al președintelui Emil Constantinescu. Membru al CNA din 2000, este președinte al acestui organism în perioada 2007-2012.

Volume publicate: *Subomul* (povestiri, 1991), *Omul cu cioc și gheare* (1994), *Prea tîrziu* (1996), *Război în bucătărie* (1998), *Purtătorul de cuvînt* (jurnal, 2002), *Femeia visurilor* (2004), *Niște ciori vopsite-n roșu* (publicistică, 2006).

Scenarii de film: *Prea tîrziu* (1996; regia Lucian Pintilie, film selectat la Festivalul Internațional de la Cannes 1996), *Terminus paradis* (1998, coscenarist Radu Aldulescu; filmul, în regia lui Lucian Pintilie, a obținut Marele premiu al juriului la Festivalul Internațional de la Veneția 1998), *Faimosul paparazzo* (1999, regia Nicolae Mărgineanu), *Război în bucătărie* (2001, regia Marius Barna), *Noro* (2003, un film de Radu Gabrea), *Femeia visurilor* (2005; filmul, în regia lui Dan Pița, a primit premiile UCIN pe 2005 pentru imagine și montaj), *Ceva bun de la viață* (2011; regia Dan Pița, Premiul pentru cel mai bun film la Festivalul Internațional de la Avanca, premiile UCIN pe 2011 pentru imagine și Tînăra Speranță).

*Oricine are dreptul să-și spună povestea.
Ea trebuie împărtășită.*

2010

Decembrie

Al doilea jurnal... Înapoi la ținerea de minte.

E prima dată când scriu după câțiva ani.

Mă jupoi de viu... Obsesia timpului care trece.

Unde sînt acum? Unde mă duc permutările din viața mea?

Jurnalul care să integreze, să dea coerență unei vieți; pe peliculă și pe hîrtie.

Abia mă mai țin.

Un colaj: jurnalul, ca formă de conștiință de sine. Jurnalul care ordonează, diferențiază, valorizează fiecare zi care trece.

Înveți să apreciezi lucrurile mici, alegerile mă-runte.

Într-o zi te uiți în jur: nu se vede mare lucru.

Trebuie să îndrăznim...

România se mișcă înainte și eu odată cu ea.

M-am hotărît să țin din nou un jurnal. Desigur, n-o să facă bine nimănui, nici măcar mie. Nu mai e la fel de spectaculos ca în *Purtătorul de cuvînt*.

Viața mea e mai mult în urmă decît în față.

Atunci participam la tot: lucram în televiziune, la Guvern, Președinție, dădeam roată Pămîntului unde alții nici n-ar fi visat. România se mișca înainte.

Sigur pe mine pîna la inconștiență în mijlocul curentului, al schimbărilor, mă simțeam parte. Și de aici succesul cărții.

A fost de ajuns să mă țin de condei și jurnalul s-a scris de la sine.

Fără multă profunzime. Doar mișcare și pasiune. O formă de exprimare mai simplă.

Acum lucrurile s-au mai așezat, dar s-au așezat prost. Nu mai sîntem aceiași, dar nu sîntem mai buni. Iar eu sînt mai degrabă martor. Lumea nu mai e a mea. Va trebui să fiu atent la amănunte și mai reflexiv, să ating lucruri mai

adânci. Decupajul, ritmul vor fi altele. Dincolo de toate, sinceritatea. Subiectivism, desigur, e un jurnal, realitate afectivă, însă sinceritatea trebuie să fie totală. Căutarea de sine. Lucrul asupra mea. Ca să pot asculta, cuprinde, vibra... Înțelegerea vine ultima. Când vine...

Într-o formă sau alta, mai devreme sau mai târziu, unul ca mine își spune povestea.

Viața mea a devenit cenușie. Scriu rar și puțin, copleșit de o slujbă care nu-mi place, dar nici nu mă dau dus. Oho, cât le-ar plăcea să mă vadă plecat de la Consiliu. Să li-l las lor. Mai sînt două instituții în care n-au majoritatea, CNA și CSM. La un moment dat m-am trezit cu un emisar de sus. Auzise că vreau să plec, să mă cer afară. Era gata să mă susțină. Un consulat, poate chiar o ambasadă, de ce nu, la experiența mea... Nu știam cum să mai scap de el! Pe urmă am primit semnale și pe altă linie, ca să spun așa, linia invizibilă.

E adevărat că la un moment dat, la un șpriț, am spus că m-am săturat pînă peste cap de slujba asta care efectiv m-a secat. Că m-aș duce învîrtindu-mă. N-a trecut o lună și a apărut emisarul.

2011

Ianuarie

De doi ani tot încercă să mă disloce. Un an întreg s-au chinuit să schimbe legea astfel încât să scape de mine. Am tocit coridoarele Parlamentului să-i blochez. Oamenii lor în Consiliu sînt un fel de ecou, mi-au făcut o sesizare la Parlament în ziua în care s-a prelungit licența Realității. După care am fost convocați cu toții la Comisia de cultură a Camerei „să căutăm soluții împreună“. Amenzile sînt prea mici, legislația e prea laxă și nici p-ai-a n-o aplicăm. Ar trebui să ni se ridice dreptul de vot, a conchis directoarea circului. Să fie ca la poliția rutieră: ai depășit viteza legală, amenda X, ai depășit a doua oară, dublu. Antologic. Sînt haotici, confuzi, un fel de furie neputincioasă. Vor să strîngă șurubul și nu știu cum să o facă fără să declanșeze un scandal. „Colegii mei trimiși de ei“ le țineau isonul. La un moment dat îmi venea să rîd: deputații majorității ziceau „Nu vă faceți datoria“, colegii mei, impuși de putere, ziceau „Așa e, nu ne-o facem“.

Bugetul a fost drastic amputat, în doi ani am pierdut 25%. Anul trecut am fost nevoit să dau afară treizeci de oameni, cu femeii care veneau peste mine bocind, cu copiii de mîină, procese, reclamații peste tot. Mi s-a spus de la obraz că n-ar trebui să ni se dea buget deloc, nu merităm. Să trăim din amenzi, poate așa ne trezim.

În definitiv ce vor, ce-i mîină pe ei în luptă? În doi ani de criză au coborît la 15 procente în opțiunile electoratului. Președintele e la zece, premierul nu se mai vede. Sigur, soluția este politică, dar ea nu vine. În schimb, acest divorț cu scandal între guvernanți și guvernați se reflectă la televizor, care funcționează ca o cutie de rezonanță, mai și amplifică. Mai ales la posturile de știri, unde sînt și interese vizibile. De aici exagerări, manipulări, campanii dirijate.

Dar, pe fond, ar putea să fie altfel? Anul trecut au fost concediați 100.000 de bugetari, salariile au scăzut cu 25%, TVA a crescut, la fel și inflația, benzina,

corupția. Zeci de mii de oameni în stradă, inclusiv polițiști, și-au aruncat caschetele în curte la Cotroceni.

Strigături: „Ieși afară, javră ordinară!!!“.

Un om a încercat să se sinucidă în Parlament, s-a aruncat de la balcon.

În acest marasm, ce-ar putea fi la televizor? O nevroză colectivă.

Ina a fost concediată în vară, era în concediu. Au chemat-o de la munte să-i înmîneze preavizul.

Se mai ține totuși de bibliotecă, agățată de un fir, un contract de prestări servicii, pe o sumă derizorie, cât să-și plătească mobilul și metrour. Dar măcar e între oameni, și mai ales între copii.

Artroza ei s-a agravat, are dureri mari, înghite cu pumnul pastile care o deprimă și-mi vorbește mereu despre pensia de boală. Ce să facă, să stea acasă și să mă aștepte pe mine? Păi eu cînd vin nici nu văd în fața ochilor.

Totuși, nu pun capul jos. Dacă mă culc, se face imediat mîine. Și iarăși, și iarăși Domnului să ne rugăm...

Manipularea... Scriam de Sobaru, omul care s-a aruncat cu capul în jos în Parlament. Tocmai vorbea premierul Boc despre cum a salvat România. Sobaru s-a suit pe balustradă, a strigat: „Pentru tine, Boc! Ai luat de la gura copiilor!“ și s-a zdrobit de băncile opoziției. Aceasta era mai la margine. A fost transportat la spital, unde presa n-a avut acces la el. În fiecare zi ieșea directorul Cîrstoiu, finul președintelui, în fața camerelor de luat vederi și ne spunea că Sobaru e bine, să fim serioși, i-au gătit și o masă de Crăciun, abia așteaptă să se întoarcă în sînul familiei, și mai ales îi pare rău de ce a făcut. Cu alte cuvinte, să trecem peste. În presa portocalie, Sobaru e un om cu probleme, are și un copil autist.

Zilele trecute, Sobaru a fost externat, după ce i-au pus la loc oasele capului, arăta înfășurat ca o mumie.

Primul lucru pe care l-a spus: „Nu regret nimic“.

Viața bate filmul. O scenă care nu mi-ar fi dat niciodată prin cap: în jur de o sută de săraci pescuind alimente dintr-un supermarket prăbușit la Ocnele Mari – s-au surpat niște galerii vechi. Craterul format s-a umplut cu saramură, iar scîndurile acoperișului plutesc deasupra. Oameni flămînzi înarmați cu cîngi sar de pe o scîndură pe alta, într-un echilibru precar, ca plutașii, și agață un pui, o conservă, un suc, un pachet de țigări ude, un salam stricat. „Dăm la copii“, zic ei. E bine, că au stat în sare. Craterul foamei...

Scrisul meu își caută un loc.

Cred că mi-a plăcut așa, între ape. Mi-a fost frică de coala albă din față. Și în același timp mi-a fost frică de oameni, de capacitatea lor infinită de a face rău. Nu ne-am născut pentru asta.

Sînt undeva între două universuri paralele. Actualitatea și scrisul, ficțiunea. Dau amenzi, mă frec de politrucci și printre picături scriu filme.

Din an în paște, chinuit, totuși, anul acesta se mai naște unul: *Ceva bun de la viață*. Al șaptelea! Ieri, masa cu regizorul Marius Barna, am rămas prieteni de la *Război în bucătărie*. Vine vorba de proiecte, el are mereu o mie de proiecte. Îi spun de jurnal și de filmul viitor. „Dacă poți să-l faci, de ce să te mai lamentezi?“, zice Marius. Dacă ar fi așa simplu...

Vizionare cu Dan Pița, la două benzi. Cu chiu, cu vai, *Ceva bun de la viață* vine pe lume. O naștere grea.

De trei ani ne muncim cu filmul acesta. Cu opinteli, cu sincope, cu luni de zile în care nu se mișca nimic. Am refăcut scenariul de trei ori. Uneori soarta pare să ne zîmbească din nou. Dan a reușit să-l tragă șnur în 28 de zile. Apoi compozitorul ne-a lăsat baltă tocmai cînd trebuia să punem muzica. Dar nu e nici o grabă. Nu mă mai preocupă nici o carieră. Și nu mai sînt la vîrsta afirmării, anii debutului cu Pintilie. Atunci voiam să demonstrez că pot să scriu literatură de film, să spun ceva important. Acum nu fac decît să-mi urmez obsesiile. Cercul se închide. *Ceva bun de la viață* este un film despre neșansă și revolta împotriva ei, ca și *Prea tîrziu*. Marile schimbări fac oamenii să fie nesiguri. Să te naști la momentul nepotrivit, în locul nepotrivit, unde totul e împotriva ta. Vrei să sperii, să tragi de tine. Pînă-n ultima zi să crezi ca prostul că norocul se va întoarce. Ne naștem așa, cu un fel de cip în cap, ca un instinct. Trebuia să fie o comedie amară. Ei, bine, n-o să rîdă nimeni. Eroii mei de azi, doi orfani de la azil, Ginel și Mateo, au aceleași șanse ca subomul din *Prea tîrziu*, ca îndrăgostiții din *Terminus paradisi* sau curva păguboasă din *Faimosul paparazzo*. Nici dezertorul din *Război în bucătărie* n-avea cum să cîștige. Dar v-am spus că nu fac decît să-mi urmez obsesiile. Nu întîmplător orfanii din *Ceva bun*... au un „episod minieresc“ – este felul meu de a trimite la origini, la lumea condamnată din *Prea tîrziu*. Figuri, tipuri umane diferite, aceeași mocirlă. Unde pun piciorul, se afundă.

Desigur, timpul a trecut pentru toți, din mina subomului a mai rămas o haldă, o stivă uriașă de steril, ca un zaț. Un munte fals, artificial, scurmat de „magneți“. Un fond gri, ca-n neorealismul italian.

Ginel și Mateo încep prin a fura zgură din haldă, cu niște țigani, și sfîrșesc

prin a fi prinși cu droguri la frontieră. Dar se putea altfel?

Mă doare ce nu pot schimba. Dar literatura, fie ea și de film, își trage seva din societate, din mersul ei. Să nu credeți că n-am încercat. Scenariul a cunoscut mai multe variante. La un moment dat îi scosesem din România, de la un punct nu mai știam de ei și finalmente îl regăseam pe Ginel spălînd geamuri în SUA și primind vești de la Mateo, din Orient. Ei bine, nu a ținut. Există o anumită determinare obiectivă a lucrurilor, căreia unii îi spun, cu un cuvînt mare, destin. Atunci cînd pui elementele determinante pe hîrtie, condițiile, cadrul în care un personaj evoluează, anturajul, el nu te poate conduce către orice soluție, dimpotrivă. De la un punct încolo ești din ce în ce mai încorsetat, personajul capătă un soi de autodeterminare, te ții după el și asta îl irită, tu cine mai ești?! Cînd sfîrșește prost îți pare rău, dar în realitate nu puteai să faci nimic. Oameni ca Ginel și Mateo rămîn circumscrisi spațiului românesc în ce are el mai mizer, corupt și neputincios. Orice încercare de a-i salva nu se poate încheia decît cu un eșec.

Din toată zbaterea mea a rămas doar un vis al lor, strîng bani să plece în America. „Vreau o țară ca afară...” Dar nu pleacă niciodată.

„Lasă, mă, că ne scoate Raț!” E ultima replică a lui Ginel și Dan Pița nu vrea s-o tragă cu nici un chip. În scena finală, cu eroii în dubă, aparatul nu-i mai vede, „iese” printre gratii afară, pe cîmp, unde șerpuiește un drum prăfuit. Totul s-a terminat. Și Ginel, din off: „Lasă, mă, că ne scoate Raț. Dacă nu, dau totul pe goarnă. Dă-l în mă-sa, că e marfa lor”.

Raț e un fost securist, reciclat în polițist, mîină-n mîină cu mafia din oraș. Pentru Dan, asta e o condamnare definitivă, ca ei să-și lege ultima speranță de cei care i-au dus la pierzanie. Dar e omenеște să te agăți de ceva.

Oare eu sînt diferit? Nu vreau să mă simt bine? Nu mi-am dorit să scriu povești simple despre triumful omului obișnuit? Sau măcar să distrez? De pildă, să scriu un policier sau ceva cu urmăririi, mașini date peste cap și femei cu părul plin de volum?

Dar anchetatorul meu l-a descoperit pe subom și o lume tarată. Ideea e că nu alegi ce să scrii. Și în general nu alegi...

Semnele epocii. A fost în sfîrșit schimbat Mircea Vladu, directorul Termocentralei Mintia. A fost înregistrat pe ascuns vorbind despre bani negri în companie, sume uriașe, sponsori față de care acum PDL trebuie să se achite. Și cu cine a fost schimbat? Cu șeful filialei PDL Deva. Total politizat, pîină-n ultimul cotlon, pîină-n ultimul cătun, pîină-n ultima școală.

A mai apărut o convorbire tare, tot de la Hunedoara, încep să se dea în gât între ei. Unui patron de chioșc i se cere să aducă treizeci de oameni la vot la alegeri parțiale. Omul dă din colț în colț, are cîțiva angajați cu el cu tot, de unde să-i ia? Interlocutorul își pierde răbdarea. De pe caiet, mă! Doar dai pe datorie, ce dracu'! O societate putredă iese deasupra, ca un înecat.

De cînd s-a colorat în portocaliu, televiziunea publică arată ca un bloc reșapat din Sectorul 3. S-a constituit alianța PNL-PC, prim pas în coalizarea întregii opoziții de la stînga la dreapta. Conjuncturală, discutabilă, dar cu cine se discută? La „Tema zilei“, invitați doi jurnaliști, care au ridiculizat inițiativa, și, prin telefon, unul din cei patru deputați liberali care au votat contra. Ca să vezi echilibru, echidistanță...

La Baru, județul Hunedoara, în alegerile locale, la un miting liberal, apare un cîrd de copii de școală, clasele I-IV, cu portretele candidatului PDL. Huiduie vorbitorul, scandează numele adversarului: „Rădulescu nu uita, primăria e a ta!“.

Poartă pe piepturile mici insignele cu figura candidatului. „Cine vi le-a dat, mă?“, vrea să știe un reporter. Și ei în cor: „Domnu' director!!!“.

România, 2011.

Țara mea...

Slăbiciunea noastră, norocul nostru: incapacitatea de a duce lucrurile pînă la capăt devine o virtute cînd ne apucăm de lucruri rele. Iată, în oglindă, politicieni unguri și români, cînd își propun să încalce presa.

În Ungaria condusă de FIDESZ, toată presa audiovizuală, scrisă și internetul au fost puse sub o autoritate unică, Autoritatea Națională pentru Media și Comunicare în Masă (ANMC), însărcinată să vegheze la aplicarea noii legi mass-media. Amenzi uriașe pentru încălcarea interesului public, moralei și ordinii publice. Televiziunea publică, radioul și agenția maghiară de știri MTI comasate într-o structură unică, politizată, centrală, din care pleacă pe cele trei canale același conținut informativ optimist. Cîinele de pază al democrației, închis în coteț. Proteste tardive în stradă, reacții internaționale, mai ales că Ungaria tocmai a preluat președinția Uniunii Europene. Germania buimacă, trezită din somn. Cere să nu i se permită Ungariei să negocieze în numele Uniunii cu Ucraina și Belarus în probleme de media. Bună dimineața!

Semne rele sînt și la noi, iritarea este aceeași, dar nu se leagă nimic. CNA este sub presiune, dar nu e schimbat, senatorul Silviu Prigoană (PDL) eșuează

în încercarea de a aduce presa scrisă și online sub autoritatea CNA, deputatul Ioan Ghișe, culmea, liberal, se străduie în van să treacă un proiect prin care jurnaliștii să fie licențiați de organizațiile de breaslă, cu posibilitatea ridicării dreptului de practicare a meseriei. Asta după ce anul trecut a picat cu un proiect de lege privind paritatea între știrile negative și cele pozitive.

Uneori mă bucur de acest specific național: nimic nu iese.

Tot răul spre bine: alarma maghiară poate că ne va feri și pe noi.

În topul celor mai fericite țări (indexul prosperității), România este pe locul 51, între Kazahstan și Thailanda.

Stres, umilință, panică...

Morți pe frontul pensiilor. Col. (r) Dumitru Strion a murit la spitalul „Bagdasar“ (comoție cerebrală la primirea pensiei recalculate la jumătate). A primit pensia pe card, s-a dus s-o conteste, s-a certat cu funcționarii, a venit acasă, paralizie pe partea dreaptă, SMURD, spital, deces. Este al doilea deces pe această speță. Primul – col. (r) Eremia de la Ploiești – a murit de infarct după ce, spune soția, i-a scris un memoriu președintelui. A venit în dormitor, i-a spus soției: „I-am scris lui Bănescu“ și a căzut peste ea în pat.

Aveam o grijă, că n-o să am ce scrie în jurnal.

Sînt atacat la baionetă. Purtătorul de cuvînt al președinției face afirmații foarte grave. Întîi îmi trimite o plîngere la adresa unei emisiuni în care constată dezechilibrul punctelor de vedere, lipsa de imparțialitate a moderatorului, manipularea opiniei publice etc.

Apoi generalizează cazul, spune „ca această emisiune au fost multe altele“ și în final se întreabă retoric dacă nu cumva girez personal derapajele din audiovizual. Urmează o declarație a aceluiași rătăcit agenției HotNews, în care spune negru pe alb că „există informații că asupra președintelui CNA se fac presiuni din zona posturilor TV să nu își îndeplinească atribuțiile legale“.

Nu știu la ce se referă, la noi toată lumea vorbește cu toată lumea, singura presiune reală pe care o resimt este a puterii.

Sînt monitorizat, interceptat, doar-doar m-or prinde cu ceva? Cu ce mandat, cum? Nici nu se mai ascund? În ce țară trăim, Dumnezeuule!

Parcă aș fi într-un film cu spioni. Dacă sînt monitorizat, atunci să mă comport ca atare. Îl sun de pe alt număr pe X, care este membru al Parlamentului. Observați că nici în jurnalul personal nu-i trec numele, să nu-i fac rău în cazul unei percheziții. Îi dau întîlnire parlamentarului pur și simplu pe

stradă, între două repere. Omul nu înțelege nimic, se mișcă de colo-colo, și mai și ninge viscolit. Când trece prin dreptul meu, îl trag într-o scară de bloc. Sînga, dreapta pe niște coridoare întunecoase și ne regăsim în apartamentul mamei. Căldura căminului, vechii mei papuci și cafeaua cu frișcă: normalitatea se întoarce. Mă tem doar să nu mă simtă mama, să n-o sperii. X parcurge încet materialele. Crede că n-am motive speciale să mă alarmez. Bineînțeles că sînt monitorizat. Și el este, toți sîntem. În sfîrșit, toți care se opun într-un fel. ANI e pe urmele lui, scormonește tot. În cazul meu, nici măcar nu sînt eu ținta. Posturile sînt. Eu doar mă interpun și ei sînt tot mai disperați. Mă sfătuieste să consult un avocat, o acțiune civilă, de durată, are șanse. Mai sînt Comisiile pentru abuzuri și la noi, și-n Parlamentul European. Poate Comisia Europeană, nu-mi dau seama. Ea nu intervine în cazuri de persoane, iar Administrația Prezidențială asta vrea, să facă din mine un caz. Numai dacă, așa cum mi se șoptește din surse, ar urma transformarea instituției într-o anexă a puterii, ca-n Ungaria.

OK, să păstrăm toate opțiunile deschise. Am să „mă cer“ și la una-două ambasade, să vadă că am uși deschise. Uite cum îmi trec eu viața...

Adevărul este că ne-ar fi greu. Ina cîștigă puțin.

Rata la casă depășește jumătate din salariul meu net. Dacă „micii monștri“ reușesc să mă scoată, nu știu încotro s-o apuc. Sînt la o vîrstă cînd nu te mai schimbi. La moguli nu vreau să mă bag, televiziunea publică e ocupată, presa scrisă trage să moară.

Secția română a BBC-ului, unde m-am format ca ziarist, s-a desființat, acum implementăm democrația în țările arabe, România e „rezolvată“, nu-i așa? Ce nu înțeleg ei: România nu e niciodată „rezolvată“...

Declarația președintelui de la Carrefour. Mesajul din parcare, care obligă moral și politic. De două săptămîni fierbe scandalul pensiilor militarilor. Guvernul Boc a schimbat principiul, militarii nu mai primesc pensii speciale, ci după criteriul contributivității, ca toată lumea. Numai că în loc să schimbe de azi înainte, conform dreptului elementar, a schimbat și înapoi. Zeci de mii de pensionari ai armatei aleargă de la o unitate la alta să-și recupereze hîrțiile care atestă unde au lucrat și cu ce salariu. Se descoperă că multe înscrisuri nu mai există, altele s-au șters, erau completate cu creion chimic. Celor ce nu se supun noilor reglementări sau nu se încadrează în termen li se plafonează pur și simplu pensia la trei salarii minime pe economie. Rezultatul este un haos generalizat.

Aparatul administrativ nu reușește să proceseze în timp util mai mult de două treimi din cei care își depuseseră totuși actele, așa că aceștia intră la grămadă cu cei care nu le-au depus deloc. Însuși Dumitru Prunariu, singurul cosmonaut al țării, erou al Uniunii Sovietice, primește o pensie redusă cu 70%. La OTV: „Cum ar fi ca Obama să-i taie pensia lui Neil Armstrong?!“. Procese în lanț, proteste de stradă, îmbrânceli cu jandarmii. Curtea de Apel Cluj dă dreptate petenților, dar în restul țării lucrurile merg înainte pînă cînd Înalta Curte de Casație și Justiție invalidează hotărîrea de guvern și stabilește caracterul *erga omnes*, adică pentru toți militarii loviți de recalculare. Guvernul refuză să piardă, consideră că s-a suspendat doar procedura de recalculare, metodologia, oricum efectele sînt doar pentru viitor și numai pentru cei ce s-au plîns instanței. Rezerviștii anunță un mare miting al mîinii chiar de ziua Unirii, care are mari șanse să degenezeze în violențe.

Și atunci președintele Băsescu merge la Carrefour. Este weekend și din cînd în cînd îl trimite soția la cumpărături cu Loganul pe care îl conduce personal. Ca un făcut, jurnaliștii sînt mereu acolo, în parcare, unde el iese senin, împingînd coșul pe roțile. Le spune că s-au mai scumpit pâinea, lactatele, verdețurile...

Dar hotărîrea Înaltei Curți? vrea să știe unul. Aa, trebuie neapărat respectată. Păi bine, dar guvernul a zis că...

„Nimic nu poate funcționa în afara hotărîrii Înaltei Curți“, spune marele om și împinge mai departe căruciorul cu lactate și verdețuri.

Nu pot să zic că dorm. Nu visez nimic. Iau niște hapuri, să-mi decuplez mintea. Cînd trece efectul, o iau de la capăt. Luciditatea ca o coardă întinsă.

Azi am fost la cimitir. Sub fotografia tatălui meu scrie: „Acum am aflat ușurare multă și m-am dus la viață veșnică. Doamne, slavă ție!“. Nu știu de unde e textul. Am stat lîngă lumînare pînă s-a stins. I-am spus ce mai face mama, sora mea și-a luat o garsonieră. Sigur, nu cred că mă aude. Uneori mă gîndesc la Filipești ca la un liman. I-am găsit și un nume, îi spun „casa bătrîneților liniștite“.

Va fi ultimul meu domiciliu înainte să urc în deal, să mă întind lîngă ai mei. O să meargă mai ușor, pentru că au asfaltat pînă sus. Iar în curtea bisericii unde bunicul a slujit 60 de ani a răsărit o morgă din beton. Nu se mai depun trupurile în biserică, ne-am civilizat.

Dar să nu vorbim de lucruri triste. Casa se ține bine, are suflet: Pușa, sora cea mică a tatei, încă locuiește aici cea mai mare parte din an, grădinile sînt încă

îngrijite, pisica pe sobă, cîinele pe verandă și curtea plină de găini. Prunii încă rodesc și Gabi trage țuică și pentru noi. Aproape nu mai facem vin, via s-a cam părăginit. În fiecare primăvară îmi propun să o întineresc, să pun coarde noi, dar mereu se ivește ceva mai important, mai urgent. Uneori ating copacii îmbătrîniți, puși de tata, de bunicul sau de străbunicul, învățătorul. Ca și cînd ar fi niște conductori. Ca și cum ar putea transmite ceva dincolo. Dar nu sînt decît niște arbori bătrîni și eu am aproape cincizeci de ani. Din oglindă mă privește un om obosit înainte de vreme, cu părul alb. Parcă spune: „Da, am văzut destul“.

Într-o zi, asta va fi totul. Dealurile, casa bătrînească și grădina întinsă pînă-n ulița lui Stelică clopotarul. Sper să nu mă sufoc. Ina, neapărat Ina, sufletul casei, cu pisica în brațe. Desigur, o altă pisică, un alt cîine. Găini nu mai vrea să ținem, nu-i plac. Dar mai negociem. Oricum, sînt decis să-i fac un șemineu. Mașina o să stea în locul trăsorii cu spițe roșii. Atunci lupta cu oamenii se va fi isprăvit, în sfîrșit. Lumea mare a rămas în urmă, cît am apucat să fac am făcut, cît am știut să exprim am spus. O să citesc în șezlong, dacă nu mă lasă ochii. Tot ce n-am apucat, am aștepta cărți din urmă, le-am cumpărat și le-am pus în raft. Din cînd în cînd am să ard frunzele moarte, să bat un cui, să dreg vreo ulucă. Niciodată n-am fost bun la lucrurile astea; tata îmi spunea „mîini de-adaos“. Poate, totuși, mi se va mai îngădui să scriu. Cît de cît. Să nu sec de tot.

Pînă la urmă, „declarația din parcare“ a fost doar o supapă, Băsescu a dat o speranță de moment. A doua zi a adunat miniștrii de resort la Cotroceni și-a anunțat amînarea termenului recalculării pensiilor militarilor pînă la sfîrșitul anului. Legea e în vigoare, doar hotărîrea guvernamentală de aplicare a fost invalidată. Nu-i nimic, o să dea alta. *Perseverare diabolicum est*. Acum să vezi ziua Unirii.

Iași, 24 ianuarie, ceremonia obișnuită. Președintele salută garda de onoare: „Bună ziua!“.

Un huo prelung, general... Numai oficialii, strînși unii în alții pe treptele primăriei, aplaudă anemic. La Iași, Focșani, București, protestele militarilor pensionari. Strigături: „Ieși afară, javră ordinară!“ (iar). „Cuza cel mare/Băsescu – dezbinare!“, „Du-te după flotă!“ Ziua Unirii. Așa aniversăm noi.

26 ianuarie

Sondaj IRES: 41% consideră că Ceaușescu ar fi fost un conducător mai bun decît cei actuali. Aici ne-au adus...

Este rîndul lui Mircea Diaconu să fie țintă. La doi ani de la validarea mandatului de senator, ANI descoperă că Mircea e incompatibil: deține și funcția de director de teatru. Succesul lui mediatic ca vector de imagine liberal îl face „interesant“. Este un actor îndrăgit, dacă asta se transferă partidului? Se declanșează procedura de incompatibilitate. Opoziția ar putea pierde un senator. Miza este mare, pentru că în camera superioară diferența putere-opoziție este de un singur vot.

La pachet, ANI îl livrează și pe senatorul PDL Mircea Cintează: acum a aflat că e și șef de secție medicală la un spital controlat de putere. Să mai zică cineva că este o acțiune politică. Urmează „deputata de la circ“? E și directoare, nu?

Sincer să fiu, eu nu văd nici o incompatibilitate. Doar o lege strîmbă, care distruge oameni în stare de ceva bun.

Februarie

Recalcularea pensiilor militarilor continuă, doar forma s-a schimbat. Nu am mare respect pentru armata de dinainte de '89, „a întregului popor“. Are ceva din *Deșertul tătarilor*. Zeci de ani a stat sub drapel, cu arma la picior, dar n-a venit nimeni. Riscul maxim a fost în '68, cînd Ceaușescu a condamnat intervenția sovietică în Cehoslovacia.

Rezerviștii povestesc la televizor cum au stat luni de zile în tranșee pe Prut, însă rușii nu s-au arătat. Încet-încet, trupele au fost dislocate pe frontul muncii: în mine, în agricultură, pe șantiere. Au intervenit la inundații, la cutremur. Victoriile sînt mai degrabă civile, pierderile – accidente tragice.

La Revoluție, armata a jucat un rol confuz. Inițial au existat subunități care au participat în forță la represiune, altele au făcut figurație, dar pînă la urmă cu toții au trecut de partea poporului. După care militarii au luptat haotic cu un inamic invizibil, care trăgea din toate pozițiile și care în trei zile s-a evaporat pur și simplu. Numai morții au rămas pe caldarîm: civili, militari, chiar și

milițieni. Nici un terorist. Nici unul!

Intrarea în NATO a presupus o restructurare masivă printr-o pensionare anticipată forțată. Ca să înghită mai ușor hapul, cadrele militare au fost ademenite cu multe salarii compensatorii. Astăzi li se reproșează că n-au vechime integrală...

Terminus paradisi este expresia unei asemenea armate, îndreptată mai degrabă spre interior. O armată obligatorie, în care individul este umilit și, dacă nu se supune, strivit. Pentru mine a fost un film important, nu numai pentru că a obținut marele premiu al juriului la Veneția, dar și pentru că era a doua colaborare cu Lucian Pintilie, confirmarea mea ca scenarist. Vasăzică *Prea târziu* n-a fost o împlinire. Am ținut mult la micul meu dezertor din dragoste, hăituit pînă la sfîrșit de un sistem care se simte sfidat. Lui Mitu, băiatul de cartier, i s-a pus pata pe chelnerița care servește mici și bere. O terasă cu mese și scaune metalice. Dorina, femeia-copil pe care el o protejează de avansurile tot mai insistente ale patronului ca o morsă. Și tocmai atunci îi vine ordinul de chemare. Cred că a ieșit destul de american, deși condiția eroilor e cît se poate de românească. Cel mai mult îmi plac cadrele cu cei doi fugari strînși unul în altul, în trenul de marfă care-i duce prin lanuri nesfîrșite de floarea-soarelui, timpul suspendat. Și apoi elicopterul venind după ei ca o pasăre de pradă.

Non-eroii mei slăbănogi...

Poate că pasul următor ar fi în această direcție: iluzia evadării din propria condiție. Personajul trebuie să iasă din spațiul românesc, convins că de-acum va fi altfel. Mă gîndesc la un soldat internațional, cum avem pe toate fronturile sau, cum se spune mai nou, în toate teatrele. Ca și cum ar juca un rol. Și nu luptăm, menținem pacea. Soldatul meu pleacă în Afganistan ca să-și ia apartament la Craiova. Două camere pe hol. Nevasta e gravidă din nou și ei încă stau cu socrii. O să facă banking... Dă și șpagă ca să înfrunte moartea. Este o perspectivă aparent răsturnată față de *Terminus*, dar în fond despre același dezmoștenit. Doar băieții săraci merg în armată. Oamenii care nu contează. O prostie de-a politicianilor. Și mereu luptă pentru ceva. Soldatul universal, apărătorul ordinii mondiale. Poate va ucide sau va fi ucis, încă nu știu. În tot cazul, un erou al timpului nostru.

În nordul Africii, evenimente care seamănă cu prăbușirea Zidului Berlinului. Mai întîi cade dictatorul Tunisiei. Apoi, lupte de stradă în Egipt. Disperare, suferință, furie, peste 300 de morți și mii de răniți. Armata se face că plimbă tancurile pe străzi, luptă poliția și serviciile. Clădiri arse, noaptea

teroare, mii de evadări din pușcării. Turiștii puși pe fugă, Cairo din ce în ce mai periculos. Autoritarism, corupție, accentul pe serviciile secrete, sărăcie lucie, explozia prețurilor la alimente, șomaj ridicat. „Frații musulmani“ în ascensiune. Președintele Mubarak declară că „va asculta cerințele poporului“ și nu va mai candida. La televizor se vorbește cu pretenții de seriozitate despre „cutia Pandorei deschisă“! Canalul Suez închis, navele vor ocoli Africa, prețul barilului va crește. Ordinea mondială în pericol!

Și de aici la România nu va mai fi decât un pas. Se vorbește despre „contaminarea teoretică“; cu excepția elementului islamist, ce ne lipsește?

Gaz peste foc, tocmai acum Jandarmeria anunță o licitație de 10 milioane de euro pentru „echipament antirevolte“: căști, grenade fumigene, gaze lacrimogene... Lung prilej de vorbe și de ipoteze: Bobîlna, Horia, 1907...

Nu am unde să fug de lume. Nu încă. Să fim serioși, mereu a fost așa. Poate uneori am încurcat lucrurile, dar a fost alegerea sau limita mea? Am pus înaintea celor lumești, care vin și pleacă și se uită, și-am lăsat scrisul la urmă. Cred că mi-a fost mai ușor așa. Dovadă și acest jurnal: crîmpeie, stări de o zi, apă pe sub pod. Să țină loc de-o carte? Nu mai sînt în stare de-o lungă gestație. Așa că îmi fac griji, o să fie bine pînă la sfîrșit? Ce rămîne cînd tragi linie? Oricum, călătoria contează, îmi tot repet asta. Călătoria e singura certitudine. Călătoria-căutare. Viu, curios, amuzat, disperat. E puțin?

Ziua Unirii opoziției: Uniunea Social-Liberală. Pentru prima dată, liberalii și social-democrații își dau mîna într-o alianță oficială, politică, electorală, menită să răstoarne regimul Băsescu. Sondajele arată că 65% ar vota USL. Boc denunță noua construcție „socialist-populistă“, Udrea vorbește despre „un concubinaj vechi“, despre „independenți“ fugiți de acasă, despre „expresia neputinței“. Parcă se uită toți în oglindă. Casandrele din presă prevestesc moartea ideologiilor, apropierea stînga-dreapta este o coliziune. Doar că oamenii nu mănîncă doctrine, iar prețurile la alimente, la carburanți urcă aproape în fiecare zi.

Bătrînul liberal Mircea Ionescu-Quintus a venit cu explicația cea mai simplă: „România este în situația de legitimă apărare“.

Posturile de știri susțin vizibil demersul opoziției, televiziunile comerciale îl expediază în partea a doua a jurnalelor, mai ales că e weekend, primează faptul divers. Pentru TVR, știrea zilei este moartea a cinci mineri într-o explozie la Uricani. Se întîmplă în fiecare an. Se fac anchete, ședințe de analize și măsuri, ajutoare pentru familiile morților, după care lucrurile merg la fel. Apoi intră

știrile serii, atemporale. Întîi, regizorul Andrei Șerban despre *Trilogia antică*, Cehov, „care era medic“, și viața ca „timp împrumutat“, supraaglomerarea claselor de actori, profesorii ratați etc. Apoi o înregistrare cu Bartolomeu Anania, mitropolitul Clujului, mort de o săptămînă.

Unirea opoziției? Printre altele. Am și uitat.

Egipt, secolul XXI. ONU a numărat morții pînă la 300 și a renunțat. Lumea se învîrte. Lupte cu săbii, bîte și pietre, în Piața Tahrir, între revoluționari și susținătorii președintelui Mubarak. Aceștia invadează piața, călare pe cai și cămile, biciuind mulțimea, ca niște cavaleri ai Apocalipsei. „Organele“ au dispărut, parcă le-a înghițit pămîntul. Dacă nu cumva s-au înfășurat în cearșafuri și șarjează călare. Un ziarist a murit și mai mulți au fost agresați. Televiziunea de stat susține că sînt oameni care trăiesc de pe urma templelor, unde nu mai vin turiști. Obama spune că schimbările trebuie să înceapă, dar ultimul faraon nu se dă dus. Armata stă și se uită prin vizeta celor mai moderne blindate. În piață s-a amenajat un cort sanitar, unde se bandajează capetele sparte.

Mă gîndeam la proiectul meu cu soldatul universal. Într-o zi vine în permisie și prietenii fac un chef monstru. Unul vrea să știe: de fapt, care-i chestia cu arabii? Ce-i mînă?

— Că sînt rupti în fund...

Dar ce șanse am?

Pentru un producător român, a filma în Afganistan e la fel cum ai filma în spațiu. Deci nu pot să spun povestea cum vreau eu. Nu pot să fac documentar. Îmi trebuie o rezolvare artistică, dar care să nu coste.

„Operațiunea Schengen“. Franța, Germania și Olanda pe față, Finlanda și Slovacia mai voalat nu ne consideră pregătiți pentru aderare. Rapoartele tehnice sînt destul de bune, totuși avem probleme cu corupția, frontierele nu sînt sigure, trebuie să mai așteptăm. În replică, sute de vameși și polițiști de frontieră sînt ridicați pentru jaf la drumul mare. Mica șpagă a devenit industrie.

Traficul se blochează, haos și cozi interminabile, girofaruri, sirene. Ca să dea bine pe sticlă, arestații sînt aduși la București cu elicopterele, de către mascați cu cagule. Ca într-o operațiune antiteroristă. Este un moment cînd putem curăța sistemul sau putem rata, zice Băsescu. Se descoperă ce se vedea din stradă, peste gard: că niște pîrliți de bugetari aveau vile impunătoare. Trafic cu țigări. Mica ciordeală se strîngea organizat, într-o găleată sau într-o căciulă, și se împărțea, după obiceiul pămîntului, de jos pînă sus, la sfîrșitul schimbului.

Titluri de-o șchioapă: „Vameșul după vilă se cunoaște“, „Șpaga merge, vila crește“ etc. A mers bine până azi.

Parlamentul a respins cererea Parchetului de arestare a deputatului PDL de Giurgiu Dan Păsat, acuzat că a șantajat niște primari ca să încheie contracte cu firmele sale. Băsescu i-a cerut să se ceară singur „înăuntru“, dar el „se știe nevinovat“. N-are nimic împotrivă să fie cercetat, dar arestat „nu i se pare normal“. Opoziția a jucat la offside, nici măcar nu s-a ridicat de pe scaune pentru a spune: „Arestați-vă între voi!“. Doar deputații puterii au mers la urne. Aceștia erau destui pentru a aproba arestarea, dar... n-a fost să fie. Șeful grupului PDL a ridicat din umeri, a fost o abordare sentimentală. Băsescu dezamăgit: „Îmi dau seama că nu pot să-i mai rog mare lucru. Nu mai aștept nimic de la ei“. Peștii mici, plimbați cu elicopterul, fac noaptea la pușcărie. Pe ecran, elicele se rotesc în gol, ca într-un film despre Vietnam. Butaforie, decor, mimă. Victoria este aproape...

Orson Welles: „Mi-am petrecut viața încercând să lucrez cu această cutie de acuarele scumpe numită film“.

Am avut parte de întruchipări, de distribuții bune. De la Victor Rebengiuc, Gheorghe Visu, Răzvan Vasilescu, „genialul Fiscuteanu“, Dorina Chiriac în *Prea târziu* sau *Terminus*, la Maria Ploae și Marcel Iureș în *Faimosul paparazzo*, Dorel Vișan și Tedy Nacula în *Noro*, toți și-au făcut bine treaba. Dar nu despre actori vorbesc, că nu i-am ales eu, ci despre personaje. Și despre identificarea mea cu ele. Încerc să găsesc un numitor comun, într-o paletă totuși variată, întinsă pe șapte filme și 15 ani de viață.

Uneori stau până la unu-două. Filmele bune sînt noaptea, cînd audiența nu intră în discuție. Nimic nu face cît o poveste bună. A doua zi, în ședință, nu scot o vorbă. Dau cuvîntul și atît.

La Londra există o statuie a unei femei care s-a născut fără mîini și fără picioare. Ai putea să crezi că e un fel de pitic de circ, dar nu este așa. Este un om demn și frumos, în ciuda neșansei din naștere. O soartă strîmbă. Omul exclus, marginal. Despre asta vorbesc...

O singură dată am ieșit din schemă, în *Femeia visurilor*, unde Dan Condurache îl joacă pe Thomas, un regizor de succes, la apogeul carierei. Un artist, un „om superior“, în sensul de înzestrat, dăruit, inspirat. Dar și acesta pierde în relația cu ceilalți, cu oamenii obișnuiți, începînd cu cei mai apropiați,

cu femeile din viața lui. Un atac de panică. S-au simțit bine și a încercat să fie sincer, dar s-a ales praful. De fapt, a fost jalnic. Procesul de conștiință al unui om care înțelege că a ratat acolo unde toți spun că a reușit: a fost și a rămas un neînțeles. Un zeu singur ca un câine. Nu e nimeni de vină, doar condiția lui de artist. Și vrea să spună asta, cum ai dezlega un blestem. Știe că viața lui se termină. Dar ceilalți nu-l aud, nu vor, nu pot, eșecul lui e și eșecul lor. Și asta este de nesuportat. Sau, mai exact, de nemărturisit. El pleacă, dar ei rămân. Și trebuie să continue.

În confruntarea viață-artă, câștigă moartea! Nu se poate! Orice s-ar spune, este o industrie, ce dracu'! Cred că Dan Pița s-a identificat cu eroul mai mult decât mine. Era lumea lui, acolo unde eu intram și ieșeam când voiam. Și-a pus toate obsesiile, clișeele, ticurile personajelor din platourile de filmare. A fost poate și o confruntare a lui Dan cu lumea lui.

La premieră, producătorul a dat o recepție într-o veche casă boierească, unde paharele și candelabrele erau de cristal. Am stat pînă la sfîrșit. Unul după altul, actorii, criticii, invitații părăseau marele salon, strîngîndu-ne mîinile și spunînd că e „important“ și noi dădeam din cap: nu-mi dau seama, să nu dramatizăm, ei, dacă zici tu... Exact ca-n scena finală, cînd toți își iau rămas-bun de la Thomas, care va muri. Este și asta o consolare, îl petrec, îl conduc pînă-n prag.

La urmă am plecat și eu, începeau să se vadă zorile. Dan a rămas singur. Am avut sentimentul unui abandon. Am vrut să mă întorc, dar nu se mai putea face nimic.

O veste bună din Italia: sînt invitat în mai la Tîrgul de carte de la Torino. O să-mi lansez cartea apărută anul trecut la editura Bonanno. Profesorul Marco Cugno, „traduttore“, va fi alături de mine, în fața publicului. Toate cheltuielile – suportate de organizatori. O zi-două am fost entuziast. Pe urmă a apărut îndoiala. Firea mea complicată și-a spus cuvîntul. Este vorba de traducerea lui *Fundesac*, apărută în românește sub titlul *Prea tîrziu*. Înapoi în lumea fără cer, la subomul care parcurge scara evoluției în sens invers, ajunge să nu mai iasă la suprafață. Ca o cîrțiță. Fură din pachetele cu mîncare ale ortacilor. Cînd e surprins, ucide. Autoritățile sînt depășite, încearcă să mușamalizeze totul sub aparența unor accidente de muncă, ce atîtea întrebări, mină fără morți nu s-a mai văzut!

Și iarăși și iarăși mă întorc în același punct. Nu voi fi la Torino, ci în Fundesac, lucrarea fără ieșire. Dar cel puțin voi lipsi de la serviciu.

Așa cum mă așteptam, au reluat ofensiva. Cum s-a întors Parlamentul din

vacanță, câțiva parlamentari PDL, în frunte cu Raluca Turcan, au depus un proiect de modificare a legii audiovizualului. Un fel de răbufnire. Amenziile cresc covârșitor, marja de apreciere a Consiliului este redusă drastic, mai ales acolo unde se încalcă „interesul public“, „dreptul la propria imagine“. Toate debaterile pe marginea cazurilor de corupție se vor desfășura sub această sabie a marilor amenzi.

Pe de altă parte, posturile comerciale ies de sub protecția principiului *must carry*, obligația cabliștilor se va rezuma la transportul canalelor publice și al unor posturi locale și regionale. Restul să plătească. OK, asta o să-i mobilizeze pe toți împotriva legii. Nu-mi rămîne decît să organizez rezistența.

Înă nu mai vrea să lucreze, nu mai poate. Are dureri mari în oase, mușchi și articulații. Dimineata, după o noapte albă, abia merge, nici nu pot să mă uit la ea. Dosarul ei medical s-a dublat în ultimul an, internări peste internări, și cu toate acestea cei de la medicina muncii refuză s-o pensioneze; au un fel de grile în care cumulul suferințelor nu încape. Și mai ales nu sînt bani. Tot ce reușește să obțină este o decizie de gradul III, care abia acoperă medicamentele. Dacă nu-i convine, n-are decît să facă contestație. Pacienții care așteptau temători pe hol, ca niște umbre pe pereți, au rugat-o să renunțe. Nu de alta, dar vine rîndul lor. Niciodată nu m-am simțit mai neputincios.

Surprize, surprize! Tocmai cînd guvernul cerea „observații și propuneri“ la proiectul Turcan, mă sună Raluca. Spune că cineva a lucrat-o, cineva o sabotează. Ea n-a vrut niciodată creșterea amenzilor în audiovizual. Și n-a fost de acord cu modificarea principiului *must carry*, acum află de la mine că se dorește scoaterea posturilor comerciale.

Pur și simplu a semnat o variantă mai veche, nu-i decît o greșeală materială neobservată, știu și eu cum se întîmplă cînd sînt zeci de amendamente. O să corecteze articolele respective în comisie și gata, n-are rost un scandal. Parcă am fi într-un film cu proști. Mi-e greu să cred toate astea. Mai degrabă lobby-ul posturilor a funcționat și n-a vrut să riște o ostilitate generală. O sfătuiesc să retragă proiectul și eventual să-l depună din nou, fără articolele respective. Ceea ce se și întîmplă a doua zi. Fac declarații moderate, temperez dezbaterile din Consiliu. Ulterior, am reproșuri că n-am șarjat, n-am lărgit breșa. Nu m-am suit cu picioarele pe ei tocmai cînd le cedaseră nervii. Proiectul ar fi putut cădea cu zgomot, iar inițiatorul ar fi fost compromis definitiv în partid, să le treacă cheful amatorilor. Chiar așa ciuntit, proiectul are încă destule fitile. O să ne fîrîm prin cele două camere mult și bine ca să le scoatem. Nu sînt deloc convinși. În primul

rînd nu mă interesează să compromit pe nimeni, nu e genul meu. Apoi sînt prea mulți, încă au majoritatea atît în Cameră, cît și în Senat, chiar și în birourile permanente. Și sînt disperați, aproape nu mai au ce pierde. Nu pot fi învinși prin confruntare directă.

Doar alergați în jurul cozii pînă la epuizare. Să nu obosesc înaintea lor. Și să nu mă descurajez. Nu sînt singur. Fiecare zi care trece fără mari pagube e o zi cîștigată.

Paradoxul este că mă dușmănesc „oamenii de dreapta“, după ce ani de zile eu am scris împotriva stîngii. Chiar mi-am adunat textele, publicate în revista 22, a Grupului de Dialog Social, într-un volum care se cheamă *Niște ciori vopsite-n roșu*. Noroc că nu prea citesc.

Asta spuneam eu despre oamenii lui Năstase pînă la alegerile din 2004: niște îmbogățiți ai tranziției care pretind că reprezintă masele sărăcite. Și de aici conflictul lor ireconciliabil cu pedeleii: aceeași Mărie cu altă pălărie, una cu fundă populară. Sigur, între timp lucrurile s-au mai schimbat. Năstase și ai lui au predat ștafeta.

Astăzi a fost arestat interlopul Bercea Mondialu', cel mai bogat om din Olt, din „cămătărie și taxe de protecție“, finul fratelui președintelui României. Acesta i-a botezat o nepoată, Orchestra. Un alt copil, Prințșor, a fost botezat de fostul premier Stolojan. Omul știe să-și aleagă nașii. Acuzația este că și-a înjunghiat un nepot, Mercedes, pentru o datorie mai veche. În fața judecătorului, Mondialu' a spus: „Nu este într-adevăr, n-am tăiat pe nimeni“. Unii martori au întors-o. Bercea a fost acolo, dar cu cuțitul a dat fiul lui de 14 ani, cît să nu facă pușcărie. Da, zice fiul, eu am fost. E o tactică veche, să bage copilul la înaintare, zice procurorul.

Mercedes spune că Mondialu' l-a înjunghiat. O imagine mai veche, din campania electorală: Mondialu' apare la o mare sărbătoare țigănească, unde îi pune la gît Primei doamne un cocoșel de aur!

Doi deputați rromi au vrut să intre în grevă țigănească (fără mîncare și băutură), în semn de protest față de asocierea etniei cu acest interlop, dar... au preferat totuși greva japoneză. Să nu fie și ei asociați.

Ce țară ca-n filme!

Efectiv simt cum trece viața pe lîngă mine. Nu fac nimic, nu scriu nimic, scad, scad... Seara, cîteva filme, de serie B, ca niște cîrnăciori în foitaj. E o fundătură. Nici măcar nu l-am mai sunat pe Dan, care finisează *Ceva bun de la viață*, sînt cu mintea în altă parte. Stors, sleit, isprăvit. De luni pînă vineri plouă

cu plîngeri, chiar și noaptea, le găsesc dimineața pe mail. Mircea Bănescu, Regele Cioabă, Udrea, Turcan, Roberta Anastase... Valul de arestări din vămii s-a întors ca un bumerang în capul guvernanților, de la „uite cum luptăm noi cu corupția“ la „uite cîtă corupție avem noi“. E o adevărată isterie. Toată lumea caută „regina“, vîrfurile piramidei. Un post TV a pus chiar un premiu de 10.000 de euro, un fel de „turnați aici“, care la noi funcționează și fără bani, darmită cu. Este perla gazetăriei de Dîmbovița! Plină cu denunțuri.

Sedinte tensionate, monitorizări pe sute de ore, amenzi. Trebuie măsură și prudență, astfel încît dezbateră să poată continua. Acesta este interesul public, dincolo de excese.

S-o luăm încet, să temporizăm. Abia aștept sîmbăta să zac. Colac peste pupăză, mi-a apărut o pată pe față, de nervi. N-am timp de doctori, o maschez cu fond de ten chiar și în casă, să n-o vadă Ina. Ei și, cînd lucram la televiziune mă machiam zilnic! Duminică m-am refugiat la „gabriști“¹, la Petrăchioaia, au o casă pe lac. Am stat pe terasă, pînă am înghețat, și m-am uitat la apă. La masă aproape că n-am vorbit. Ei reveniseră de la un festival din Elveția, unde fuseseră cu docu-drama despre ultima zi a lui Ceaușescu. Așa că aveau ce spune. Totuși au remarcat căderea mea. M-au tratat cu menajamente, ca pe un om bolnav, și m-au invitat să stau la aer cînd vreau. Vine și primăvara...

Martie

Exagerez? Firește că exagerez! Toate filmele mele ar fi trebuit să fie alb-negru. Arta nu reproduce realitatea, se servește de ea.

A pune pe hîrtie realitatea nudă ar fi un nonsens: mai bine fac gazetărie. Subomul n-a existat; în fapt, eu am cunoscut în Valea Jiului forme de dezumanizare, de alterare a ființei, oameni strîmbați de viața lor subpămînteană, însă nu subomul. Este doar o proiecție, o împingere a premiselor pînă la ultimele consecințe.

La celălalt pol, artistul din *Femeia visurilor*, care este un film despre singurătate, se dezintegrează la propriu din pasiune pentru o femeie oarecare. La început e obsesie, dorință și fantezie, apoi durere rafinată, contopirea nu este posibilă. În final, pierderea ei devine otrăvitoare, celulele o iau razna, medicii ridică din umeri, este un cancer necunoscut. Ea e cea mai surprinsă, lucrurile

astea se împlă, nu-i așa? De câte ori a fost părăsită și n-a mai făcut atîta tapaj...

Dacă Thomas i-a dat un rol de proastă nu înseamnă că și e. Acu' o să credem în suflete-pereche? Hai, gata cu melodrama fericită. Amîndoi au făcut greșeli, bine că s-au avut unul pe altul, zău așa, ea ar trebui să fie dezamăgită. Dar el trebuie să dea vina pe cineva. Sigur, lucrurile nu stau chiar așa dintr-o fericită insuficiență a noastră, care face ca binele sau răul absolut să nu poată fi totuși atinse. Doar pe hîrtie...

Mucenicii. O să ne adunăm iarăși la Nași. O să ne strîngem unii în alții. Întotdeauna a fost așa. Cici, care este sora tatei, va face opturile ei cu miere, nuci și scorțișoară pe deasupra. Se răsfață, zice că nu mai știe rețeta, a uitat-o. Dar dacă nu se răsfață? Oricum, ceva tot va face. Acum mucenicii se găsesc și la plic, congelați. O să miroasă iarăși a copilărie, cînd mergeam și băteam alvița la Nași, în Popa Nan. Doar că între timp au fost evacuați, era o casă veche, naționalizată, redobîndită, vîndută, revîndută. Au rezistat un timp, măcinați de procese și memorii către autorități, în care el spunea cum a construit mii de apartamente în București și n-are și el unul. Ca să-i facă să-și ia lumea-n cap, noii proprietari le-au tăiat apa la bucătărie, ba chiar, într-un moment de furie, le-au smuls ușa de la hol, în plină iarnă. Pînă la recurs a dat Dumnezeu și li s-a repartizat un apartament într-un cartier marginal. Primăria a profitat de criză și-a cumpărat ieftin cîteva blocuri noi pe o stradă neasfaltată, cu case mărunte și bănci la porți, ca la țară. Pe sub geam, trenurile intră și ies din triaj. Asta-i bine, pentru că n-au viteză. Și oricum ei nu mai aud bine. Uneori, Nașul stă la fereastră și le petrece. Sînt bătrîni și nu mai pot ieși singuri din casă, îi aprovizionează femeia care face curat în bloc. Și mereu uită să dea restul. Dar e bine și așa. Chiar și liftul le pune probleme, pentru că ușile se închid prea repede și-i prind între ele. Într-o zi au îndrăznit să coboare, dar treptele din față erau înghețate și s-au temut să mai înainteze. Au stat acolo, în prag, minute în șir, uitîndu-se la copiii care se dădeau pe gheață în parcare, unde primăria a depozitat o serie de caroserii decolorate care își așteaptă rîndul la topit. Pe urmă s-au întors înghețați. Am să-i duc la Filipești de Paște, unde vor sta cîteva săptămîni, la aer, în grădină.

Trebuie răbdare, zice el, este expresia lui favorită. Multă răbdare! A montat peste tot becuri economice, și-a dat centrala la minim. Sever le-a făcut o fotografie reușită, care a și fost selecționată de Tate și National Gallery și a fost expusă la Londra, unde ei n-au ajuns niciodată. Doi bătrîni frumoși și osteniți, privindu-se în ochi la capătul călătoriei...

Dan Pița a găsit tema muzicală a filmului! Cîntă fanfara Văii Jiului. Uniforme bleumarin, roase-n coate, șepci cu cozorocul tare, naftalină și fireturi asortate la alămuri. Fanfara care cîntă de Ziua Minerului în parcul orașului, îngînată de toți bețivii, și care însoțește morții, solemn, pe ultimul drum. Trece, petrece... Niște suflători transpirați își umflă obrazii, majordomul învîrte bastonul în ritm și se lovesc talgerele de alamă. Toată lumea se oprește în loc.

La viața lui Ginel și Mateo n-ar fi mai bine o manea? Vorbesc de ei parcă ar fi vii...

La Filipești, Marioara face grădina, sub ochii lui Pușa, sora mai mică a tatei. Roșii, mazăre, fasole de arac. Mîna-Maicii-Domnului îmbracă pînă la streașină casa. Panseluțe la cimitir...

„Italianii“ vor morțiș o fotografie. Sînt prevăzute afișe atît la Tîrgul de carte de la Torino, cît și „în mijloacele de transport în comun“. Foarte tare. Bineînțeles că n-am poze decît în birou, cu cravata la gît și steagul în spate, e cea mai mare plăcere a mea.

Din ciclul lui Sever consacrat familiei, cea mai proastă fotografie e cu mine. Și cea mai bună cu Nașii cei bătrîni. Nici mama cu soră-mea nu dau rău, se simte relația mamă-fiică, răsturnată la bătrînețe, cînd Sabina a susținut-o financiar. Ina e degajată pentru că nu vede aparatul, ci pe Sever în spatele lui. Fața ei este iluminată, dragostea trece de sticla obiectivului, e atît de frumoasă...

Numai eu sînt crispat, angoasat, zici că mă urmărește cineva. N-am putut să sufăr fotografiile, vreau să spun ale mele. Niciodată nu mi-a plăcut de mine, mi s-a părut că sînt prea puțin.

Am ezitat cînd trebuia să mă pun cu burta pe scris, m-am luat cu mofturi de-o zi. Mi-a plăcut să casc gura la lume. N-am tras de mine, pînă la capăt, n-am ars cu toată ființa. Am dat din aripi și m-am și ridicat puțin de la pămînt, dar m-am îndoit și am căzut repede la loc. Am sperat că El e de partea mea, dar n-a mai dat nici un semn și mi-a trecut. Apoi m-am adaptat, ce era să fac? Am fost mai breaz decît cei din jurul meu, a venit și-o oarecare recunoaștere și m-am mulțumit cu atît. Cum se spune, am fost și eu pe aici. Și am încercat să spun cum stă treaba, serios am vrut. Am scris despre mine, m-am filmat pe mine. Mi-a trebuit ceva timp ca să înțeleg. Sînt o pacoste. Relativizez, nu-mi doresc nimic prea tare. Scriu despre irosire în loc să mă adun și să lucrez. Totuși, nu pot nici să mă resemnez. Așa schiop, merg mai departe.

Sever va trebui să scoată totuși ceva, pentru că italienii insistă și, pînă la urmă, ei plătesc. Ai grijă, îi spun, este pentru autobuze. O să bîntui prin oraș, mai ales noaptea, îi sperii pe toți.

Mi-ar trebui o voce din off, un fel de a vorbi singur. Uneori am făcut ceva bun fără să mă gîndesc, cum ar fi Sever: frumos, pasionat, implicat. Nu m-a ascultat cu ASE-ul, după primul an s-a lăsat și și-a văzut de drum. Mi-a rămas pe perete o fotografie făcută noaptea de el într-o stație pustie de metrou, cu un uriaș panou publicitar gol în fundal. Despre absență...

Boc își asumă răspunderea pe noul Cod al muncii, este a doua asumare. Parlamentul a ajuns o anexă a guvernului. Opoziția a anunțat moțiuni de cenzură. Noul Cod desființează contractele colective, înlesnește disponibilizările, contractele pe durată determinată etc. Normal era să-l facă liberalii, dar nu despre asta e vorba acum. În sala cea mare a Parlamentului accesul publicului a fost interzis. Liderii sindicali n-au mai putut huidui din balcoane și au depus plîngere penală împotriva președintei Camerei. Biata Anastase invocă motive de securitate, cine știe, poate se mai aruncă în cap vreun „sobar“. Nu, nu, pînă nu se montează geamuri incasabile, ca la zoo, publicul nu are ce căuta acolo sus.

Încă un „șnur“ cu Dan Pița, acum cu materialul complet, la două benzi. *Ceva bun de la viață* se rotunjește, personajele capătă consistență și relief. Doi băieți curați, înghițiți de mizeria din jur. Actorii sînt bine aleși, chiar dacă sînt cu toții debutanți. Dan este un maestru al distribuției, iar distribuția este cel mai important instrument ca să spui o poveste. Cred că va conta și în filmografia mea, în care este al șaptelea, mai mult decît onorabil, va aduce un plus. Muzica e îndrăzneată, creează atmosferă, emoționează. Doar că uneori acoperă dialogurile și intervine prea des, mereu vrea să sublinieze ceva dramatic. Compozitorul e tînăr și forțează nota. Dar asta se rezolvă la mixaj. Tema muzicală a fanfarei care însoțește morții și care este pur și simplu obsedantă. El a prelucrat-o într-un registru modern, chiar avangardist. Asta dă un aer nou, de prospețime, care merge bine cu tinerețea și inocența personajelor, te mișcă. În definitiv, ce vrei cînd intri într-o sală de cinema?

Povestea curge, are fluentă și ritm, te trage după ea, vrei să vezi ce se alege de Ginel și Mateo, de la cămin la halda neorealistă, iadul de fier, la afacerile lor pe picior și pînă la traficul de droguri. De aceea am mari emoții la final, cînd micii gangsteri de ocazie sînt duși cu duba poliției pe cîmpul pustiu. Și aici nu mă înțeleg cu Dan. Eu prefer un final deschis, în care Ginel zice: „Lasă, mă, că

ne scoate Raț. Dacă nu, dau tot pe goarnă. Dă-l în mă-sa, că e marfa lor. Oricum, n-ar fi împărțit cu noi“. Și Mateo se îndoiește, „mai vedem noi“. Ginel spune chestii de-astea idioate. Lucrurile rămân în suspans, mai departe nu mai știi, poate că iese ceva sau e încă o speranță deșartă. Ca fantezia lor cu America. Pentru că în filme speranța nu moare niciodată. Dan vrea chiar să-i salveze într-un fel. Dincolo de o anume curtoazie care te face să crezi că te și ascultă, e neclintit. Discuția se reia mereu din același punct, ca și când ar fi prima dată. E foarte focusat. Vrea, pe ecran negru, un text de genul: „Ginel și Mateo au fost eliberați după șase luni, la intervenția colonelului Raț, și se află în drum spre SUA. În fiecare an, 125.750 de români emigrează“ etc. Cei doi boschetari puși pe descurcăreală devin exponențiali, *Ceva bun de la viață* se duce drept în categoria filmelor „cu problemă“, cum se spunea pe vremuri. Sigur că este. Dar să nu băgăm degetul în ochi, să rămînă în fundal, în subtext, în resorturile adînci. Băieții în față, din carne și oase, în stare să te bîntuie cu visele lor risipite. În sfîrșit, să nu ne grăbim cu concluziile. Oricum, încă are lacune, mai trebuie strîns și fasonat. La cît am tărăgănat, nu mai contează. Ne vedem la patru benzi. La patru ace!

Bine că l-a scos pe călugăr. Filmul are lungimi și e încărcat cu o dimensiune religioasă, în sensul că cei doi amărășteni așteaptă un ajutor de sus, care nu mai vine. Mateo chiar își cumpără o icoană veche de la un pustnic și își pune nădejdea în Dumnezeu. Ginel, obosit să tot aștepte, îl amenință că o să se închine la supermarket.

Confruntarea dintre cei doi pentru „Gina care și-o pune pe bani“ are loc în fața unui schit inundat, și aici îmi place indiferența sfinților vopsiți pe pereți, ochii lor goi în contrast cu dramatismul ciocnirii, cînd Ginel e gata să se înece.

Dar mai departe era prea mult. Dan a filmat un călugăr lunatic care bîntuie pe malul apei, unde îl întîlnește pe Mateo. Dialogul este improvizat la fața locului, unde eu n-am fost. Mateo se răstea la călugărul care bolborosea ceva. Noroc că scena a fost trasă la cadru larg, nu le vedeai fețele, doar doi oameni care se îmbrînceau, și la urmă Mateo încerca să-și strîngă adversarul de gît.

Atunci apăreau jandarmii și realizai că au fost chemați de călugăr. I-am pus niște vorbe din off, despre ispășire și iertare, ca să-i dau o motivație cît de cît, altfel de ce i-ar fi turnat? Sigur, el n-avea de unde să știe cum au trăit, dar spectatorul știa și ideea ispășirii putea să prindă, călugărul îi vindea ca să-i salveze într-un plan mai înalt.

Am scris vreo două-trei versiuni, totuși lucrurile nu se legau organic și pînă la urmă Dan a renunțat la toată scena. Dumnezeu a rămas oarecum suspendat: o

așteptare vagă, apoi o speranță înșelată, uite că nu le dă și lor. Niciodată o aspirație. Pînă la urmă o absență. Ginel și Mateo orfani o dată în plus...

Benzina a atins pragul psihologic de 6 lei/l. Kilogramul de cartofi a depășit prețul kilogramului de portocale. La Vulcan, Oltenița, Tîrgoviște și Turnu Severin sute de oameni s-au îmbrîncit la inaugurarea unui lanț de supermarketuri, pentru zahăr și ulei la preț redus. Pentru 50% din populație, comunismul a fost o idee bună aplicată greșit. Boc anunță senin ieșirea din recesiune...

Nimic demn de reținut. Nimic de spus. Nici un orizont. Sînt confuz, mînios. Trebuie să mă odihnesc, să uit, să mă rup. Să fac altceva, să simt că fac într-adevăr ceva. Sau, dacă nu, să nu fac nimic. Să-mi înfig picioarele în pămînt și toate să treacă pe lîngă mine, ca o apă murdară, mîloasă...

Dar parcă pot? Gazetăria „cu tendință“, cînd e făcută și după ureche, atinge culmea grotescului. La unul din posturile de știri (Boc zice „de atac“), o dezbatere despre datoriile la stat ale unor politicieni.

Moderatoarea pleacă de la un citat din Traian Băsescu despre evaziune ca formă de atentat la siguranța națională, după care face o lungă listă de „atentatori“: Roberta Anastase, președintele Camerei Deputaților, Adriean Videanu, prim-vicepreședintele PDL, Cristian Boureanu, deputat PDL, Valerian Vreme, ministru, etc.

Societățile la care aceștia sînt acționari apar cu datorii de zeci de mii pe un site al fiscului. Și asta în condițiile în care pensionarii sînt primii la plata impozitelor, cît sînt ei de săraci. Unul după altul, împricinații intervin telefonic, neagă datele prezentate, se indignează. De pildă, Roberta Anastase, afișată pe ecran cu 780.000 de lei, n-are decît un cupon la firma respectivă. Deci ce datorie are ea? Videanu se sufocă efectiv, el e acționar minoritar, dar știe de la directorul societății că n-are nici o datorie, de unde cinci sute de mii? Intervin și alții, datoriile scad văzînd cu ochii. Totul este varză, moderatoarea răspunde iritărilor, nu vă certați cu noi, ci cu fiscul. Bomboana pe colivă, în final intră șeful fiscului, care-i arată că citește greșit pe site, să se uite pe ultima coloană, nu pe prima. Ne uităm cu toții în direct: societatea la care Videanu deține 25% avea la sfîrșitul anului un debit de 500 de lei. Ei, conchide moderatoarea, fiecare leu contează...

Ei nu pleacă de tot, pînă nu îi uiți. Și atunci tata n-a plecat. Nu de tot...

Ceva să le placă puștilor. Ei sînt publicul, pentru că numai ei mai visează.

Ce n-a înțeles critica: coerența personajului meu colectiv. Stafia care mă bîntuie: perdantul vremurilor noastre, inadapdat, visător frustrat. Dar mereu are o speranță. Parcă știe că joacă într-un film și trebuie să dea satisfacție. Păi ce facem aici? Ai avut o săptămîină grea. Intri în sală. Ai luat bere și popcorn. Te uiți la ecran și te gîndești: ce poți face pentru mine? M-am pus în pielea lui, m-am afundat, am fost el. M-am recunoscut în el. Dacă te iei după cariera mea publică, n-ai zice. Poate n-am spus marea poveste, dar de fiecare dată am mai adăugat ceva. Fiecare are dreptul la apărare. Și l-am apărât cît am putut. Astăzi pare depășit... Aș vrea să-l alin, dar nu știu cum. Îi sînt dator. Mi-a părut bine să îl revăd. Dar trebuie să rămînă în urmă. M-am hotărît...

Un fel de a cuprinde lumea. Autoexaminare. Să scriu jurnal. Dar și dezvoltarea propriului personaj. Un fel de captură a mișcării cadru cu cadru, ca-n desenele animate. Emoția vine din impresia de dinamism, omul sub vremi, timpul care aleargă bezmetic, viața care trece în gol și alta nu mai primești, ai avut o șansă, asta a fost.

S-a mai strîns o spiră. Este ca un șarpe care te sufocă. Obsedant, tenace. Cînd opui rezistență, strînsoarea slăbește; în clipa în care îți tragi sufletul, revine la loc.

Proiectul Turcan plus „femeia de la circ“ pare pe zi ce trece mai diluat. După primele contre pe tema palierelor de amenzi nou-introduse și a scoaterii posturilor comerciale de sub protecția *must carry*, inițiatorii l-au retras. Însă imediat au depus altul, fără prevederile controversate. În continuare ciunteau atribuțiile CNA de avizare și negociere internațională în domeniu. Am protestat la Comisia de cultură a Camerei Deputaților și s-a revenit, ca și cînd ar fi fost o scăpare, să nu mai vorbim despre asta. De cîteva săptămîni vorbim discuții. Multe dintre articolele noului proiect sînt doar preluări din vechiul Cod al audiovizualului, astăzi abrogat. Le-am explicat în ce haos legislativ intrăm și iarăși au fost de acord; nu-i nimic, o să preluăm din noul Cod. Bine, dar acesta e oricum în vigoare, nu are sens. Ba da, zic ei, e mai bine să aibă putere de lege.

Norme de detaliu, destinate să țină pasul cu schimbările tehnologice într-un domeniu atît de dinamic, odată aduse în lege, vor îngheța pentru ani buni. Cîinele de pază al democrației a adormit, hipnotizat, în fața acestui proiect steril, stufos și stupid, care nu pare să-și propună mai nimic și nu schimbă în

esență nimic. Un fel de „noi ne facem că facem“. Ultimele articole, cele privind regimul sancționatoriu, au trecut și câinele nici măcar n-a mîrîit. Un cuvînt, un singur cuvînt, introdus într-un text ce părea ca și pînă acum și lucrurile vor lua cu totul alt curs.

Cuvîntul „progresiv“. Pentru încălcarea aceleiași articol din noua lege, CNA va fi obligat să aplice posturilor amenzi în mod progresiv. Marja de apreciere nu va mai fi pe toată plaja, în funcție de gravitatea încălcării, ci doar de la ultima amendă în sus. Foarte probabil, suma anuală se va dubla sau chiar se va tripla. Dar am vorbit singur. S-a pus la vot înainte ca reprezentanții media să se dezmeticească. Îmi venea să strig: „Deșteptarea!“.

Și opoziția a dormit în front, au fost doar două abțineri. Lațul s-a strîns iarăși pe neabăgare de seamă.

I-am subestimat. Am fost superficial; păreau depășiiți și atît de îngălați. Cînd colo au marcat în ultimul minut. Nu-mi rămîne decît s-o iau de la cap la Senat. Nu e asta ultima Cameră...

Aprilie

Asta o să ajungă „Cartea cu Turcani“: o săptămînă el, o săptămînă ea. Presiunea este continuă. Acum e rîndul lui; măcar e mai amuzant.

A venit în fața Consiliului într-un caz de așa-zisă cenzură. O ziaristă de la Antena 3 și-a depus demisia după ce a eșuat în încercarea de a face un interviu cu președintele Băsescu. Era momentul cînd România șovăia să ia o poziție clară în chestiunea Libiei. Revoluția arabă s-a împotmolit în deșert. Bengazi, unde armata colonelului Gaddafi, la putere de patruzeci de ani, mai are puțin și-i aruncă pe rebeli în mare. Se vorbește de mii de morți. Lumea civilizată a improvizat o coaliție a bunăvoinței condusă de Franța, la care n-am fost invitați sau n-am binevoit să participăm, am așteptat implicarea NATO, care nu știu ce aștepta. Democrațiile occidentale sprijină de sus revoluția arabă, aspirația spre libertate, egalitate și fraternitate; au impus o zonă de restricție aeriană.

Este momentul în care ziarista de la Antena 3 a propus interviul și redactorul-șef a fost de acord. S-a trimis solicitarea la Administrația Prezidențială, care a acceptat-o. Dar ulterior directorul general a susținut că nu e de acord cu condițiile, de ce să meargă echipa de filmare la Cotroceni și să nu vină Băsescu în studio? Poate că e cusută cu ață albă, dar de aici și pînă la

cenzură e cale lungă. Nu-l vor pe Bănescu, ei și? Trebuie să fie peste tot?

În fața Consiliului, Turcan a vorbit cu patos și fior de Palatul Cotroceni ca despre un simbol al poporului român. Ca și când președintele n-ar merge frecvent în studiourile TVR, inclusiv în cazul Libia. Despre care vorbise și la Realitatea. Adică subiectul era fumat. Dar Turcan era convins că era un caz de cenzură. „Colegii mei propuși de ei“ l-au susținut în cor, sigur, sigur, sigur, sigur. După care mi-au făcut capul mare. Vorbim la nesfârșit despre cenzurarea unui interviu care nu s-a realizat niciodată. S-a întors lumea pe dos.

Am vorbit cu Andi s-o ia el. O fi trafic de influență? Vechiul meu prieten Andi Lăzescu a ajuns printr-o conjunctură norocoasă să preia televiziunea publică. A mai fost acolo, ca director de programe, imediat după ce am plecat eu la guvern. Când s-a prăbușit guvernarea Convenției Democratice a zburat și el. Eu m-am oprit la CNA, el și-a făcut firmă și chiar a vândut vin. Am rămas prieteni, dar nu vorbim despre asta în public, ne face rău la amîndoi. Când și când ne vedem într-un restaurant mic și întunecos. Bem un vin bun. Vine vorba de ziarista de la Antenă. N-are un CV rău. La audiere a venit și l-a pus pe masă Consiliului. M-am simțit aiurea, parcă eram la forțele de muncă. M-am tot gîndit... „N-o iei tu?“ „Nu știu“, zice Andi. „Sînt în pom cu banii...“

Confesiunea, un gen minor? Sigur că nu e operă de artă, dar pentru mine e o opțiune legitimă, ca oricare alta: roman, eseu, film... Să scriu jurnal nu e ca și când aș culege firmituri de pe jos. Nu ajunge ca fragmentele, cioburile pe care cade lumina să fie relevante în sine, esențe în doze mici. Ele trebuie și să se integreze într-un ansamblu unitar, în care lucrurile se contopesc și au sens. Și trebuie să te miște. De aici impresia de real, de viață care se revarsă pe hîrtie, când de fapt jurnalul operează în permanență cu un singur unghi, subiectiv. Nu neapărat cum a fost, deși este și asta. Ci cum m-a marcat.

Lupte grele pe ce a mai rămas din Realitatea TV. Dacă la Antena 3 „colegii mei trimiși de ei“ forțează un caz de așa-zisă cenzură, la celălalt post de știri încearcă să obțină o ingerință.

Patronul (prin copii) scăpătat a adus în casă un investitor, Sebastian Ghiță, cu grupul său Asesoft, pe post de manager, dar pînă la urmă s-au luat de gît. Două zile studiourile au funcționat cu bodyguardii la ușă, o emisiune a fost scoasă de pe post, doi jurnaliști, Adrian Ursu și Oana Stancu, și-au pierdut slujba. Un director editorial, N. Popa, a fost eliberat din funcție, dar a doua zi a fost angajat la Asesoft și trimis ca reprezentant la Realitatea Media.

„Colegii mei trimiși de ei“ au cerut o serie de audieri: managerul, președintele CA Sorin Freciu, directorul general Sorin Enache, doar-doar or să rezulte niște ingerințe în politica editorială.

Aceeași logică strîmbă: ingerința nu mai e ceva exterior postului, de care noi ar trebui să-l apărăm, ci o manifestare intestinală, o încurcătură de mațe de care se poate profita pentru a-l incrimina.

Cum, necum, să-l lovim cu ceva.

Christian Mititelu îmi bate obrazul: fac prea multe concesii. Am acceptat audierile și dau declarații în doi peri despre legislația insuficientă. C.M. m-a angajat la BBC; cînd a ieșit la pensie, l-am propus eu la CNA. Temporizez, îi spun. Trag de fiecare zi pînă trece. Uneori îi înfrunt, alteori îi încurc...

Încă o dată mi se reiterează oferta: consul, mîine! Plecarea într-o lună, cu familia. Posturi, la alegere. Le spun că îmi pare rău, nu pot. Situația mea familială și așa mai departe. Pînă la urmă chiar s-ar putea să-mi pară rău.

Și totuși am cîștigat la contestație. Amară victorie...

După încă o internare, analize, umilințe și reexaminări ale celor trei afecțiuni severe de care suferă, Inei i s-a recunoscut dreptul temporar la pensie de boală, gradul II. Măcar ea se va liniști. Mă gîndesc la ea ca la un înger întors, care mi-a fost dat ca să am eu grijă de el! Desigur, așa ceva nu există. Sînt doar obosit, îmi închipui... Nu-i decît noptiera ei plină de pastile, vegheată de un cîine mic de pluș.

Un fel de sentiment al pericolului. Ca o presimțire... Ce va fi cu mine pînă la urmă? Care este finalul poveștii? O să mă fac bine?!

Risipirea în personaje... Ca un mozaic spart, împrăștiat. Dacă le strîngi la un loc și le potrivești în matrice, ies eu.

La Topalu, județul Constanța, hoții de fier vechi au pus la pămînt un stîlp de înaltă tensiune care deservea rețeaua uzinei nucleare de la Cernavodă. N-au furat mult, e greu cu căruța, doar vreo cincizeci de kilograme. Restul a rămas pe cîmp, ca un schelet uriaș.

De reținut pentru scenariul următor. E tulburătoare imaginea asta...

Nu mergem, ne tîrîm. Ne tîrîm pe cer. În Libia, NATO se limitează în continuare să ocupe spațiul aerian, de unde dă „lovituri chirurgicale“: un tanc, un camion... Rebelii s-au mai consolidat, dar progrese semnificative nu sînt.

Analiztii vorbesc despre campanie încropită, armistițiu și remiză. Americanii s-au lăsat pe spate și așteaptă ca regimul libian să se surpe din interior. Ieri l-am văzut pe Gaddafi prinzînd curaj; defila exuberant prin Tripoli într-o mașină decapotabilă, își încuraja fanii cu gesturi de vedetă pop. Se vorbește de 10.000 de morți.

Fără bani, educație, viitor...

Mă gîndesc la filmul pe care n-o să-l fac niciodată, *Soldatul internațional*. Ideea politică corectă după 11 septembrie 2001 este că mergem acolo unde dictaturile nasc și cresc dușmani ai Occidentului tocmai pentru a schimba acest curs, dînd o șansă democrației. Însă, la sol, „cruciații“ în vestă antiglonț sînt acolo mai degrabă pentru o șansă pe care n-o au acasă, o soldă mai mare, un credit care-i mîină din urmă, rata la apartament. Ei își rezolvă problemele de viață țintind alți dezmoșteniți ca și ei. Uneori se întîmplă invers și sînt prezențați ca niște accidente. Accidentele se întîmplă, nu-i așa?!

Pe această falie va evolua personajul meu, care nici nu o realizează pînă cînd se surpă peste el și e prea tîrziu. Cred că aș putea aduce ceva nou. Trebuie să ne înfruntăm demonii. Sau rămînem cu ei pe cap.

Să scriu literatură de film este într-un fel o aroganță. De ce s-ar lua cineva după mine? E atît de ușor să mă înșel și să-i antrenez și pe alții...

Îmi place să merg la filmări. Foarte rar am parte. Pentru mine este o evadare din cotidianul minor într-o altă dimensiune, o excursie într-o lume paralelă, excepțională. Apoi fereastra se închide la loc.

Multe producții ale marilor case de film, mari investiții de bani și imaginație, sînt destinate puștilor ieșiți din computer ca din ou. Numai ei mai visează și mănîncă popcorn în fundul sălii. Ei sînt publicul. Ce-aș putea să le spun? Să-și înfrunte demonii?!

Alo?! Alo!!!

Un demnitar la telefon. Aluziv, insinuant, amenințător. Păi ce fac? N-am rezolvat o situație din colegiul lui. De care depinde viitorul meu în Consiliu, să fie clar. Niciodată n-am servit intereselor celor care au avut încredere în mine. Nimic n-am făcut, doar impresie. M-am folosit de factorul politic, dar nu m-am pus în slujba lui. Păi e corect? Și m-am strecurat printre picături. Dar el a avut mereu îndoieli. M-a mirosit. Ce dracu' nu pricepe?! Mă știa băiat deștept. E timpul să-mi bag mințile în cap și să rezolv problema lui. E corectă, e pe lege...

Altfel, vor fi consecințe care... mă-nțelegi? Și pentru el, și pentru mine. Vezi ce faci, măcar din instinct de conservare.

Aceeași problemă: îi pocește oglinda. Ăștia nu sînt ei. Uneori un ministru, un parlamentar, alteori un primar sau șef de consiliu județean. De data aceasta, un primar. Brutal, primitiv, provincial. A venit tocmai de la marginea țării, a lăsat treburile obștii. Conduce de mult un mare oraș. Oamenii sînt mulțumiți și-l realeg mereu. Și m-am găsit eu, un mitică, un regățean. D'aia merge țara prost, de la București! Dacă nu știu, să nu mă amestec. Am băgat în rețeaua de cablu a orașului un post ostil lui! Ei bine, o s-o taie cu șanțuri de canalizare pînă renunță. Șantiere peste șantiere! Asta vor oamenii. Încerc să rămîn calm, îi expun viziunea Consiliului și a organismelor europene despre pluralismul surselor de informare.

Pleacă trîntind ușa: o să mă reclame peste tot! Da, știu, are conexiuni sus și chiar rude. O dată în plus, n-o să fac nimic. Partea proastă e că încep să se prindă.

Un ziarist m-a întrebat, între altele, care e lucrul cel mai important pe care l-am făcut la CNA. Am răspuns: am ținut locul ocupat. A zîmbit strîmb, a oprit reportofonul și-a plecat. Dar eu vorbeam serios. Cu toate presiunile, n-am strîns șurubul. Dezbateră a mers înainte, așa șchioapă cum era.

Afita risipă psihică, nervoasă, doar ca să țin lucrurile, să nu degenereze, să nu se deșire de tot...

Stau în calea răului în stilul meu evaziv și ambiguu, dar stau. Nu zic că nu mi-e frică. Aștept să se schimbe lucrurile. Fie și pentru că, în felul meu, sînt de fapt un căpos. Ideea e să deosebesc răul, să-l identific corect. Să nu-l confund. Mă antrenez să estimez corect, cum aleargă alții pe stadion: azi două ture, mîine trei...

Problema e că și el așteaptă. Este un adversar foarte viclean. Și nu obosește niciodată. Pînă la urmă o să muște...

Trebuie să scriu prelegerea de lansare a lui *Fundesac* la Torino și n-am nici o idee. Îmi pun nădejdea în vacanța de Paște, la Filipești.

Dar vom fi prea mulți ca să am liniște. În plus, o să miroasă a miel și cozonac, zeci de mesaje pe mobil: lumină din lumină, Paște fericit! Se apropie plecarea și eu n-am scris un rînd. Autorul n-ar trebui să vorbească, el s-a exprimat. Mai departe, alții...

Dar am semnat contractul, nu mai am loc de întors, sînt „relatore“. Din

păcate, n-am nici răgazul, nici dispoziția. Poate o idee ar fi să nu vorbesc despre carte, ci despre cum s-a născut. Despre stagiul în minele din Valea Jiului și ecoul năprasnic din sufletul meu. Despre încercarea ratată de a publica un volum de reportaje, intitulat *O lume fără cer*. Două edituri l-au respins, una după alta. Redactorii Florin Mugur și I.B. Lefter zîmbeau jenați, cu ochii la pantofi – ce să-mi spună? N-am auzit de cenzură? Și mai și insist...

Din această frustrare s-a născut „Subomul“, ca operă de ficțiune. O tînguire fără speranță a „omului nou“. O formă deghizată de a-l denunța sub aparența unui roman polițist.

Dincolo de orice, comunismul extirpă glanda libertății. Ce rămîne e un strigoi.

Sergiu Nicolaescu își anunță demisia din PSD. Invocă nepotriviri de caracter cu conducerea. Se pare că a fost împins să plece din fruntea Comisiei de cultură a Senatului. I se reproșează că, pentru a-și proteja interesele în cinematografie, e conciliant cu pedeleii, care au pus mîna pe TVR și o folosesc ca unealtă de propagandă. O unealtă primitivă. Chiar ieri am amendat o emisiune a Marinei Almășan, liberă să se dezlanțuie într-o clonă a „Cîntării României“. Și asta pe banii Ministerului Turismului. Cu Boc, Udrea și Flutur într-o pensiune din Bucovina. Vorbe goale despre Paște în „țara fluturilor“. Elena Udrea își amintește ce gătea ea cînd n-o apăsa ministerul. Flutur a sădit un pom simbolic. Boc și-a amintit cum „primea o haină, pantofi noi, era un moment al înnoirii“. Realizatoarea Marina Almășan vrea să știe dacă premierul Boc a fost un copil cumînțel. În mijloc era „o sfîntă masă“, plină cu de toate. Prin grija partidului, se înțelege. Acum se pare că PSD vrea un om energic în fruntea Comisiei senatoriale, care să compenseze militantismul Ralucăi Turcan, de la Cameră. O să fiu prins la mijloc.

Îmi amintesc audiența la Sergiu Nicolaescu, în vremurile lui bune, vremurile roșii. Fusesem sfătuit să merg în audiență la „senatorul cinematografilei“. „CNC-ul e vax“, mi-a spus amicul meu bine intenționat. „Nu mișcă nimic fără el. Dacă nu ești în grații, nu faci nimic.“

Nicolaescu avea cabinetul în vechea clădire a Comitetului Central și totul era aproape ca atunci. Coridoarele întunecoase, încăperile uriașe, mocheta mucegăită, mobila demodată. Anticamera era plină de oameni din cinematografie, parcă eram la Buftea. Din cînd în cînd ușa biroului se deschidea și înăuntru erau alți cineaști.

M-am gîndit că o să stau la coadă mult și bine, dar nu a fost așa. A ieșit cu un aer seniorial și cu mîna întinsă. Avea zîmbetul comisarului Moldovan. Toți

curtenii s-au ridicat în picioare și s-au înclinat. Dar el le-a făcut semn că nu trebuie. Ne-am retras și simțeam săgeți de invidie în spate.

Mi-a spus deschis că e îndoit în privința mea. Sînt talentat, i s-a spus, scenaristul lui Pintilie, foarte bine, și datoria lui e să mă încurajeze, chiar dacă sînt un om de dreapta, din regimul Constantinescu. Totuși am făcut un film antiromânesc, *Război în bucătărie!* Pentru el e de neînțeles. Și nu poate trece peste asta. Ungurul din film e obtuz și xenofob, dar românul e de-a dreptul criminal. Îi spun că a fost un accident în care fiecare are partea lui de vină. Și că adevărata victimă este Ildiko, femeia pe care ei și-o dispută. L-am văzut cum se luminează. „E frumos“, a zis, și i-a revenit zîmbetul comisarului. Mi-a mulțumit că am venit și m-a condus pînă la lift.

Prea tîrziu și Terminus paradis la Cluj, în cadrul integralei Lucian Pintilie. Mi-am adus aminte o vorbă a lui Pintilie: „Eu te-am atras în acest gen minor. Altfel scriai romane“.

Am făcut rău? Nu-mi dau seama. Oricum, e prea tîrziu...

Jurnal, sau despre neplăcerea de a răbda. Neplăcerea de a mă mișca între oameni cîinoși, de a rățăci prin impostura generală. O cronică, dar și o radiografie a derizoriului. Și, în același timp, o formă de frondă. Dincolo de acestea, veșnica mea îndoială...

Spaima că nimic nu dăinuie, totul nu-i decît gesticulație cotidiană, cîine care își aleargă coada. Un joc grotesc de umbre pe un ecran în spatele căruia, oricît aș spera și aș vrea să cred și oricît aș căuta, nu-i decît un zid...

Mă obsedează ce să spun la Torino. „Personajele trebuie să se schimbe. Și schimbarea să vină din ele.“ Am văzut asta într-un film. Publicul era fericit. Doar că eu nu m-am schimbat. Sînt tot aici: tipul care ne adaptează viața! Și viața a rămas un chin...

Dar să revin la *Război în bucătărie. Romeo și Julieta*, varianta interetnică. E filmul care mă doare cel mai tare, ar fi trebuit să aibă o soartă mai bună. Scriam atunci: „Acesta este un film avertisment. Și în egală măsură o ficțiune. Ideea mi-a venit în martie '90 la Tîrgu-Mureș, cînd fugeam pe străzi ca să nu fiu prins la mijloc și strivit. Am încercat să reduc conflictul la esență, l-am înghesuit într-o bucătărie, unde continuă dezlănțuit, printre oale și cratițe, după aceeași logică a răului, numai pentru că protagoniștii sînt diferiți“.

Însă nu puteam să fac o asemenea declarație politică în anii 2000 fără să fiu respins.

A fost un film fără noroc de la început. Dar a mai recuperat în timp. Trebuia să-l fac cu Stere Gulea, se atașase de scenariu, i se părea important. Și cred că experiența lui, migala relațiilor între personaje ar fi tras proiectul în sus. Să simți că te paște ceva. Măcinarea, acel „care pe care“ într-un spațiu fără ieșire, pînă cînd lucrurile scapă de sub control. Ar fi fost un film psihologic. Dar Stere a fost numit la conducerea televiziunii publice. A luat scenariul cu el, dar n-a mai avut cum să-l facă. La rîndul meu, am fost atras în noua echipă, ca redactor-șef. Scenariul a ajuns pe mîna unui regizor tînăr, fost student al lui Gulea, Marius Barna.

Un debutant. Instinctiv, a mers pe „imposibila iubire“ dintre Imola și dezertorul român. Lucrătorii televiziunii, crispați și suspicioși, au tergiversat cît au putut. Trebuia să fiu ferm, dar nu aveam destulă putere. Fără Gulea sus și fără mine în ceafă filmul nu s-ar fi făcut niciodată. Cînd am intrat totuși în producție era iarnă și filmam în cîmp la -20 °C. Devizul ciopîrțit a ajuns doar pentru 50 de minute, și acelea pe 16 mm; aparatul de filmat arăta ca la începuturile cinematografiei. Abia mai tîrziu, cu Radu Gabrea la conducerea CNC, am reușit „să-l gonflăm“. Marius a adunat din nou actorii, care mai îmbătrîniseră puțin. Decorurile se topiseră în ploaie, așa că n-am mai putut filma decît interioare refăcute în platou. *Războiul* a ajuns pînă la urmă lungmetraj și a fost copiat pe 35 mm la Budapesta.

Critica a fost împărțită, de la entuziasm (Florin Toma: „un film zguduitor“), o „izbîndă estetică“, la dezgust tovarășesc (Tudor Caranfil: „detestabil politic, estetic primitiv“). Difuzorii s-au ținut însă departe de un subiect atît de problematic. Nici posturile maghiare nu au fost interesate. TVR l-a închis în cutie, de unde l-a scos rar și cu fereală: anul acesta, de 15 martie, ziua evenimentelor de la Tîrgu-Mureș, l-a dat pe TVR 3, un canal minor, rezervat stațiilor regionale. Fără nici o promovare și fără să-l anunțe măcar în programul TV. Soarta lui a rămas ingrată pînă azi. La rîndul meu, am greșit o dată în plus publicînd la repezeală scenariul la Editura Paralela 45, în loc să scriu cartea. Dar nu mai aveam putere. M-a sleit alergătura după bani, lupta de uzură cu producătorul, sărăcia mijloacelor, rezistența surdă a celor care se spălau pe mîini: hai să lăsăm naționalismul în bucătărie, un fel de bătaie pe mici. Între timp au fost grozăvii mai mari: Bosnia, Kosovo... Ce să mai tulburăm apele?

Marea la Limassol, Cipru, de un albastru-verziu. Munții galbeni, tociți, istoviți, coboară în mare. Turiștii pe plajă și eu la costum și cravată, în sala de conferințe a hotelului Elias. E prima reuniune a autorităților de reglementare a audiovizualului din țările Uniunii Europene. Reușesc să introduc în declarația comună ideea de independență. „Noi, participanții, ne reafirmăm independența...” Față de guverne, se înțelege. Nu se spune în clar, inamicul rămîne nevăzut, totuși e limpede. Seara, dineu de gală: sînt așezat la masa președintelui republicii. M-au remarcat...

Încă o viziune cu nervii întinși. De data asta e sunetul. Dan Pița m-a dus undeva în degajamentele Teatrului Giulești, s-au amenajat niște studiouri acolo. Postsincroanele sînt gata, iar sunetistul l-a transpus în Dolby surround; se aude fiecare șoaptă, fiecare foșnet. Un mare pas înainte, pe punctul de a fi făcut înapoi: se pare că producătorul, din motive financiare, va opta totuși pentru stereo, iar mixajul nu va mai fi făcut la Paris, ci la Budapesta. Dan este ca un cazan sub presiune. „Dacă se împlinște asta, eu nu mai semnez filmul“, spune el așarnat. „Nu mă mai reprezintă. Li-l pun în brațe și la revedere. Să facă ce-or vrea! Să se spele pe cap!” Pînă la urmă se rezolvă. Sunetul se face la Paris.

Supliciu fotografic continuă. Institutul Cultural nu s-a mulțumit cu imaginile pe care le-am trimis și m-a dat pe mîna fotografului Mircea Struțeanu. Acesta lucrează cu institutul la un ciclu al scriitorilor români. Ca de obicei, n-am timp, trebuie să servesc patria, nu v-am spus că am „Steaua”? O să mă îngroape cu trei salve. Ce n-a văzut Filipeștiul... Încarcați! La ochi! Foc! Și încă: la ochi, foc! Și iar. Bărbații de la birt se vor minuna: ie-te-te, bă! Femeile or să-și acopere gura cu palma. Dar puștilor o să le placă. Așa sper. La urma urmei, ei sînt publicul. Sînt nevoit să-l chem pe fotograf la birou, o să evadez un ceas. Noroc că lucrează repede. Ne învîrtim pe străzile din spate: case vechi, delabrate, cu tencuiala căzută, ganguri mirosind a urină, graffiti. Și peste toate subsemnatul, zîmbind condescendent, asta e, ce să-i faci, și eu m-aș lipsi dacă aș putea... Struțeanu alege cele mai sordide colțuri. Oare mi-o fi citit cărțile? Bine că n-am scris mai mult.

Îi spun jurnal, pentru că însemnările sînt în timp real. Dar există și memoria, imagini vechi, alterate, erori, vinovății. Nu încerc să mă justific. Adun rămășițe, le leg laolaltă. Apoi am să suflu peste ele: poate, poate...

Îmi fac curaj cu notele astea.

Jurnalul care integrează, dă coerență vieții mele dezlîinate. Ar trebui să pot

s-o scriu. Nu-i decît o poveste. Ca la montaj. Derulez înainte, înapoi. Caut o noimă.

Memoria, „il seme del futuro“, sămînța viitorului. Torino: un centru aristocrat, înghițit de un oraș industrial. Și cel mai mare salon internațional de carte din Italia: Lingotto Fiere. Hale întregi, foste linii de montaj ale uzinelor Fiat, transformate în standuri de carte, săli de lansare, cafenele literare. Sînt repartizat la „spazio autori“, alături de Doina Ruști, Varujan Vosganian, Gabriela Adameșteanu, Bruno Mazzoni și Angela Tarantino.

„Subomul“ se întoarce ca un strigoi. Ziarul stîngii, *Il Manifesto*, îi dedică o pagină întreagă sub titlul „I demoni della Romania“, cules cu litere de-o șchioapă.

„O societate unde apusul socialismului nu a fost urmat de răsăritul vreunei lumi noi“, scrie apăsător Marco Dotti. „Cum ajungi la fundul sacului? Cum se poate reduce totul la a munci, a trăi și a muri în subteran, la zeci și sute de metri adîncime, unde chiar și șobolanii respiră cu dificultate, unde gazul (grizu) e mereu prezent, iar vîlva, monstrul care traversează mitologia popular-minieră, tulbură somnul muncitorilor? Cum poți spera sau reînvia instinctul de a fugi dintr-un asemenea loc? Pur și simplu nu se poate fugi. Niciodată.“

Urmează o trimitere la abatele Prévost, care în secolul al XVIII-lea a scris despre o comunitate îngropată de vie în minele din Suedia, oameni letargici care ies la suprafață doar în momente de panică și sălbăticie. Apoi un citat din subsemnatul: „Trăind aici, la limita animalității, de ce vă mirați cînd cineva trece dincolo?“. Și din nou Dotti: „Poate acest proces de apropiere de starea animalică, încalcînd cu neglijență granițele, este singurul mod de a scăpa? (...) Orizontul descris de Răsvan Popescu este plat, fără cer și mai ales fără vreo altă transcendență în afara celei ce te trage inexorabil în jos“.

Editorul e fericit, este o cronică elogioasă. „Tot ziarul este plin de tine.“ Neapărat să-i scriu cîteva rînduri, neapărat.

Fac cea mai mare gafă din viața mea: dedic volumul „dlui Tascabili Bonanno“ – așa scrie pe copertă. Dar numele lui e Mauro Bonanno. *Tascabili* înseamnă în italiană carte de buzunar, de la *tasca*. Traducătorul meu, Marco Cugno, fără încăpățînarea căruia volumul nu s-ar fi născut niciodată în Italia, mă lămurește. Fug la Bonanno, să-mi retrag dedicația, dar nici nu vrea să audă, „E așa originală“...

Pe ce lume trăim? Comedia *Blonda, chiorul și piticul*, interzisă la Sala

Dalles. Regizorul spune că directoarea i-a cerut să schimbe titlul, că se interpretează. Și să scoată un personaj care seamănă cu Băsescu. „Mă nenorocești. Eu sînt pusă de ăștia“, i-ar fi mărturisit ea.

Scandalul e cît casa, directoarea spune că nu-i adevărat, a scos spectacolul pentru vulgaritate, se vorbește urît, dă și un exemplu, se vorbește de „coițe“. Să joace unde vor, nu la ea, e instituție publică...

Băsescu mută inspirat, încă are reflexe bune: invită trupa să pună piesa la Cotroceni. S-a scos. Totuși, titlul cred că va rămîne.

Ohrid, Macedonia. EPRA, platforma paneuropeană a autorităților de reglementare. Reiau, alături de Christian Mititelu, ideea independenței, care în directivă e prinsă la nivel de principiu. Așteptăm de la Comisia Europeană mecanisme concrete pentru a o asigura. Reprezentantul Comisiei, un olandez rubicond, se uită absent pe geam, se ridică ceața, se vede vila lui Tito. Peste lac, Albania. Cînd se lasă noaptea și malul opus nu se mai vede poți să te crezi la mare. Pînă cînd auzi broaștele.

Războiul nervilor continuă. Băsescu, prin Turcan, se plînge că Realitatea l-a atins în prestigiul instituției. Se insinuează o intenție a președintelui de a se muta în vila Dante, care e mai mare decît reședința actuală. În studioul aceluiași post, Boc se plînge, în direct, că i se răstălmăcesc declarațiile, se va plînge la CNA.

Elena Udrea, despre motivația politicianului român: „Eu am intrat în politică cu Mercedes, genți și pantofi cu toc. Alții au dat de bine după“. Țara aparține șmecherilor de România, șireților, învîrțiților, care au căpușat-o politic, economic și mediatic și o sug ca niște paraziți ce sînt. Tot ce pot e să-mi folosesc șiretenia ca să nu le aparțin.

La Torino, am fost eu însumi. N-am mai pus nici o mască. Dacă m-aș fi ținut serios de scris, cu toate riscurile... Am avut un har, însă n-am avut timp de el. Ecoul stîrnit într-un tînar impetuos ca Marco Dotti sau un veteran ca profesorul Cugno ar fi fost poate regula, nu excepția. Dar m-am împrăștiat, m-am afundat, m-am rătăcit în bălării. Asta să fie pedeapsa mea? Să nu dramatizăm. E ziua mea, fac 49 de ani. Și spectacolul trebuie să continue. Să sărbătorim așadar.

N-am de lucru, îl sun pe Horia-Roman Patapievici, directorul Institutului

Cultural Român, îi spun că la Torino totul a fost OK: standul, vîlvă în presă și echipa ICR. Și mi-a plăcut marketingul: ideea fotografiilor pe autobuze, sub forma clapelor unei mașini de scris. Torinezii se opreau pe trotuar și se întrebau unii pe alții: „Cine-s ăștia? Ia să vedem“. Replica e năucitoare. Îmi mulțumește, dar... A văzut el o emisiune în care publicul era anti-PDL și Băsescu, iar moderatorul îl stîrnea. Nu e normal, era un public evident selecționat cu intenție. În general, sub președinția mea, pe micile ecrane se petrec lucruri care depășesc orice limite etc. Nu știam cum să mai închid.

Iunie

Filipești. Toată ziua m-a chinuit un om cu o motocoasă; parcă aveam un raliu în grădină. Nu îmi mai auzeam gândurile în cap! Dar acum e liniște și miroase a fîn proaspăt. În grădiniță, Nașii cei bătrîni se țin unul de altul, pînă la poartă și înapoi. „Hai să mai facem o dublă“, o încurajează el. „Trebuie răbdare.“

Abia văd să citesc, o să schimb dioptriile. Vasăzică merg pe 50. Dacă aș putea să merg mai încet...

Amestecul lumilor...

În scris, i-am apărât pe cei fără voce. În „funcție“, pe cei care au ridicat vocea și au spus: Nu! Nu așa! Să ne luăm viața înapoi!

M-a sunat regizorul Andrei Gruzniczki, caută un scenariu de perspectivă. Anul ăsta filmează, dar mai departe e pe uscat.

În noul val, Andrei face o figură aparte, de minimalist și nu prea. A ucenicit pe lîngă Pintilie, la *Prea îtrziu* și *Terminus*, și Gabrea, la *Struma*. Apoi s-a lansat cu *Cealaltă Irina*, laconic, ritmat, un film despre autoamăgire, a zis critica.

Acum vrea o idee-forță. Nu neapărat un scenariu cap-coadă, știe că n-am timp. Dar un sinopsis, o schiță, ceva trebuie să am eu prin sertare. Vreo viziune. O sămînță de Cannes. El o s-o ude, o s-o îngrijească, să crească mare! Eventual semnăm împreună scenariul. M-am eschivat. Mi-a stat pe limbă să-i dau *Soldatul*. La un pas am fost să-i scriu trei pagini, să scap de el. Să mă mulțumesc cu puțin, puțin de tot. Să nu mai trag de mine. Și chiar să nu-mi mai pese.

Fiecare zi care trece, altă însemnare. Caut unghiul potrivit. Dacă îl găsesc, totul o să se lege. O să fiu iarăși bine.

O reclamă stupidă la detergent: „Bang și murdăria dispare“. Ce mai film despre sinucidere ar ieși...

Filipești. „Casa moșilor de vară“, fără moși; n-am reușit să-i aduc pe Nași. Un gol dureros...

Lume, lume! Circul nostru vă prezintă: pompierul-piroman! O zi stinge, o zi dă foc! Astăzi dă foc! Când să intre lumea în concediu, Traian Bănescu scoate cartea naționalismului din mîneacă. Pretextul este reorganizarea administrativă a României, pentru care guvernul și-ar putea angaja răspunderea. N-a văzut nimeni proiectul, totuși se vorbește răspicat despre desființarea județelor actuale și comasarea lor în 8 regiuni. Și repede: alegerile locale de anul viitor să se desfășoare pe noua structură.

Fără nici o dezbatere, fără consultarea comunităților afectate, fără un studiu de impact... Pur și simplu prin asumarea răspunderii. Iar această marionetă tristă, Emil Boc, pare gata să joace, fără nici o convingere, și acest rol. Opoziția își adună consilierii județeni, cere referendumuri locale, promite moțiuni de cenzură. Și protest civil.

Dar cel mai tare ripostează UDMR, pe care n-a consultat-o nimeni. Are propriul proiect cu 16 regiuni. S-ar reface astfel vechiul Ținut Secuiesc, pe structura județelor Harghita, Covasna și Mureș. În formula de 8 regiuni, acestea se comasează cu altele, în care românii sînt net majoritari. Capitala noii structuri ar urma să fie Alba Iulia. În dispută este antrenată Ungaria, care prin vocea vicepremierului spune că „este o problemă de viață și de moarte pentru comunitatea maghiară din Transilvania să rămînă unită“. El cere României „să nu schimbe harta etnică“.

Baconschi îl convoacă pe ambasadorul Ungariei la minister, își exprimă „nedumerirea, perplexitatea, dezacordul“, vorbește despre „o imixtiune supărătoare în problemele noastre interne“. Primarii nu se lasă mai prejos. La Tîrgu-Mureș, edilul spune că nu poate merge „la săpat grădina cu doi handicapați“, Harghita și Covasna sînt județe sărace. Primarul Budapestei vrea să schimbe steagul orașului, care, nu știu cum, e roșu, galben și albastru.

La București, UDMR amenință guvernul cu retragerea sprijinului. Naționaliștii maghiari plusează. Toró Tibor lansează ideea unei a doua regiuni „cu statut special“ în Sălaj, Bihor și Satu Mare, unde locuiesc 500.000 de maghiari. Se caută modele: Tirolul de Sud, Catalonia...

În secuime, Tamás Sándor spune: „Vom ieși în stradă în prima fază, fără arme“. Vicepreședintele Parlamentului Europei László Toókés vorbește despre politica perfidă de românizare care, „dacă nu se întrerupe, vom pieri“. Șeful PDL Covasna, un oarecare Manolăchescu, crede că „politicienii nu doresc un Kosovo, nici sânge pe străzi; dacă o fi, ori ne batem ca orbii, ori plecăm“.

La televizor, Ciuvică despre Bănescu: „a deschis larg porțile balamucului!“.

De ce face asta? Dislocarea baronilor, destructurarea partidelor, amânarea alegerilor, scoaterea UDMR de la guvernare? Nici una nu stă în picioare, cel puțin potrivit logicii convenționale. Doar dacă vrea criza perfectă. Cel mai probabil, Bănescu încearcă să contracareze legea statutului minorităților, promovată de UDMR. Să recîștige sau măcar să nu piardă prea mult din electoratul ardelean. Ce performanță: cu UDMR la guvernare și cu ușa naționalismului de perete...

Încă o ofensivă. „Micii monștri“ nu obosesc niciodată. Uite-i cum înaintează grăbiți pe două direcții. Una ar fi emiterea unui act normativ care să interzică accesul în funcții de demnitate publică peste 65 de ani. Egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii pensiilor, bla, bla... Efectul ar fi eliberarea a două posturi în CNA, pe care să le ocupe pedeleii, și prin asta obținerea controlului. Mai departe vorbesc singur, ca televizorul. A doua cale ar fi dislocarea unor membri, invocînd așa-zise incompatibilități. Ar urma, probabil, contestații, procese. Opoziția nu s-ar pune de-a curmezișul dacă locurile libere s-ar împărți. Încerc să-i lămuresc că greșesc. Mi se spune că negocierile sînt avansate. De-aș mai duce-o pînă la toamnă...

Vodevil.

Numai gura e de noi. Vorbim despre „noua ordine instituțională“ și „încununarea reformelor“, dar nimic nu se întîmplă. N-are cum. Revizuirea Constituției este imposibilă în condițiile raportului de forțe din Parlament, dar în dezbateri este în top. Reorganizarea Bucureștiului port la Dunăre a căzut, dar a fost imediat înlocuită cu reorganizarea întregii țări, care în această etapă pare o petardă. Schimbarea guvernului, o pocnitoare, oricum sîntem la Boc-trei. Pînă și combaterea mării corupții a luat o pauză. În pofida agitației generale, sîntem împotmoliți pînă-n gît, nimic nu mai merge. Buboii trebuie să se spargă...

Sever, finalist la Salonul internațional de fotografie de la Arles, Franța. Tema este „Timpul“. Sever participă cu un triptic, trei interioare bătrînești, din care unul de la Filipești. Personajele sînt vechile fotografii de familie, alb-negru, cu rame groase. Un sanctuar care face legătura între vii – care lipsesc din cadru – și cei mai înainte adormiți intermediază relația cu moartea. „Aceste

fotografii modifică memoria trecutului și uneori chiar îl înlocuiesc. Un portret de familie este o fotografie regizată, destinată să atârne pe perete: scopul este să ne asigure că totul este în ordine“, scrie Sever pe site-ul galeriei.

Îndrăzneț, este? Arta fără îndrăzneală nu există.

Economia ne strică cheful. Cît ne consumăm noi cu revizuirea Constituției, reforma statului, reorganizarea, regionalizarea... Într-un clasament al revistei *Global Finance*, în funcție de puterea de cumpărare, România se plasează pe locul 68 în lume, după Botswana, Gabon și Guineea Ecuatorială...

Andrei Pleșu, într-o emisiune cu Gabriel Liiceanu: „Cărțile sînt felul oamenilor de a avea aripi“.

Înseamnă că la Torino am zburat puțin...

Balamucul merge mai departe. Patru șefi de grupuri parlamentare au sesizat Comisiile de cultură că ar exista informații în legătură cu „trecutul infracțional“ al unui membru CNA. Se pare că în spatele ușilor închise s-a căzut la pace: locul liber din Consiliu, conform algoritmului parlamentar, să rămînă opoziției cu condiția să se mai elibereze repede unul pentru putere. Un fel de troc cu oameni. Cele două forțe politice și-au și adus candidații la audiere. Mai trebuie doar eliberat un scaun.

Constantin Duțu, membru CNA, e convocat în fața Comisiilor reunite pentru a da explicații în legătură cu „eventuale condamnări“ vechi, în România și Italia. „Dacă veți înțelege să nu vă prezentați, vom considera aceste informații ca fiind adevărate și, în consecință, vom declanșa procedura de demitere, prevăzută de legea audiovizualului“, scrie în invitație. Parcă ne-am întors în anii '50!

Constantin Duțu merge la Parlament într-o stare de surescitare ușor de înțeles. Are 75 de ani, tensiune oscilantă și multe probleme de sănătate. Depune un cazier alb, în care nu figurează nici o condamnare. Unul dintre dosarele vechi, întocmite din anii '80, a avut ca obiect deținerea de armă. S-a văzut atunci că era vorba de un pistol de jucărie, necesar pentru montarea spectacolului *Bonnie și Clyde*. Mi l-a arătat și mie. O imitație destul de bună, dar care nu trage nici cu apă. Totuși, arată ca unul adevărat.

Discuția e din ce în ce mai tensionată. Duțu denunță hărțuiala politică. În momentul culminant scoate pistolul din servietă și-l pune pe masa lui Sergiu Nicolaescu, care a văzut multă butaforie la viața lui. Raluca Turcan, care stă alături, sare în sus și-l dă afară din sală pe Duțu. Emoția ei se transmite presei,

instantaneu apar știri în care Duțu „a scos pistolul în Parlament“. Și chiar „l-a amenințat pe Sergiu Nicolaescu!“. Cum e posibil să se între cu arme în Parlament? Unde e SPP-ul, SRI-ul, Jandarmeria? În Congresul american ar fi fost arestat pe loc! În locul unei execuții politice eșuate, mai mulți jurnaliști scriu indignați despre „pistolarul de la CNA“. Țasta e nivelul...

Pînă seara curg știrile cu Duțu-pistolarul. Pe la șapte devine clar că UDMR respinge regionalizarea în varianta lui Băsescu. Încep veșnicile speculații privind soarta coaliției, a guvernului... Pînă la lăsarea nopții, Traian Băsescu aruncă încă o temă falsă – spune că regele Mihai e un trădător! Nu s-a întîmplat nimic deosebit, președintele era într-o emisiune pe cu totul alte teme. Ion Cristoiu, invitat și el, i-a oferit ultimul număr din revista *Historia* pe care o editează și care îl avea pe mareșalul Antonescu pe copertă. Și jap!!! „Abdicarea regelui a fost un act de trădare a interesului național! Antonescu, care era prim-ministru, e considerat criminal de război, pentru holocaustul din România, iar regele Mihai, care era șeful statului, își primește averile înapoi și i se iartă toate păcatele numai pentru că a fost slugă la ruși?!“ Ca și cînd regele și Antonescu ar fi fost în relația Băsescu-Boc. Reacții pînă dimineață. O mulțime de istorici sar să scoată piatra din baltă. Zoe Petre spune că Traian Băsescu și-a trădat adevărata natură. Apare „protestul trădătorilor“, semnat de istorici, artiști, publiciști. Intervine fostul consilier prezidențial Sebastian Lăzăroiu, azi ministrul Muncii; spune că Băsescu ar fi abdicat negociind ceva pentru țară, nu pentru el! Fratele președintelui, Mircea, declară pur și simplu: „Traian, în locul regelui, ar fi spus: «Împușcați-mă!», nu ar fi abdicat“. Istoricul Marius Oprea se întrebă: „Este regele gol, sau președintele beat?“ și conchide: „E beat de putere“.

Trăim în visul urît al unui om ajuns președinte. Ne trage după el într-un coșmar care nu se mai termină...

În celebrul discurs din Parlament, de condamnare a comunismului „ilegitim și criminal“, președintele Băsescu vorbea despre „distrugerea continuității constituționale a statului român prin abdicarea forțată a regelui Mihai“. O fi uitat...

Adrian Sobaru, electricianul de la TVR care s-a aruncat de la balconul Parlamentului în semn de protest politic, a fost citat la poliție în baza legii protecției muncii. Pe pieptul lui scria: „Ne-ați ucis viitorul copiilor!“. Comisarul-șef Ionel Moraru spune că „incidentul a fost înregistrat ca accident de muncă, pentru că Sobaru era în timpul serviciului“.

Nu ne mai facem bine...

Un vers dintr-un cântec: „Vom înțelege totul, puțin câte puțin“. Și dacă nu?

Inaugurări. Două stații de metrou, pe segmentul Bucureștii Noi, început din perioada Ceaușescu. Cum ar veni, două stații în 20 de ani. Pasajul Basarab, peste calea ferată, început de Băsescu pe când era primar, continuat de Videanu, terminat de Oprescu. Una peste alta, 8 ani. Autostrada „Transilvania“ bate pasul pe loc, dar Boc inaugurează triumfal jumătate din centura ocolitoare a Clujului. Europa, păzea! Venim tare din urmă!

Octavian Paler, în reluare, digresiuni la Antena 3: „Pentru mine România este o fatalitate. M-am născut aici și nu pot ieși din acest destin (...). De fapt, sînt un om exasperat“.

Dacă n-aș ști că e mort, aș crede că vorbește azi.

Scrisoare de la ICR Veneția: vor să organizeze o lansare a cărții în toamnă, însoțită de o proiecție a filmului. Cuvîntul scris și imaginea, împreună. Au publicul cel mai avizat, studenți, universitari. Subomul! Se ține scai de mine, ca un strigoi. N-am ales eu. N-aș fi putut alege altfel.

Turcan (ea) încearcă să trimită mingea la CNA, unde „ai lor“ s-o mai joace o dată. Îmi trimite o scrisoare indignată prin care cere „să punem în discuție comportamentul dlui Dușu“. Și mai vrea să știe poziția noastră „față de eventuale condamnări“.

Mă pufnește rîsul; parcă am fi la organizația sătească a PCR. Să-l înfierăm, tovarăși! Nici n-o mai pun în Consiliu, îi spun că n-am temeii legal, cazierul e alb.

O să joc jocul ăsta pînă se termină. Mă fac că nu pricep, nu ies la bătaie. Stau pe fundul terenului și dau mingea înapoi, de fiecare dată. Așteptare încordată. Nu pot să punctez, dar pot să nu pierd. Să vedem cine obosește primul. Eu nu mă opresc...

Iulie

Ce valoare mai are școala? E dezastru la bacalaureat: cele mai proaste rezultate din istoria învățămîntului românesc – 6 din 10 elevi au picat, 85.000 de

conestații. Universitățile, disperate: au mai multe locuri decît absolvenți de liceu. În Timiș și Mehedinți au promovat sub 30%, în Giurgiu – 20%. Ministrul Educației se declară întristat. Aceasta este România, declară el patetic. Apoi ne cheamă să „stăm cu fruntea sus, nu cu mîna întinsă“. În 20 de licee, nici un absolvent. Un băiat s-a împușcat în cap cu arma tatălui, care era pădurar. Se caută febril vinovații: elevii, părinții, profesorii, camerele de supraveghere... Unde nu s-au montat camere, media e net superioară. Presa vorbește despre „generația respinșilor“, „generația distrusă“. „După doisprezece ani de învățătură, elevii noștri nu iau bac-ul“, constată o tînără crainică de școală nouă.

Ce pretenții să ai? Hai să lăsăm exemplul de succes al ministrului de Interne, Traian Igaș, care a terminat liceul la 24 de ani și care pronunță „branconaj“. Chiar ministrul Educației, providențialul Funeriu, este persecutat de gramatică. Zice: „Problemele învățămîntului este că...“. Tocmai a spus ritos de la tribuna Parlamentului: „«colegi» este un substantiv de gen neutru“. Apoi a pretins că se pregătea să spună „cadru“, însă chiar atunci l-a provocat un senator din opoziție, i-a zis „colega“. El a vrut să replice, însă nu s-a mai putut concentra, cum-necum i-a ieșit „colegi“ în loc de „cadru“. O fi de la reformă...

Colegul Gelu Trandafir îmi mărturisește: „Eu sînt cu Băsescu pînă la moarte“. Vine la serviciu în cămașă portocalie. Acum zece ani, cînd lucram amîndoi în administrația țărănistă-liberală, era cu Coposu pînă la moarte. Înteleg tîrziu că era vorba de moartea lui Coposu.

Este rîndul Rusiei să protesteze: în interviul de la B1 în care l-a făcut trădător pe rege, Băsescu a zis că în 1941 ar fi dat ordinul de trecere a Prutului, ca și Antonescu.

„Sfidare nerușinată“, spune Ministerul rus de Externe. Președintele Medvedev profită ca să intre pe o poziție ofensivă la summitul Rusia/NATO, invocă „memoria victimelor“.

Să zicem că aș fi un soldat și în fiecare dimineață scot capul din tranșee. Și mereu inamicul e altul. Zău dacă mai înteleg ceva.

Stelian Tănase crede că nimic nu-i întîmplător. M-am întîlnit cu studenții lui de la masterat – comunicare. Seara, în grădina vilei sale. O grădină mică, sufocantă. Aici își scrie cărțile. Iedera care ne înconjoară, flori roșii ca niște mici trompete ieșite din masa verde, curgătoare. O egretă de aramă la marginea unei fîntîni. Un whisky vechi de 18 ani. Stelian vede în politica lui Băsescu o abatere a atenției. De la disponibilizări, alimente și medicamente scumpe la

rege, unguri, ruși... Să fie cu puțință?

Întâlnire cu un manager TV. Ne cunoaștem de ani buni, am avut multe meciuri. Atunci conducea cel mai incisiv post antiputere. Azi construiește alternativa la aceasta. Nu va lăuda guvernarea, dar îi va ataca pe cei care o atacă. Mulți dintre ei formați chiar de el. „Există încă o nișă pro-Băsescu. Sigur, nu mai mult de 15-20%, dar e suficient loc de dezvoltare“, spune el pragmatic. Sînt curios cum a trecut de la stînga la dreapta, promit să nu-l judec. Zice că fostul său patron l-a împins. Din aproape în aproape, i-a redus atribuțiile.

„M-a transformat în ficus și m-a scos la poartă. Acum se miră că am plecat. Și nu mi-am luat nici banii pe acțiuni. Ce pot să fac?“ Acum să vezi răfuieli deontologice.

Elena Udrea, huiduită copios la meciul de box Bute-Mendy. Campionul mondial Lucian Bute și-a pus centura în joc și a cîștigat prin knock-out în repriza a patra. Un huo prelung, general, cînd Bute a încercat să-i mulțumească „doamnei“, fără de care meciul nu s-ar fi putut disputa la București. „Nici o faptă bună nu rămîne nepedepsită“, zice ea și surîde larg. A cheltuit aproape două milioane de euro, bani europeni. Nu e șic?!

Important este sistemul de raportare. Pușa este oprită pe stradă în Filipești de unul care ne-a văzut împreună; nu știe de unde să mă ia. Mătușa mea îi spune că am scris niște cărți și niște filme. Nici o reacție. Atunci îi spune că m-a văzut mai demult pe ecran, făceam emisiuni. Nimic. Și a făcut și politică, admite ea exasperată. Nici un ecou. Omul vrea să știe unde stau, cînd vin în sat. Păi, zice mătușa mea epuizată, cam peste drum de magazinul lui Bombică. A, zice omul, îl știu. Face multe grătare...

Nașul îmi mărturisește că nu mîngîie cîinele pentru că ar trebui să se spele apoi pe mîini și chiuveta e tocmai în casă, să tot fie vreo 10 m pînă la baie. Ursu se freacă de picioarele lui, în curte, gata să-l dea jos. Îi strig să-i pună mîna-n cap și se va liniști imediat. Nașul preferă să se clatine periculos, mai ales cînd Ursu se scarpină de baston. E un cîine mare și Nașul abia se ține pe picioare. Ravagiile bătrîneții...

Țara mea...

32% din profesorii candidați la examenul de titularizare n-au reușit să ia nota 5. 19% au părăsit sala invocînd motive de sănătate după ce au văzut subiectele. 52 de profesori au dat foaia albă. Ce pretenții să mai ai de la elevi?...

Comedie cu jandarmi, în stilul Louis de Funès. Zece jandarmi păzeau un tren cu armament, plecat din Braşov cu destinaţia Bulgaria. Pe la Stăneşti (jud. Giurgiu), trenul opreşte în câmp pentru că mecanicul are un şmen: a scos nişte motorină din rezervor şi o vinde unui necunoscut care a tras maşina lîngă locomotivă.

Jandarmii nu coboară, este o oprire neautorizată, nu ştiu ce să facă. Şi mai e şi caniculă. Şeful gărzii îl întreabă pe mecanic: ce faci, mă? şi el spune că are o problemă personală, nu durează mult. Jandarmii rămîn în vagonul de gardă, care este primul din garnitură; stau şi se uită cum mecanicul vinde motorină cu canistra.

Cînd în sfîrşit trenul ajunge în vama Giurgiu, un ceferist vede că un sigiliu e rupt. Vagonul 13 a fost spart, lipsesc cîteva lăzi cu focoase. Din acelea folosite la detonarea încărcăturilor artisanale în Afganistan. Jandarmii sînt duşi la Parchetul militar. Audieri-maraton, pe mai multe piste. Cine să fie interesat de nişte focoase? Speranţa e la hoţii de fier vechi: dacă au fost ei, măcar nu ştiu să le folosească. Să nu rămînă fără o mînă...

Televizorul...

Înă spune: ai fi putut face altceva. În principiu, dar trăim într-o lume a întrebărilor fundamentale gen: oare toţi detergenţii sînt la fel?! Revelaţii: preţurile sînt întotdeauna o surpriză! Ce să fac? Mă adaptez...

Pauză de respiraţie

Christian Mititelu ne-a pus la dispoziţie casa lui din Londra. Pur şi simplu ne-a dat cheia şi a plecat. Un cartier *middle class*, locuinţe-tip; doar culoarea diferă. Parter plus etaj, cu *bow window* la stradă, salon şi bucătărie la parter şi trei camere sus. Scară interioară din lemn. În baie tragi de-un lanţ ca să aprinzi lumina. Grădină mică cu eucalipt în spate, gard în gard cu un parc plin de verveţe, care a fost odată cimitir; încă se păstrează crucile şi pietrele tombale. Duminică am văzut o femeie în costum de baie întinsă pe o lespede veche. Morţii şi viii, laolaltă...

Parcurile, autobuzele fără locuri în picioare, metrourile la trei minute, ordinea, civilitatea, normalitatea. O să vină ziua şi pentru noi? O s-o apuc?

Tate Modern Gallery. Admiram o serie a lui Matisse, patru nuduri din bronz văzute din spate, realizate pe parcursul a douăzeci de ani (1910-1930). Siluete de femei la baie, iniţial cît se poate de realiste, treptat din ce în ce mai abstracte,

abia recognoscibile. În ultima se vede doar părul lung, strîns în coadă, pe spatele plat. Și deodată apare un grup de orbi vîrstnici, cu mînuși albe, ce păreau conduși de un cîine. S-au așezat pe niște scaune metalice mobile în jurul grupului statuar. Imediat a apărut și ghidul. Le-a descris ce aveau în față și le-a vorbit despre evoluția lui Matisse spre cubism. După care a invitat orbii să pipăie statuile, în ordine cronologică.

Aceștia au procedat metodic, de la cap la gît, apoi în jos, pe mușchii spatelui încordat. Turiștii urmăreau amuzați această vizualizare cu mîinile înmănușate și făceau fotografii cu telefoanele mobile. Chicoteli cînd orbii ajungeau la fesele mari, cărnose, din primii ani ai artistului. Mai încolo nu mai avea nici un haz.

O bere Guinness pe His Majesty Ship „Wellington“. De-a lungul Tamisei, nave care au făcut primul și al doilea război mondial, ancorate pentru totdeauna. Puntea de comandă a lăsat locul tejghelei de mahon; turelele cu tunuri de 10,8 țoli, meselor și scaunelor din bambus. *Fish and chips*...

Pe malul stîng, cam în dreptul stației Temple, într-un zid, un medalion al unui jurnalist: G.W. Stroud. Scrie acolo că a fost apreciat pentru verticalitatea și talentul puse în slujba comunității. Încerc să-mi imaginez așa ceva la București...

Westminster, „catedrala neamului“. Un fel de panteon. Îngropați laolaltă, regi și poeți, politicieni și savanți. Fiecare a făcut cîte ceva...

La BBC, Mubarak adus la proces într-o cușcă de sîrmă, alături de cei doi fii. „The arab rising“ continuă în Siria, unde regimul Assad omoară zeci de manifestanți pe zi. NATO s-a împotmolit în Libia.

Am vrut să văd Mankind Museum, pentru că mă intriga numele, dar era închis. Nu-mi rămîne decît să-mi imaginez. Felul omului de a fi, închis într-un muzeu.

O idee de ilustrare a acestui volum. Subsemnatul, cu o expresie înspăimîntată, ținînd în dreptul feței o ramă goală de televizor. Ecranul lipsește, însă se mai văd butoanele în partea de jos.

O variantă poate mai reprezentativă pentru noi toți: o fotografie din talcioc. O Dacie transformată în tarabă, de la capota motorului la portbagaj și acoperiș. Găsești orice: de la brice, tirbușoane și aparate casnice la cărți polițiste, de la cosmetice la becuri și chiar icoane...

August

Să scriu! Să umplu golul...

Din categoria scenariilor care trec pe lângă mine: luptătorii din munți. În biblioteca lui Christian descopăr volumul îngrijit de Ioana Arnăuțoiu (Mititelu). Este fiica locotenentului Toma Arnăuțoiu, condamnat la moarte și executat în 1959 pentru luptă armată împotriva regimului comunist, lotul Făgăraș. Grupul a rezistat zece ani. Ioana a fost dată spre adopție de autorități. A aflat cine este abia după Revoluție. În volumul *Luptătorii din munți* a strâns toate documentele referitoare la grupul Arnăuțoiu: condamnări, declarații sub anchetă, procese-verbale de interogatoriu, note ale Securității, operațiuni de scotocire, de infiltrare etc.

Mă urmărește o imagine foarte puternică: Toma Arnăuțoiu, în alergare, cu pistolul-mitralieră de gât și copilul mic în raniță, abia i se vede capul. Iată prima secvență. Ea singură face cât un film întreg.

Cum nu știm noi să valorizăm „bunurile naționale“... Nu vrem sau nu știm să scoatem în față episodul partizanilor din munți. Vorbim prea puțin despre asta. Ne lăudăm cu „rezistența prin cultură“, nu cu cea armată! Zău, cât de proști să fim?!

Un singur reper, un film HBO, *Portretul luptătorului la tinerețe*. Fușerit, nedesăvârșit. Regizat de Constantin Popescu, fiul producătorului Titi Popescu, de care mă leagă *Prea târziu* și *Terminus...* Nu e rău, în scenele de acțiune foarte alerte în stil american Wyatt Earp în care se trage mult. Totuși, e lungit și aici. Titi a răsuflat greu.

Constantin Popescu...

M-a surprins pentru că eu îl știam de la primele scurtmetraje, în care mergea direct la esență. De pildă, într-un film pe care l-am jurizat la Festivalul „Anonimul“, C.P. vorbește despre uniformizarea comunistă, în tente de gri și cenușiu. Personajul central este un tip în maiou, care are o slujbă-tip, stă într-un bloc-tip, într-un apartament-tip. Și în fiecare dimineață duce gunoiul la gheana de pe scară înainte de a pleca la serviciu. Soția face cafeaua, cu ochii cârpiți de somn. La un moment dat, în viața lui intervine o femeie din același bloc, aceeași scară. Personajul nostru mimează o delegație pentru a putea petrece noaptea cu ea. Dimineața totul arată la fel, femeia, apartamentul, blocurile gri, pe fereastră. Reflex, omul ia găleata de gunoi și iese în maiou și chiloți la

ghenă, unde dă peste nevastă-sa.

Portretul... e lung și repetitiv, iar figurile nu sînt pregnante. Șeful grupului, Gavrilă Ogoranu, e printre alții, abia se distinge. Culmea, în relief e securistul care-i vînează. Poate că asta a fost intenția, un personaj colectiv. Acesta aleargă haotic prin pădure, trăgînd mereu peste umăr.

Un fel de adolescenți întîrziați, aflați în tabără la munte, surprinși de ceva neplăcut...

Înapoi în mahalaua noastră.

Ultima declarație a președintelui Băsescu, cu trimitere la o eventuală victorie a USL: „Constituția spune că postul de premier revine partidului care a cîștigat 51%, nu spune nimic despre alianțe. Numai dacă fuzionează. Ca aliați au o mare problemă“.

Se agață de putere ca naufragiatul de-un pai.

M. Dinescu despre Băsescu: plăcerea conflictului îi încarcă bateria.

O firavă rază de soare la Filipești: se amplasează o sondă pe pămîntul nostru din deal. Este un loc mai îndepărtat care stă pîrloagă. Marea companie occidentală, deținătoarea rezervelor românești de petrol, ne oferă 3.500 de lei anual, cu o mie sub salariul meu net pe lună. Dar Pușa e mulțumită. Oricum noi nu eram în stare să cultivăm locul, să fim cinstiți, abia ne descurcăm în jurul casei. Așa puțini cum sînt, banii ajung pentru gardul grădinii, care s-a rărit de tot. Via nu știu dacă mai poate fi salvată, s-a cam sălbăticit. Strugurii mari, care îți umpleau gura, s-au mărunțit și s-au înnegrit.

Am fost la cimitir și i-am spus și tatei. Sigur, nu cred că mă aude, totuși i-am spus: uite așa și așa... Am stat pînă s-a stins lumînarea.

Mă gîndesc la scenariul cu soldatul, tot nu reușesc să încep.

În *Hurt Locker*, de Kate Bigelow, eroul care salvează lumea, în costum antibombă, întors din Irak în permisie, se simte pierdut într-un supermarket. Soldatul meu e unul nevoit să lupte ca să poată merge la supermarket. Este soldatul lumii a doua...

Contrabandă cu mașina vămii. Nouă vameși de la Stînca Costești arestați pentru contrabandă. Țigările confiscate erau încărcate în mașina vămii pentru a fi duse la un depozit, unde nu mai ajungeau – pur și simplu se întorceau la contrabandiști. Cîștigul se împărțea frățește, toată lumea era mulțumită.

Evenimente familiare îmi dau ocazia să stau la aceeași masă cu tineri plecați

din țară, dar și cu cei rămași aici. Și unii, și alții studioși, adaptabili și mobili. Și unii, și alții reușiți social, cu masterate, slujbe bune, case, mașini. Diferența: o anumită seninătate, deschidere și încredere în semeni la cei întorși temporar. Și mai ales un zîmbet permanent, enervant. Ca și cînd răul n-ar exista sau eventualitatea de a-l întîlni e atît de mică, încît pare ceva exterior și excepțional. Un fel de accident. Încercînd să contureze viața din Australia fără să ne jignească, verișoara mea spune că acolo „e diferit“. Insist să definească asta. „Oamenii au mai puține probleme.“ Și zîmbește larg.

Cel mai bine ne exprimă Sfînta Maria Mare. Numai noi puteam face sărbătoare națională din moartea, și nu din nașterea Maicii Domnului. Restul a făcut pietatea. În timp, moartea s-a transformat în „adormire“ și apoi în „ridicare la cer“, dar, oricum o luăm, este plecarea ei din viața aceasta.

Ei bine, la noi este o explozie imposibil de descris, un amestec de veselie trupească, de soare și mare, de mici, bere și manele asezonate cu Ziua Marinei, scafandri, antitero, agenți infiltrați în mulțime, bricul „Mircea“, toate pînzele sus, artificii, salve de tun, atacuri politice, ho, hu, aplaudaci, covoare de flori, ciocniri cu poliția. Noaptea, carnaval la Mamaia, femei în paiete, care alegorice, muzică dance, dezbatere principială, ce facem cu Cazinoul, manechine topless. Și totodată, tîrșuri pe coate și genunchi în jurul mănăstirilor, icoane făcătoare de minuni, pomeni electorale, rugăciuni fierbinți, ajută-ne, Maică preacurată, pe noi, păcătoșii, că tu ne cunoști: cheful cu Dumnezeu...

Primul marinar al țării nu s-a dus la Ziua Marinei. A fost totuși huiduit în lipsă. Paparazzi l-au fotografiat de la distanță la vila de protocol din Neptun; își plimba soția cu barca, într-un spațiu restricționat. Doi oameni singuri, ascunși de un dig cenușiu...

Săptămîna trecută, paparazzi au surprins-o pe Elenea Udrea intrînd la Cotroceni. Turcan a dat din colț în colț, nu știa nimic. Ulterior, s-a spus că ar fi fost totuși o întîlnire cu cîțiva miniștri; nu s-au dat nume, nici tema întîlnirii. Ceva, cumva...

Bomboana pe colivă a pus-o Băsescu – a zis că nu știe nimic, el a fost cu nevasta. „O fi fost la vreun consilier.“ Și hăhăie.

Distracția vulgului:

Nici o zi fără Elena Udrea. Astăzi, rochia ei, ultima modă: neagră cu stelute albe, Dolce & Gabbana. Valoare de catalog: 17.000 de lire sterline. Ecranele se

umplu de indignare, cum, în plină criză, unde este solidaritatea între guvernanți și guvernați? Și îi mai stă și prost. Elena Udrea e scîrbită, nu există o rochie de o asemenea valoare, a dat pe ea sub 800 de lire. Păcat că n-a păstrat chitanța. Noi cu 800 de lire am stat două săptămîni la Londra.

Încă una cu Elena Udrea: de data aceasta ne propune „circuitul roșu“. Un fel de „pe urmele lui Nicolae Ceaușescu“. A fost ea în China, cu Boc, și-a găsit interes. N-au venit cu un contract, dar măcar e o idee. Și nu doar turiștii chinezi vor fi curioși, în definitiv vorbim de ultimul mare dictator din Europa. Îmi imaginez traseul. Să zicem că începem la Tîrgu-Jiu, unde Ceaușescu a stat închis alături de Gheorghiu-Dej, chiar în același dormitor. Apoi Doftana, că tot e-n ruină, București – Comitetul Central, Casa Poporului etc. Palatul Snagov, despărțirea de Bobu și Mănescu, care-i sărută mîinile, ar merge redată în ceară, gen Madame Tussaud. Și încheiem la Tîrgoviște, „unde se mai păstrează zidul“. Poate și sala celui mai mare simulacru de proces, în care chiar avocatul îl acuză de moartea a 60.000 de oameni. O aberație. Le dăm și filmul execuției, în 3D, să se simtă bine. Cînd ea spune: „Mă băieți, sînteți ca copiii mei“. Și pe urmă salva, interminabilă. Și sînge peste tot. În drum spre aeroport, o haltă scurtă la Cimitirul Ghencea. Poate și un suvenir, un tricou cu dictatorul zîbind, carnetul lui de partid, ceva. Să vezi imaginea României...

În Libia, rebelii înaintează spre Tripoli, susținuți de bombardamentul NATO, care pregătește terenul. Este o chestiune de zile, cel mult săptămîni. Bucureștiul, autist, cu chiu cu vai recunoaște Consiliul Național de Tranziție ca „interlocutor valabil“.

Boc, mai liber la gură ca niciodată. N-ajunge că turuie tot timpul, acum a schimbat și registrul, e undeva pe după blocuri. Ca de obicei, inspecta un tronson de drum cu ministrul Transporturilor, care dădea explicații despre cît de bine o să fie. Ziariștii însă tocmai descoperiseră o reclamă la viagra pe site-ul CFR-ului. Boagiu face gura punga, zice: „Mulțumesc că m-ați informat“. Și Boc, fără să-l întrebe nimeni: „Eu știam că soarele și tenisul...“ –întăresc penisul era continuarea.

Uite că întăresc CFR-ul.

Alegeri parțiale la Neamț, într-un colegiu rural. Țăranii primesc pungi verzi cu ulei, zahăr și făină, plus o fotografie cu icoana Maicii Domnului. Pe verso scrie: „Dăruită de Adrian Rădulescu PDL. Sfințită“.

Alți alegători sînt plimbați gratuit în ziua votului cu autobuzul la mănăstiri, ca să se închine. Scurtă pauză la secțiile de votare; așa, cît să-și dezmoștească

picioarele.

Şeful campaniei PDL, primarul Gh. Ştefan, zis Pinalti, spune că a folosit „metode tradiţionale“. Nu mai e nici o măsură.

Satul 2 Mai

Ultimele zile ale verii. Ultimele fără griji...

Roi de lăstuni în curtea pensiunii, un adevărat regal aerian. Zbor frînt, în mare viteză, la rasul ierbii, cu răsuciri bruşte. Turiştii se minunează şi fac fotografii. Ai putea crede într-o coregrafie misterioasă, de o rară virtuozitate. Dar nu e decît o vînătoare. Peluza a fost tunsă şi gîzele nu mai au adăpost.

Vama Veche. Am fost aici! Am început *Purtătorul de cuvînt*, primul meu jurnal. Oricine are dreptul să-şi spună povestea... Casa de pe malul mării, cu fîntînă în curte, nu se mai vede, a fost înghiţită de pensiunile mari, din beton, înghesuie unele în altele. Vamaioţii de pe vremea mea vin cu copiii să se joace în nisip. Plaja e din ce în ce mai îngustă. Aici am plănuit un fel de „to do list“, treburi de făcut. Eram gata să rup lanţul! Atîtea lucruri de cuprins şi de exprimat! Am scris primele rînduri într-o grădină cu viţă-de-vie şi gard de piatră, în urmă cu zece ani. Ce-a fost de atunci?

Cel mai important, Sever a crescut şi e pe picioarele lui, la casa lui. Şi-a găsit drumul prin fotografie; să așezi lumea cadru cu cadru. Dar asta a făcut-o el, nu eu. Pe cît a fost omeneste posibil, am încercat s-o protejez pe Ina. Dar cît am reușit? Eu nu sînt bine, nu sînt bine cu mine. Mă simt irosit. Mă rătăcesc, mă întunec. N-am știut să mă dedic. A fost un zbor de încercare şi atît. Sigur, s-au adunat niște cărți şi niște filme, dar de la un punct aproape că mi-am abandonat scrisul. Mă exprim greu. Mă sufoc sub povara slujbei mele imposibile, duc apă cu ciurul. Mă tîrăsc de la o zi la alta, fără nici un orizont. Cînd îndrăznesc totuși să iau pixul în mînă, ies surogate; mă trezesc scriind despre Băsescu şi Elena...

Septembrie

Filipești, „casa moșilor de vară“.

Cu banii pe doi ani plătiți pentru sonda de pe deal abia reușim să schimbăm gardul din fundul grădinii. Pe ultimii metri sîntem nevoiți să rărîm scîndurile,

ca să ajungă. Și nu-l mai vopsim, îl dăm cu păcură.

Soarta. Dacă mă nașteam american, aş fi scris despre toate grozăviile lumii. Aşa, trebuie să mă limitez la ale noastre. Singularitatea mea vine din despărţirea de un spaţiu chinuit şi îngust, care nu interesează pe nimeni.

Tocmai puneam aceste rînduri pe hîrtie cînd mi s-a terminat pixul. Pe masă era altul şi am dat să continui cu el. Dar s-a opus Naşul; era pixul lui. Să nu mă supăr, dar altul n-are. Și cînd va avea nevoie de el pentru socotelile casei, ce va face?

Da, am uitat, nu se poate deplasa. La Bucureşti chiar şi pîinea o cumpără femeia de serviciu de pe scara blocului. Merge pînă la primul chioşc şi vine repede înapoi, să nu i se observe lipsa. Unde s-o trimită după pix? Dintr-odată văd totul mărit, ca printr-o lupă...

Mi-e frică?! Înseamnă că sînt conştient. Tîrîş, se apropie...

Pînă la urmă, ce-am vrut?! Nu spun ce am făcut, pentru că mare lucru n-a ieşit, dar măcar ce-am vrut? Ce-am încercat? Ce am sperat?!

Dincolo de o formă sau alta, să trăiesc cu folos. Să spun: am făcut tot ce-am putut. Dar nu pot. Sper măcar că mi-am păstrat luciditatea.

Pe Autostrada Soarelui, hoţii de cabluri electrice au pus la pămînt un stîlp de înaltă tensiune şi-au strîmbat alţi trei. Este a doua oară în acest an. Poate că reuşeau, dar s-a făcut ziuă. Au luat vreo 100 m şi nişte ancore. Reparaţia va dura cîteva săptămîni. Bine că nu s-au prăjit...

Gaddafi a fugit! Dictatorul Libiei a intrat în pămînt. Algeria declară că nu i-a acordat azil. E probabil undeva în deşert, în vreun buncăr secret. Rebelii au intrat în Tripoli pînă-n dormitorul prezidenţial. „Televiziunea liberă“ repetă mereu imagini cu un revoluţionar exaltat purtînd celebra şapcă cu firet aurit şi la gît lanţul de aur al lui Gaddafi. Pe larg, transmisii din casa şi baia tiranului; faianţa, robinetele...

De la Londra la Sofia, ambasadele lui Gaddafi sînt evacuate pentru a face loc noilor autorităţi de tranziţie. Diplomaţia de la Bucureşti se obişnuieşte greu cu ideea schimbării. Tîrziu, cu prune-n gură şi cu rezerve faţă de rebeli.

Cîţiva ziarişti de la o publicaţie satirică au desprins placa „Marii Jamahirii Libiene Socialiste“ de pe zidul „biroului popular“ din Bucureşti şi au depus-o

pe pragul Ministerului de Externe. Să priceapă Baconschi!

PDL se revopsește! Să nu-l mai recunoști, să zici că-i altul. Pungile cu zahăr și ulei din campania PDL din Neamț au fost verzi. Udrea vorbește despre o rebrenduire, un suflu nou. Doar că nu-i spune spălarea imaginii. Astăzi Boc a apărut în tricou verde la școala de vară a partidului, Flutur, la fel. „Sînt verde, sînt viu, periculos de viu“, a zis el. PDL își leapădă pielea portocalie ca un șarpe.

Caut, nu știu ce caut, caut... Măcar un sens pe hîrtie.

Tema mea este teama risipirii, a pierderii identității. Prea puțin și prea rar sînt eu, cel adevărat. Timpul meu se scurge. Lista restanțelor crește mereu.

Am scris puțin, prea puțin. Răsucelile vieții mele...

Participarea la mersul poticnit al lucrurilor, la ordinea socială mă copleșește, mă rupe de la rosturile mele. Poate chiar să mă anihileze. Am scris puțin, prea puțin. Nu știu ce să fac. Mă agăț de acest jurnal ca un înecat.

Este ca un alambic, filtrează frustrări, spaime, zădărnicii, furii, așteptări, vise care nu se îndeplinesc, împliniri și acțiuni, „cîrlige“ de care să te agăți, imagini și cuvinte. Ce am pierdut? Pînă la urmă, aroma se împrăștie și rămîne zațul...

Pe mine nivelul dezbaterii publice mă depășește. Stelian Tănase spune că are informații: președintele Băsescu e bolnav! Din mai multe surse, inclusiv de la Cotroceni. Oameni importanți, cei care vehiculează informațiile despre boala președintelui, o plasează diferit: „Coloană, rinichi, unii spun că nu mai bea...“. Și tot el: „Sînt informații pe care nu le-am putut verifica. Punct“.

Intră prin telefon purtătorul de cuvînt al președinției, veșnicul Turcan: Traian Băsescu este sănătos, „Stelian Tănase suferă de o boală gravă, îi plac prea mult banii“.

Tănase ridică din umeri. Oricum, „dl Turcan e un om prea puțin educat, ce să mai vorbim“. Dacă tot a venit vorba, intră și deputatul Mădălin Voicu, că tot era în studio: „Poate că președintele e sănătos la corp, dar la cap?“. Chicoteli în studio. Hai, gata, trecem la cianuri. Să vorbim despre exploatarea minieră Roșia Montană...

Filipești. „Toamna fetelor bătrîne“, caldă, nefiresc de caldă. Dealurile galbene, uscate. Gardul din fundul grădinii e gata, mai trebuie doar să-l dăm cu păcură, să nu-l pătrundă ploaia cînd o veni. Unul dintre lucrători, de care n-am

auzit niciodată, le spune celorlalți că a copilărit cu mine.

Înseamnă că m-am ajuns...

S-a sălbăticit via. Mă uit resemnat cum stîlpii putrezi cedează unul după altul sub povara viței fără rod. Ce hamburg, ce ceazla, ce tămîioasă făcea odată! Astăzi nu știu dacă mai sînt zece butași buni; în rest, niște boabe mici, negre și acre. Bolta o mai ținem pentru umbră. În fund, unde suportul a cedat complet, o coardă îndrăzneată s-a salvat cățărîndu-se într-un piersic. Cum mă agăț eu de acest jurnal.

Dar mai pot să rodesc?!

1TV – apropiat primarului din Piatra Neamț – a devenit un caz-școală. În alegerile parțiale a refuzat să încheie campania conform legii, cu o zi înaintea votului. Chipul electoral al candidatului PDL a rulat pe întreaga durată a zilei de sîmbătă, la fel și în duminica votului: v-am dat, v-am făcut, v-am dres... Inspectorul nostru zonal s-a dus la post de două ori: inutil. Conducerea a fost de acord că încalcă flagrant legea, dar a continuat cu seninătate. „N-avem încotro“, i-au răspuns. La București nu reușim să dăm o sancțiune cu nici un chip. Fapta este unică în analele CNA și Mihai Mălaimare (propus de PNL) cere amenda maximă, 100.000 lei. Colegii promovați de putere spun că nu-i decît un post local și oricum Antena 3 face mai rău. Așa că propun amenda minimă, 10.000. Schimb de vorbe grele, obrăznicii...

Ceva între grotesc și burlesc, ne învîrtim după coadă din ce în ce mai repede, doar-doar... Începe o tîrguială ca la piață, mai dă, rumâne, mai lasă, jupîne... Încercarea mea de a aduce lucrurile la jumătate eșuează, „coaliția“ nu acceptă un leu peste 30.000. Cel mai clar caz de încălcare a normelor electorale se amîină. Instituția, paralizată. Ce semnal dăm noi? Sîntem orbi, surzi și muți! La locale, toate posturile de partid o să ni se urce-n cap.

Toate analizele, proaste. Atîta s-au ținut de capul meu mama și Ina și soră-mea că pînă la urmă m-am înțepat. Rezultatul previzibil de care fugeam în subconștient: sînt ieșit din marjă la toți parametrii. Nimic n-a scăpat neatins: ficatul mărit, nisip la rinichi, inima bate neregulat, colesterol, zahăr în sînge, tulburări de vedere, tensiune... Dar ce n-am?! Car după mine un sac de pastile. Și legume fierte. Stresul, zice medicul, ca o concluzie. Cu „s“ mare!

Din an în paște, un motiv de satisfacție. După trei ani de monitorizare a greșelilor de limbă, numărul acestora a scăzut pe ansamblu sub 50 pe lună.

Sancțiuni au fost puține, însă mediatizarea a fost maximă, mai ales în presa scrisă. Politica mea a fost să-i arăt cu degetul. Să le crape obrazul. Când am lansat programul cu Institutul de Lingvistică al Academiei, unele posturi treceau de 100. Se poate mai mult? Minuni nu se pot face. Uite ce dezastru la bac...

Enormă, uriașă dezamăgire: „CNN-ul românesc“ devine pe zi ce trece o sușă. Odată cu schimbarea acționariatului, alunecă spre un canal de fapt divers. Ce revărsare de nunți, divorțuri, partaje, infidelități, violuri, mortăciuni... Un fel de manea în care nimicul se învîrte în gol, la infinit. Culmea, audiența a crescut semnificativ.

Nevoia de izolare

Filipești, programul ultima casă. Liniștit și simplu. Să te retragi la timp. Să dispari încet, neștiut, să nu mai încurci locul. Să ieși din lume. Ai fost acolo, dar n-ai stat mult. Ai întâlnit niște oameni, te-ai confruntat, nu mai știi de ce, ai câștigat sau ai pierdut. Sau pur și simplu ai trecut pe lângă ei. Uneori a fost dramatic, alteori amuzant, dar una peste alta, intens. Cioburi, fragmente. Dacă reușești să le pui în cuvinte, poate are sens. Poate înțelegi.

Dor, varianta „România 2011“, disoluția familiei emigrante. Copii rămași de izbeliște... La Teremia Mare, o fetiță de 12 ani a murit de foame după ce mama ei a plecat în Spania la muncă. Bunica n-a reușit să-i ia locul în sufletul copilului. Mama a revenit de câteva ori, pînă cînd concubinul i-a interzis. Părăsită, fetița a căzut într-o depresie neagră, refuzînd să mai mănînce și să vorbească. Bunica a dus-o la spital și a lăsat-o acolo, oricum n-avea bani s-o țină. O vreme a fost hrănită artificial printr-un tub introdus în stomac, dar în cele din urmă s-a stins. Cadavrul a fost cîntărit, conform procedurilor legale. Avea zece kilograme.

UNPR dă la Sectorul 5 cîte trei pîini celor care se înscriu în partid. Acțiunea se dovedește un succes, mulțime de sărmani stau la coadă să semneze adeziuni. Merge pe inima goală...

Octombrie

Cui pe cui se scoate!

Un om din Galați, fără dinți în gură, a poftit la un măr. Bucata înghițită i s-a oprit în gât. A fost dus de urgență la spital, care n-avea bronhoscop. S-a luat decizia transferării de urgență la București, la 300 km distanță. Din fericire, la ieșirea din oraș mașina Salvării a intrat într-o groapă atât de mare, încât pacientului i-a sărit mărul din gât.

Televiziunile de știri au ilustrat cazul cu imagini din *Albă ca zăpada*. Sîntem de desene animate...

Douăzeci de ani de la mineriade...

Institutul Cultural a aprobat lansarea lui *Fundesac* în italiană la Veneția. Avionul prin München la dus și Frankfurt la întors, deși există cursă directă *low cost*. Prezentarea va fi însoțită de vizionarea filmului regizat de Lucian Pintilie. Subomul, mereu actual...

Viziuni întunecate. Totuși, dimineța nu se risipesc... La spitalul din Tîrgu-Jiu, bolnavii de cancer în fază terminală primesc algocalmin și piafen.

Morfina s-a isprăvit de mult.

Sînt bun de aruncat. Hai să dăm asta la o parte. Să uităm, să trecem peste. Mă tîrasc de la o pagină la alta, fără emoție și fără intensitate. Odată am avut ambiții de explorator. Astăzi trag de mine, rătăcit într-un pustiu. Nu-mi mai pun problema direcției, am pierdut-o de prea multă vreme, nimicul aproape că m-a înghițit. Mă concentrez doar asupra pasului următor. Merg înainte din nesupunere, orbit de vîntul încins.

Poate că nu voi ieși niciodată, dar dacă mă opresc s-a isprăvit, asta-i sigur. Și nu vreau. Nu sînt o victimă. Nu încă. Rămînem în legătură...

Deși plouă de 12 ore, administrația locală continuă să ude parcurile. Aspersoarele își rotesc inutil jeturile ca niște fuioare sub perdeaua de apă, într-un dans ireal, rafinat și absurd. Lipsește doar fanfara din chioșc. Muzica!

De ce te plîngi mereu?! Doar nu lucrezi cu mîinile...

Puțină sare pe viață! Nu sînt doar un comentator resemnat, inutil. Săptămîna viitoare plec la Veneția cu *Fundesac*. Va fi și o seară de proiecție a ecranizării romanului în cel mai bun cinematograf. Am două prelegeri de ținut și încă n-am scris un rînd, n-am apucat. Nu simt nici un impuls, doar obligația mă apasă. Trebuie neapărat să fug la Filipești, să mă extrag din cotidian, să ascult ploaia, să mă întorc în timp.

Subomul, sau despre abjecția raporturilor umane într-o societate totalitară, cum ar spune editorul meu, Liiceanu. Despre produsul acestui experiment social în forma cea mai pură: un animal!

Din „epistola către venețieni“

Am ajuns în Valea Jiului smuls de acasă, aruncat cu forța legii într-un hău adînc și ostil. Am încercat să mă închid în mine, să aștept să treacă stagiul obligatoriu. Garsoniera de la ultimul etaj, căsnicia mea, aflată la început, dragostea Inei m-ar fi putut proteja de angoasă ca o cochilie fericită. Însă suferința din jur era atît de atroce încît am fost pur și simplu invadat, scos din mine și tîrît în necunoscut. Mi-am dat seama că am fost prins în ceva ca un experiment, un uriaș laborator social. Mi-era frică să mă gîndesc mai departe. Oamenii descoperiți în subterane nu păreau deloc conștienți de apăsarea răului care îi înghițise. Pășeau supuși, cu capu-n pămînt, mînați ca-ntr-un abator. Oh, nu pot să mai trec o dată prin toate astea.

Pe cît e, pe-atît n-ajunge. Spune mai multe cuvinte! Ce greu se adună. Cărțile tale sînt niște lame de ras! Ai tendința de a reduce totul la esență. Are sens în scris, pentru că totul s-a scris. Dar la Veneția trebuie să vorbești, să turui pe puțin 30 de minute. Și s-a mai îmbolnăvit și traducătorul. O să fiu doar eu și Dotti. Gîndește în termeni de scenă. Nu poți să urci, să spui o frază și să te dai jos. Este un spectacol și sînt reguli. N-ajunge să le spui cum stă treaba. Trebuie să fii reflexiv, dar nu abstract și plicticos. Să fii direct și simplu, să spui ceva memorabil și să emoționezi. Să aplaude cînd vorbești, nu la sfîrșit.

Îmi vine să rîd tot timpul. Sînt lucruri la care nu m-aș fi gîndit niciodată.

PDL Sector 3 racolează membri contra o pungă de alimente, medicamente sau ajutor de înmormîntare. Ce să zic? Ordinea mi se pare corectă.

Posturile de știri ne informează din oră-n oră că a demisionat „cîntărețul lui Bănescu“. Să știe întreaga națiune!

„De cîte ori nu l-a încîntat ea la «Cireşica»!“ Ce voce, ce paiete, ce ţinută! Acum se vede că patronul nu o aprecia la aceeaşi valoare, în toţi aceşti ani nu i-a mărit leafa. Şi-a luat lumea-n cap, la toate jurnalele zilei.

Gaddafi, lichidat. Ca de obicei, primele ştiri au fost contradictorii. Întîi s-a spus ca a fost capturat de rebeli, era ascuns într-un canal. Apoi aflăm că a fost rănit într-un raid NATO asupra oraşului său natal, Sirte. Apoi că a fost agresat sexual, violat, împuşcat în picioare, cu alte cuvinte fugea. Noul premier a zis că dictatorul, prins într-un schimb de focuri, a fost nimerit în cap. Gaddafi a murit. Cum? Încă nu se ştie. Mii de oameni au stat la coadă să se fotografieze cu trupul inert. Se relatează că ultimele lui cuvinte au fost: „Nu trageţi! Cine sînteţi?!” – sau invers. Cadavrul a fost tîrît prin praf, iar rebelii au dansat în jurul lui. Noaptea, artileria a tras artificii. După 42 de ani de domnie, „cîinele turbat al deşertului“, cum i-a spus Reagan, a murit ca un maidanez. Gelu Voican, groparul „fratelui Ceauşescu“, spune că nu contează, „e deja un fapt divers“.

La Craiova, jumătate de oraş a rămas fără căldură, regia de termoficare nu mai poate recupera debitele. Poliţia umblă din uşă-n uşă să convingă locatarii să-şi plătească datoriile. Mulţi nu deschid, au auzit ei ceva despre statul de drept: să vină cu mandat!

Din audierile de la Parlament rezultă că Serviciul Român de Informaţii supraveghează clanurile interlope. Directorul SRI spune că au o hartă pe zone de acţiune. Un senator PSD crede că e foarte bine aşa: poliţia a fost infiltrată de clanuri, justiţia a fost infiltrată, ce ne rămîne?

Filipeşti. M-am umplut de „dinţii babei“. Culeg via de unul singur. Nici nu e greu, la cît a rămas: doar bobul negru mai rodeşte, tot ce a fost viţă nobilă s-a sălbăticit. Ina zice că rezistă doar soiul dracului, ca mine.

Nu-i adevărat: eu lucrez pentru celălalt! Sau cel puţin aşa îmi închipui.

Naşii cei bătrîni se cer la Bucureşti, trebuie să-i iau cu maşina. Încă mai era vreme bună. În grădiniţă mai îîrîie cîte un greier. Stăteau liniştiţi pe lîngă sobă şi se uitau la „Întrecerea anilor“. Dar vine recensămîntul şi n-o să-i găsească acasă. Şi vor să fie. Vor să răspundă. Prezent! Sîntem aici! Sînt tot felul de întrebări şi formulare: despre suprafaţa camerelor şi a bucătăriei sau dacă ai maşină de spălat... Mulţi se lipsesc, se dau absenţi. Ei, nu.

Scrisoare de la Veneția: voi fi primul vorbitor. Înseamnă că trebuie să fiu descriptiv și plastic, altfel nu va înțelege nimeni nimic.

„Înainte de Dumnezeu, oamenii au adorat lumina soarelui. Imaginați-vă o lume fără cer! O lume de cârțițe! Sînt mai multe galerii dedesubt decît străzi deasupra. Oamenii care nu contează se nasc în case-tip din colonia minieră, copilăresc pe ulițe desfundate, alături de câini și porci, cînd nu se joacă cu trenulețele de cărbune din triaj. La 18 ani coboară sub pămînt, coadă la lopată, jumătate goi, negri și-n albul ochilor.

Care mai apucă pensia se stinge încet, vîrsîndu-și plămîinii. La sfîrșit e petrecut solemn de fanfara minei pe ultimul drum. Undeva, în adînc, unul din copiii coloniei i-a luat deja locul.“

„Luceafărul huilei“, Miron Cozma, și-a făcut partid. Cum altfel decît social-democrat al muncitorilor? De data aceasta va lupta cu armele democrației. O să ia puterea și o să-i bage la pușcărie pe Iliescu, Constantinescu, Băsescu, pe rege și pe guvernatorul Băncii Naționale. Pentru că și el „a făcut 4 ani de închisoare pe vremea lui Iliescu, 4 pe vremea lui Constantinescu și 3 sub Băsescu“. Bine, și regele? Și Isărescu? Așa, pentru starea națiunii, dacă nu ați observat. Reveniți-vă! s-a răstit Cozma.

Soția sa, Marilena Nițu, se mulțumește cu mai puțin: cîntă prin locante pe versurile „luceafărului“. O să scoată și-un album.

Unul împotriva altuia, ca într-un război. Un fel de junglă: furie rece, violență gratuită, demența care se infiltrează tot mai adînc, în fiecare fibră. Aer otrăvit...

Un pensionar din Constanța a tăiat cordelina unui alpinist utilitar care lucra la izolarea termică a blocului. L-a deranjat că trecea prin dreptul ferestrei sale. Îi murdărea peretele. Poate că făcea și zgomot. A pus mîna pe un cuțit de bucătărie. L-a privit în ochi și a șuierat: ți-am spus că ți-o tai! Alpinistul a căzut în gol de la etajul trei. Medicii sînt rezervați.

Realitatea TV, ruptă-n două! Trunchiul a respins altoiul. Duminică seara, programul curgea normal cînd emisia a fost brusc comutată în noul sediu de la ieșirea din oraș. Cea mai surprinsă a fost prezentatoarea Dana Războiu. Din noul studio a apărut o altă crainică, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Totuși, semnalul la satelit nu era încă fixat, avea sincope. În „ferestre“ intra automat semnalul din vechiul sediu sub sigla RTV. Figura năucă a Danei: ce se întîmplă? Ce caut eu aici?

O amendă pentru fiecare!!!

Veneția, o oportunitate ratată. Buna intenție n-ajunge. Lume puțină, sala pe jumătate goală. Și Giorgione e singurul cinematograf. Afișul mi s-a părut inspirat, dar în oraș n-am văzut măcar unul de sămînță. Cel puțin pe „Nova“, care leagă „alla ferrovia“ de podul Rialto și piazza San Marco, drenînd toți turiștii din lume, n-am văzut nici unul. Practic au știut doar cei care urmăresc constant acțiunile ICR-ului, în general persoane în vîrstă și cei care întîmplător au trecut prin fața cinematografului. Acolo, da, era un afiș negru, grav și sumbru.

Dotti a fost în vervă; a spus despre *Fundesac* că este un denunț al comunismului românesc și al emanației sale postrevoluționare declasate. Dar cine să-l audă?

La București, Elena Udrea profită de ocazie ca să-mi ceară demisia în cazul Realitatea *versus* RTV. Să fie sănătoasă. Nu mi-e clar dacă e o reacție nervoasă sau urmează un atac organizat la scară mare. Nu mai sînt coerenți. Pînă una-alta s-o trimit în derizoriu, s-au despărțit doi investitori și gata, lucrurile astea se întîmplă, nu-i așa? Declar în *Jurnalul*: „Nu ne putem transforma într-o instanță de divorțuri media cu partaj...“.

Ce îi doare cu adevărat este că Realitatea a scăpat din chingi. Va fi iarăși cea a fost? Deocamdată a pierdut în audiență doar 0,2 puncte. Nu știu dacă va supraviețui financiar...

Să las Veneția în urmă. De cîte ori am eșuat eu... Măcar vremea ține cu mine. O zi întregă mă consolez în Murano și Burano, două bijuterii strălucind în soare. Pînă la urmă, singurul lucru bun este prietenia lui Marco Dotti. Bem Campari și-l bîrfim pe Berlusconi. Marco are o părere execrabilă despre „Il Cavaliere“, „este o rușine pentru Italia“. Îi fac capul mare cu noul meu proiect. *Ceva bun de la viață* vine în continuarea lui *Prea tîrziu*. Povestea continuă. Un cult al întunericului? Mi-am pus aici toată mînia, frustrarea și revolta. M-am concentrat asupra neșansei și am de gînd să merg pînă la capăt, să mă descarc.

Retrospectiv, lucrurile se leagă, îmi par mai clare. Subomul a ieșit din pămînt, însă deasupra nu-l aștepta nimic bun. Este vremea oportunităților, dar nu pentru el.

Povestea merge înainte. Am ajuns prea departe. Ginel și Mateo sînt perdanți, niște fazani ai vremurilor noi. Au ajuns la mîna învîrțiților tranziției, într-un lanț de complicități care le storc ultima brumă de speranță. Tot așteaptă să facă „niște mălai“ și să plece în America. Dar viața trece pe lîngă ei în viteză

și rămân mereu pe peron. Dotti e cucerit. Totul la el e candoare și pasiune. În primăvară va aranja o proiecție la Torino. Va scrie în *Il Manifesto* și *Vita*. Entuziasmul lui dezinteresat e contagios. Cum a zis Pintilie? „Trebuie să facem ceva împotriva.“

Noiembrie

Filipești, cimitirul din deal. Fotografiile vechi în alb și negru, chipurile uitate. Și ei au fost aici. Cum se întâmplă? De fapt, întârziem cât putem. Dar, orice faci, te apropii. Ești împins de la spate. Vei ajunge acolo, toată lumea o face. Dacă vorbesc, poate reușesc să amîn. Am tendința de a complica lucrurile. Despre ce să vorbesc?! Despre oamenii care încearcă și pierd? Știu că am greșit. Era ceva de așteptat de la mine. Și ceva legat de artă. Aveam un anunț de făcut. Poate că era important, nu-mi dau seama. În orice caz, nimic la modă. Nu mai știu...

Pictorul Sorin Alexandrescu, la televiziunea publică. Reporterul vrea să știe de ce a ieșit din viața publică. „Mie îmi plăcea politica. La banditism însă nu mă pricep“, răspunde artistul. Și pentru că reporterul a rămas mut și liniștea e apăsătoare, repetă, ca un ecou: „La banditism nu mă pricep“. Reporterul zîmbește strîmb. Cum a ajuns aici? Trebuia să fie un interviu neconvențional cu un artist, două vorbe de duh și gata, legătura la „Întrecerea anilor“: dans, antren, fete, paiete. Trec anii, cu bune și cu rele... E weekend, ce dracu'! Ce are a face morala cu politica? O să iasă de aici repede, înainte ca lucrurile să se complice.

„Să trecem la actualitatea artistică. Cum o vedeți?“ Pictorul e categoric: „Păi, n-o văd deloc, nu există“. Reporterul s-a destins, l-a adus pe terenul spiritului, n-are decît să dea tare.

Grecia, faliment controlat. Un sacrificiu pe altarul euro. Premierul Giorgios Papandreou lasă locul unui guvern nou, cât de cât credibil.

Ceva bun de la viață a ieșit de probă la Tîrgu-Jiu. Urmează Deva, Petroșani, Cluj, Iași, Craiova, pînă la București e cale lungă. Tîrgu-Jiu este un mediu-test în care spectatorii s-ar putea recunoaște în film. Cîteva zeci de oameni înfolați, într-o sală veche, decrepită, neîncălzită. Mediatizare zero. Nu-mi vine să cred. Afișele au lipsit și aici, mai bine zis au ajuns la prînz și filmul rula

după-amiază. Totuși, coscenaristul „meu“, Molico, e optimist. A stat de vorbă cu spectatorii. În primul rînd că erau tineri. Da, mestecau semințe. Dar n-au rîs și nu s-au giugiulit pe întuneric. Și n-a plecat unul pînă la sfîrșit. Cînd s-a aprins lumina i-au spus despre Ginel și Mateo: ăștia-s ca noi, bă! Pe bune! Să mor, să n-am parte...

Întrebări care nu aduc răspunsuri...

Nu renunța! Indiferent cît de mare e împotrivirea, nu renunța! Înapoi nu există. Oricum, n-ai putea să faci altceva. Uneori merge prost, n-ai ce face. Tu ce-ai crezut? Uită-te-n jur! Nu te așteaptă cineva cu flori și nu-ți datorează nimeni nimic. Hai, ridică garda! Găsești tu o cale! Acum 20 de ani ai intrat în horă. Și nu mai poți ieși.

UNPR lansează USP – Uniunea Social-Progresistă. Este așteptat orice om care dorește să vină. Care te simți așa, progresist, hai încoace!

Sondajele nu dau nici o șansă de acces în Parlament pentru UNPR. Noua siglă, USP, poate fi confundată cu USL, despre liderii căreia președintele Oprea spune că „sînt ca niște găini fără cap“, din gard în gard.

Cad una după alta, ca niște piese de domino. După Grecia, Italia. „Premierul Bunga-Bunga“, după numele unui dans de la petrecerile sale, cel mai longeviv de la al doilea război mondial, vulcanicul Berlusconi, demisionează. Nu în fața nenumăratelor scandaluri sexuale, nu în fața justiției, care îl urmărește asiduu pentru nenumăratele acuzații de corupție. Pur și simplu criza i-a pus capac. A ieșit umilit din palat pe ușa din spate, în huiduielile mulțimii: Mafiotule! Bufonule! Mascalzone! La Roma, mii de oameni au dansat în stradă.

Cînd îmi intră carte, trebuie s-o joc. Țin o conferință de presă cu sociologul Vasile Dîncu, președintele IRES. Un sondaj la nivel național al Institutului Român pentru Evaluare și Strategie (IRES) despre obiceiuri și consum de media dă CNA-ului o notă bună. Notorietatea este foarte mare, 81%, atipică pentru o instituție de reglementare. Ea crește la 93% în rîndul celor cu studii superioare. 65% dintre intervievați au o părere bună și foarte bună despre CNA, în condițiile în care cota de încredere a instituțiilor statului este prăbușită la 10-20%. Unde-i Turcan unu, Turcan doi? Unde-i Udrea, să-mi ceară demisia?! 55% consideră măsurile noastre potrivite, doar 11% cred că sîntem excesivi. S-ar zice că ne-am făcut bine înțeleși. Mulțumesc tuturor angajaților prin e-mail,

și-au făcut bine treaba. Publicul ne cunoaște și ne aprobă. Uite că nu mi-am mîncat zilele chiar degeaba...

Udrea în manualele „școlare“! Nu în „Geografie“ sau la „turism“. Direct în abecedar! În cartea după care copiii noștri învață să citească, găsim la litera „U“ mare acest exercițiu căznit: „Udrea are un urs negru de pluș“. Strămoșul meu, învățătorul, s-ar fi crucit. Presa speculează că la Ministerul Învățămintului e un pedist. Se dă ca sigur cine-i „ursul negru“. Dar de ce de pluș? Zău, orice altceva, nu merge deloc. Nici abecedarul nu mai e ce-a fost. Mi-e și groază să deschid cartea de istorie.

Și iarăși și iarăși voi spune povestea. Și iarăși voi depune mărturie. Mario Bonanno vine la Gaudeamus, târgul de carte de la București. *Fundesac* pe tapet. Poate folosim afișul de la Veneția. O să-mi lipsească Marco Cugno și Dotti. Doina Ruști și cu mine, cei doi scriitori români publicați de Bonanno în Italia, vom urca la rampă. Și, desigur, „Subomul“ înfricoșat de lumină. El va fi invitatul special. Am eu grijă.

Ce s-ar fi întîmplat cu „Subomul“ în alte circumstanțe? Și ce s-ar fi ales de mine?! Nu mă gîndeam la nimic înainte să fiu aruncat în mină. Poate m-a deocheat. Mama își făcea mereu griji să nu mor strivit sau să mă apuc de băut. Se ținea scai de tata, să mă mute undeva, oriunde, numai să mă scoată deasupra. Și eu dădeam din cap, nu, lăsați, a fost opțiunea mea. Cred că arătam destul de stupid. De pildă, dacă aș fi fost trimis la o sondă în cîmp? Sau, prin absurd, la un far? N-o să știm niciodată...

Dezvoltarea succesului. Mai toate televiziunile, radiourile, chiar și ziarele au prezentat pe larg sondajul IRES. Inclusiv cota bună a CNA. Invitat la Stelian Tănase. Vrea să știe cum îmi explic consumul mare de programe TV, mult mai mare ca-n Vest.

Destul de simplu: sărăcia, agonia presei scrise, ruina socială. O societate atomizată, dezarticulată, destructurată, incapabilă de solidaritate. Fiecare pentru el, acasă la el, cu televizorul lui. În derivă, te agăți de ce poți...

Inei a început să-i placă la spital! O dată la șase luni face un stagiu de recuperare, injecțiile înlocuiesc pastilele care îi distrug stomacul. Se întîmplă să fie internată în același salon, cu aceeași persoană. Medicii și surorile s-au obișnuit cu ea și antrenorul este cel de anul trecut. Din meniu îi place supa de varză. După-amiaza vin în vizită cîteva paciente de la același etaj, pentru că are

televizor în cameră. Suferințele sînt împărțășite. Se uită împreună la un canal pentru femei, e un serial nou. Vineri am luat-o acasă, peste weekend oricum nu i se face nimic. Ei bine, abia aștepta să se întoarcă.

Cea mai frumoasă zi din viața mea a fost într-un spital. După operația cea mare a Inei ne-am dus la control la Viena. Și aparatura, și experiența sînt net superioare. Am stat o zi cu sufletu-n gît, mic, mic. Și n-au mai găsit nimic. Profesorii n-au găsit nimic! Răul nu mai era în ea, fusese extras, extirpat. Se apropia Crăciunul. Orașul era împodobit, ca un brad, cu stelute și reni și beteală. Mergeam la vale, pe Maria Strașe, către palatele imperiale. Era un frig năprasnic, dar eu nu-l simțeam. Ina vorbea tot timpul, dar eu n-o auzeam. Ziceam da, sigur, dacă spui tu... Vitrinele ne copleșeau și poate că vorbea despre lucrurile acelea colorate și scumpe, pantofi din piele, tocuri și catarame... Mîncam castane calde din mers. În parcul primăriei o orchestră cînta colinde și ne-am oprit să ascultăm. Am luat un șnaps din picioare și încă unul... Și am fost cel mai fericit om din lume.

Cucerirea treptată... Exorcizare treptată. *Fundesac* și-a luat revanșa la Gaudeamus. Tîrgul plin. Mi-a fost teamă că n-o să vină nimeni. O plictiseală cu italieniști, despre schimbările culturale. Ei bine, nu. De la început Bonanno radia: a vîndut toate exemplarele de la stand. Sigur că am spus poanta cu „Tascabili“. El a vorbit cu multă însuflețire despre minele de sulf din Sicilia, a făcut o paralelă cu Valea Jiului și mi-a sugerat să scriu continuarea, este gata s-o publice. Am dat din cap fără interes, într-un fel am făcut-o. *Ceva bun...* este continuarea. Nu vreau să mai trec încă o dată prin toate aceste lucruri, mi-e peste puțință. Gata cu „Subomul“. Lumea s-a schimbat. Nu mai putem trăi împreună. Întîlnirea cu publicul era organizată la ceainăria tîrgului. Mulți nu știau despre ce vorbim, veneau să bea ceva cald, dar nu mai plecau. Mi-au plăcut. Erau tineri, îmbrăcați lejer, unii chiar se țineau în brațe. Am mai spus o dată povestea, ei n-o știau, n-aveau de unde. Comunismul este un complex. Toți am fost mai mult sau mai puțin vinovați. Am încercat să trec dincolo de nefericirea din subpămînt, să conceptualizez; am vorbit despre „controlul maselor“. Nici nu știu cînd a trecut un ceas și jumătate. Sigur, în presă ce ecouri pot fi? Zero virgulă...

Încă un buget de mizerie! Nu, este prea mult! Sînt de zece ani aici. Normal că îmi pasă... Nu ajung banii nici de salarii! O dată în plus va trebui să fac concedieri. Anul trecut am scos 23 de funcționari în an electoral, cu două

rînduri de alegeri în față, locale și generale. Și încă trebuie să ne lipsim de oameni. Sînt deja zece județe în care nu existăm. O să fie mai multe...

Nici o logică. Nici o rațiune. Nu interesează. Sau poate chiar mai rău. Uneori mi se pare că efectiv puterea se răzbună pe instituție. Acesta-i prețul: femeii plîngînd în birou. Calvarul care reîncepe. Care nu se termină niciodată. Nu mă pot scuipa afară și atunci fac asta. Să plec?! Să las totul baltă? Dacă o fac, ei cîștigă. Nu depinde de mine. N-am ales cine să fiu. Sigur, o să mă opun în Parlament și o să fac tot ce depinde de mine. Fără iluzii; îmi fac și eu de lucru. Sînt mulți. Au puterea. Nu pot să-i opresc. Dar măcar să se simtă prost.

Nu pot să dorm. Sînt atît de tensionat. Nu te mai plînge! Toți sîntem obosiți. Nu lucrezi cu mîinile...

Decembrie

La graniță. Granița dintre lumi. Chișinău, Moldova de peste Prut. Formal, pentru semnarea protocolului de cooperare cu Consiliul Coordonator al Audiovizualului. Desigur, pentru lansarea unui pui FM al Radioului public românesc! Să dăm ce avem mai bun. Este o punte. Nu s-a construit, s-a strecurat. A cumpărat o licență un radio comercial la Chișinău. Îl cheamă „Arena FM“.

Întîi s-a schimbat echipa, apoi programul. Emisiuni produse la Chișinău, noaptea – retransmisie de la București. După șase luni se dă pe față. Sîntem Radio Chișinău, cel mai nou canal al Radio România! Chiar de 1 decembrie. Cam strident, nu-i așa? Am salutat momentul cu prudență. Am vorbit despre nevoile comune, europene, „Nu putem fi eficienți dacă ne împiedicăm de granițe!“. Ambasadorul nostru m-a sfătuit: „Cît vorbești de Uniunea Europeană, nu poți greși“. Nici ei n-o să poată zice altceva. Urmează alt transfer, un post religios. Cumpără o licență comercială. Șase luni merge la fel, să se obișnuiască lumea cu ideea. Să nu vorbim despre... Și ei știu, și noi, și rușii. Din aproape în aproape, sărbătorile vin, sărbătorile vin...

Nu neapărat de 1 decembrie. De ce să ne dăm mari? De 25 decembrie, de Crăciun, să zicem...

Adevărul ficțiunii

Adevărul adevărat... Mă gîndeam la poveștile mele. La non-eroii mei... De unde vin? Nu sînt un scriitor profesionist, un inspirat sau un meșteșugar. Nu mă încarc din ele și nu mă împlinesc, dimpotrivă. Întotdeauna a fost ceva cu mine. Poate formația mea de reporter. Să trăiești ca să pui pe hîrtie. Asta e. Trebuie să-ți accepți condiția. Cu toții ducem povara aceasta. Aproape că nu imaginez, nu inventez nimic. Sau foarte puțin. Mai degrabă scanez, decupez, așez lucrurile într-o ordine artificială, morală, ca să se dezvăluie. Și dintr-odată vezi pe ce lume ești. Dar să lăsăm, oricum nu trăiesc din asta. Nu stau la masă să scriu cinci pagini pe zi, nu sînt prolific. Povestea nu vine niciodată singură, doar chemată de ceva rău. Și apoi o eliberare, o descărcare. Curge ca dintr-o rană. O respingere! Și e mereu nefinisată, incompletă, nedesăvîrșită, ritmul e repezit. O scot din mine cît mai repede, o extracție. Să nu mă mai doară...

Mai sînt ațitea de făcut... Vine *Ceva bun*... Premiera s-a fixat în februarie. Copia digitală e gata pentru circuitul prin țară. În sfîrșit, caravana cinematografică se urnește. Prin zloată, zăpadă. Important e că ne mișcăm. Filmul a fost trimis la Berlin. Greu de ajuns: un nivel ridicat, artistic, dar și politic. O haldă pînă-n cer, în care eroii scurmă cu unghiile după zgură, poate fi o formă de artă terestră?! Ia să vedem, moda s-a schimbat. Mi-e teamă să nu fiu în contratimp...

Prețul nesupunerii... Azi am pierdut salariile a cinci oameni. Bugetul n-a mai ajuns. N-a fost nici o întrebare la Comisiile de cultură, nici măcar un reproș. Doar s-au uitat la mine cu fețele lor lungi, posomorîte. Ce tot îndrugă? Ce mai vrea și ăsta? Lasă că îl știm noi. N-a strîns șurubul. N-ar fi trebuit să mai fie aici. Nici măcar nu s-au deranjat să mă contrazică, oricum erau acolo pentru o formalitate. Nu hotărăsc ei. Nimic de făcut, linia e clară. Eu m-am ambalat, le-am spus că nu ne ajung banii de salarii și că n-o să putem funcționa normal, mai ales în an electoral, cînd efortul e maxim. N-avem inspecori în o treime din teritoriu. Nici măcar salariul celui de-al unsprezecelea membru, post neocupat de-un an, n-a fost prevăzut. Poate știu ei ceva. Mai mult, șapte femei fără nici o vină revin din concediu postnatal și nici banii lor nu sînt în buget. Un deputat liberal a depus un amendament în sprijinul nostru, să putem lucra cît de cît. Se uitau la el cu condescendență: bine, bine, lasă-l aici. Mai vreți cafea, mai luați...

Ca într-un joc de societate. La vot, am picat cu succes. Toată lumea face ce

trebuie. Zîmbesc și se înclină.

Pe urmă s-au dus la masă, au un bufet subvenționat. Cele mai bune sînt ciorba de burtă, ciolanul cu fasole și varza. Nu e front fără pierderi. Toate se plătesc...

Asta o să usture. O să-i facă să se mai gîndească. O să-i rănesc și eu sau măcar să-i zgîrii. Cît de departe vor să mergem? Nu-mi fac griji pentru mîine. Într-o zi o să-i văd întinși pe jos. Politic vorbind, desigur. Ies la TV: n-avem bani nici măcar pentru femeile care revin din concediul postnatal! Toți avem copii... Doar că nu spun: este o bătaie de joc. O să-i arăt cu degetul. Se vor replea?

Nu mă mișc din loc. Vreți să știți cum e? Cum se traduce în viață? S-o vedeți de aproape?! Atunci, hai să vă spun! Să vă arăt!

Poate credeți că e o figură de stil? Credeți că mă joc? Primul om la care ar trebui să renunț este o chinuită, singură pe lume. Îmi vine să-mi vărs mațele! Am mai dat-o afară anul trecut, cînd n-au mai fost bani. Decît pentru ai lor. Ne-au restructurat. Cum am putut, am luat-o înapoi. Muncea corect și abia își plătea ratele. O femeie micuță, bolnavă de diabet.

Este o tranșee. O mizerie rea și împruțită. Și mai ales fără nici o șansă. Și totuși, n-o să ies niciodată. Niciodată cu mîinile sus. Zău, faceți un efort de înțelegere, nu-i așa greu. Ia să vă văd! Oricît o să-mi faceți în cap și oricîți amărîți și amărîte o să chinuiți pe lîngă mine, n-o să abandonez. În fiecare zi îmi iese sufletul pe gură și tot mai rămîne ceva. Nu puteți decît să mă striviți aici, înăuntru...

Pisici pe acoperiș...

De cîțva timp ne-am mutat. Ideea a fost să ne apropiem de părinții Inei și de mama. O străduță cu case vechi și vile cu bani mulți. A fost o stradă de case-tip, cu flori la poartă și curticică pietruită în spate. Încă se păstrează vechii stîlpi de iluminat din lemn, dați cu păcură. Sînt copaci în curți și undeva un cuib de coțofene. Cu timpul, valoarea terenurilor a crescut, oamenii de rînd au sărăcit și-au vîndut. Căsuțele lor au fost demolate, înlocuite de vile cu 1-3 etaje. Jeepurile se împiedică în Dacii, este un amestec pitoresc. Peste drum de noi stă un italian misterios, într-o vilă art nouveau, și conduce un Porsche de colecție. Alături a supraviețuit o familie într-o casă-vagon, cu cișmea în curte și sobă cu lemne. Toamna vine un camion cu bușteni noduroși și o săptămînă bărbații casei le sparg cu toporul. Iarna, în aer plutește un fum aromat. Pisici fără stăpîn

se lipesc de coș. Se pare că au rămas de la casele demolate, când stăpînii s-au mutat de voie, de nevoie. Bîntuie prin cartier, mănîncă din gunoi. Noi stăm la primul etaj, chiar la nivelul acoperișului casei de alături, acoperit cu carton. Pisicile o văd pe Ina gătind în bucătărie și mirosul le ațîță. Par înrudite între ele, au trăsături comune, o mare familie. Vin în dreptul ferestrei, la doi metri, și așteaptă. Ina le spune pisici-cerșetoare. Le hrănește în fiecare zi. Încearcă să le dea nume. Nici una nu se lasă atinsă. Degeaba le momesc, zice Ina cu ciudă, au demnitatea lor. Eu cred că au frică de oameni, s-au sălbăticit. Aproape că nu calcă pe pămînt, trec de la un acoperiș la altul. Au o lume a lor, suspendată.

La prefectura Mehedinți, a treia cerere de eutanasiere. Data trecută a fost o mamă a doi copii. Trăiau toți trei dintr-o indemnizație de handicapat, care li s-a tăiat. Acum este un șomer ieșit din șomaj; n-are ce pune pe masa de sărbători. Motiv pentru care îi cere prefectului să fie lichidat de stat înainte de Crăciun.

Un depresiv, spune presa.

Încă o rundă la Comisia de buget-finanțe. Rupe jocul! Nu ești sacul lor de box. Nu te bate cu ei, împinge-i în corzi! O să fie camere de luat vederi, reporteri, lumini... Nu-s obișnuiți, sînt oameni ai cifrelor. Pune presiune! Să nu poată s-o ducă. Zi-o p-ia cu femeile care se întorc din postnatal. OK, se așteaptă la asta, ai mai spus-o. Și apoi rupe ritmul. Spune că nu le ceri nici un ban. Înțelege austeritatea și așa mai departe! Nu vrei decît să te lase să muți banii dintr-un buzunar în altul. Banii tăi. Atîți cîți ți-au dat, nici un leu în plus. De la cheltuieli de capital la personal.

Am exact cît îmi lipsește. Nu mai cumpăr nimic anul acesta. Soft-uri, echipamente, nimic. Dar nimic, nimic. Un an nu moare nimeni. Doar că nu spun: „Omul, cel mai prețios capital“. S-a făcut liniște. Nu mai vorbesc între ei. Nu mai vorbesc nici la telefon. E un truc, sau ce? L-am subestimat. Se acoperă cu gravide? Ce sînt astea, scuturi umane? Opoziția prinde mișcarea din zbor, își însușește amendamentul pe loc. Finanțele ridică din umeri, da, bine, dacă e doar redistribuire... Important e să se închidă pe cifra inițială. Puterea merge după minister, doar e al lor. Ce să facă? Nu se așteptau. Femei, copii... Nu dă bine, zău. Și camerele care s-au aprins, sîntem în văzul lumii. Ca naiba. Mai bine s-ar feri. Nu așa se face. S-a creat așa, o emoție. Se supune la vot. Cinci abțineri. Nici unul contra. E o zi bună. Am trecut. Mai e plenul. Dacă mă întorc?

Cum e? Te descurci? Merge sistemul? Am și texte de iarnă: e destul de cald? Trage de la geam? OK. Dacă îți vine vreo idee... Sigur, n-am nici o treabă acolo. În colțul din fund este un om care va trebui concediat. N-a făcut nimic rău. Doar că nu mai sînt bani pentru toți. Primii cad cei mai slabi, inadaptații.

Un om liniștit, extrem de politicos și de îngrijit. „Mă bucur să fiu de folos. Mulțumesc că ați venit. Nu vă faceți griji, dle președinte.“ Și ștergea mereu praful. Poate că simte într-un fel că e inutil. De câte ori intru mută niște foi din niște dosare în altele. O formă de evidență, de ordine. Dar asta fac azi computerele.

Întotdeauna cad cei mai slabi. De la resurse umane am aflat că a terminat, ca șef de promoție, o facultate de vîrf. În timp, ceva s-a întîmplat cu el. Se întîmplă atîtea. Ceva care mă depășește. Nu pot eu să știu... La plecare a zis: „Sper să vă revăd“.

Mai e puțin și se schimbă anul.

Care să fie noul avînt? Tîrîș pe coate și genunchi... Nimic pe care să mi-l doresc?

Pentru mine, *Ceva bun de la viață*... În calendarul chinezesc ar fi anul prafului de pe tobă. Și totuși, cei doi eroi, Ginel și Mateo, au demnitatea lor. Niște păguboși. Vor ce vrem toți, dar nu le iese. Toate javrele profită și îi tăvălesc. Doi nefericiți. Doi escroci mărunți, hoți fără noroc. Ăștia umplu pușcăriile. Și totuși, au ceva al lor. Felul lor de a spune nu.

Brutalitatea, la ea acasă! O spune directorul general al grupului bancar austriac Erste, Andreas Treichl. Nicăieri nu s-ar fi suportat asemenea măsuri de austeritate, de neimaginat în Germania sau Franța. Și tot el: românii sînt obișnuiți cu brutalitatea, în Est s-au învățat așa, cu parul. Fără să crîcnească.

Frica. Panica. Instinctul de conservare. Trebuiau să facă ceva. Lucrurile intră în viteză. Guvernul își asumă răspunderea pentru comasarea alegerilor locale și generale. Să păstrăm ce avem. Să nu ne pierdem vremea în dispute politice, zice Boc, cu gura plină... PDL pierde pe rînd: întîi localele și pe urmă, cu primari mai puțini, intră-n parlamentare și iar pierde. Și dintre supraviețuitori mulți se reorientează. Așa sînt primarii, migratori. Dacă alegerile se fac la termen, sondajele arată că primarii, consilierii locali, județeni, președinții consiliilor județene se vor amesteca cu deputații și senatorii într-un haos organizat, în care n-o să se mai înțeleagă nimic. Confuzia va fi maximă: uninominalii și listacii, laolaltă. Primarii încă nu sînt compromiși. Aleșii pentru stradă, apă și canal îi vor acoperi pe oamenii legilor și mai departe, prin ei, pe guvernanți. Primarii vor fi sensibilizați cu bani direct prin ministere. Se mobilizează altfel. Ei devin cheia alegerilor parlamentare. Avem la guvernare un partid care n-a participat niciodată la alegeri, nimeni nu l-a votat. Sînga pe care n-a ales-o nimeni. Își spun progresiști, oamenii viitorului. Pentru alegerile

viitoare, comasate, au primit o nouă misie politică: ceață. UNPR se va numi USP – s-o confunde lumea cu USL? Nici o temelie. Nici un crez. Norocul schimbător, iuțea de mînă și nebăgare de seamă. Umbre pe pereții Parlamentului. Forme copiate, goale de conținut.

Într-un sat din județul Constanța, hoții au jefuit un mormînt proaspăt. Mortul fusese șeful CAP-ului, un om cu stare. Noaptea, hoții au dat placa de vreo 100 kg la o parte, au spart cimentul și capacul sicriului. N-au găsit decît două bancnote de cinci lei. Au luat banii și nasturii de la costum, verigheta n-au putut s-o scoată de pe deget.

Femeia care l-a găsit dimineața dă interviuri. „Pe ce lume sîntem? Ți-e frică și să trăiești, și să mori.“

Filipești. La televizor, pomenirea Sfîntului Daniel Sihastrul, duhovnicul lui Ștefan cel Mare. Se pregătește Sfîntul Ignatie, tăiatul porcilor. Gabi n-a mai așteptat: cîrnații și șunca atîrnă la grindă. Și-a adus caprele de la stîna. Au fost colindătorii cu steaua. Intrăm în săptămîna Crăciunului. Începe să miroasă a iarnă. Azi am învelit smochinul tatei într-un sac de plastic. Altfel nu rezistă. De ce l-o fi sădit? Niciodată n-au fost smochini la Filipești, exact pe paralela 45° latitudine nordică. Citea cărți de călătorii. Preferatul lui era Livingstone... Am mai tuns vîrfurile, altfel nu ajungea folia pînă jos. Rădăcina o acopăr cu frunze de viță uscate.

Bate un vînt subțire. Vine frigul. Și trebuie să am grijă. Ca și cum l-aș îmbrăca...

Ne-am umplut de pițigoi cu burta galbenă și gușa roșie! Ciugulesc semințe. Atîtea fructe neculese, putrede! Și din nuc îmi pîndea un vînturel. Nașii cei bătrîni vor să știe ce mai e prin grădină. Pentru ei e departe. Ies numai pe lîngă casă, pe poteca asfaltată dintre flori: înainte, înapoi, înainte, înapoi... Uite, Gabi a pus sirop la stup. A scos vreo 30 de kile de brînză de capră de la stîna. Vecinului Miu i-a sosit căruța cu lemnele de iarnă. Încă nu le-a spart. Sînt tăiate la metru, înșirate de-a lungul gardului, în stivă. Cîinele lor se urcă deasupra și mă latră. Ultimele mere uitate-n pomi, puțin geruite. Sînt așa dulci.

Cernavodă

Braconaj cu utilajele pe Autostrada Soarelui. Șase mistreți, o scroafă cu pui, au fost găsiți morți, cu măruntaiele scoase. În procesele-verbale scrie: carcase

porc. Poliția a luat probe, a fotografiat urmele și a făcut măsurători, ca la accidente auto.

Rezultă că niște muncitori au hăituit ciurda cu autogrederele și excavatoarele prin stuf, pînă au împins-o într-o groapă de fundație adîncă de cîțiva metri și fără ieșire. Acolo au fost călcați unul cîte unul cu tractorul. Apoi spintecați la repezeală și mîncați. Cînd în sfîrșit polițiștii au găsit tractorul, avea trei țepușe metalice murdare de sînge sudate la radiator. Compania de construcții și-a declinat orice răspundere, era zi liberă. „Cine știe ce bețivi...”

Delăsător. Dezabuzat. Răvășit...

Am ratat ca scriitor? Să fim serioși! N-am atîta vîină să stau pe fund de dimineața pînă noaptea! Și cine mai stă cu cartea-n față cînd are ecranul? Nu sînt decît un povestitor. Uneori le mai și înfloresc. Un zugrav, nu un pictor! Asta e și trebuie să mă obișnuiesc cu ideea. Partea proastă e că trebuie să trăiești ca să povestești. În ordinea asta. Lucrurile trec prin mine și ies pe hîrtie sau pe peliculă. Bun, acum se poartă internetul, Facebook-ul... Altfel socializează oamenii. La urma urmei, ce contează? Nu-i decît un joc de societate. O să fac ce știu. O să spun povestea despre lumea mea...

În piață la Iași se dau brazi pe bonuri de masă. Cu două tichete de 10 lei iei unul mai amărît. Așa, de vreun metru. Eventual cu vîrfurile rupte. Sau îi lipsește o creangă, vîndută separat unui pensionar de boală. Trebuie să ajutăm și noi. Vînzătorul cu fesul pe ochi e revoltat! E ceva de nu se poate! Nu ne înțelegem. Și nu ne place asta. „Ce să facem și noi? Este la pămînt. Este criză pe mapamond. A zburat puiul cu ața! De la ce dracu' vine?! E așa o vorbă. Cum ai spune «să moară mama!». Da' nu moare. E la ea acasă, ia compensate. E bine mersi. Chestia e că tre' să mănînce și gura mea.” Mi se pare corect...

O alungire. O carte este o alungire. Un film este o alungire. Dacă am noroc. Dacă vor trăi după mine...

Se schimbă anul, vine unul mai greu. Sever și Ana și-au luat brad cu rădăcină: îl cheamă Molly. Poate nu e chiar un brad, dar e viu. Ina zice că are suflet. După sărbători, o să-l sădească în pămînt, în curte la bunica ei, care a rămas singură în Rahova. Poate în grădina străbunilor lui, la Filipești. Molly... Undeva va face umbră.

Ajunul Crăciunului

Spiritualitatea zilelor noastre. Mostră de purificare creștinească. Cam o mie de colindători, ca să nu zic cerșetori, la poarta de fier forjat a miliardarului din Pipera. Bodyguarzii luptă să mențină ordinea. La un moment dat sînt depășiți, dau înapoi, oamenii se calcă în picioare. Țipete, zbierete, mă calci pe mîină, fir-ar mă-ta a dracu', vezi că sînt operată, nenorocitele! Copilul! Omorîți copilul! Un ȋnc de un an e scos din grămadă peste capetele gloatei, din mîină-n mîină: bă, al cui e ăsta? Ah, tu-i mama lui! Nu mi-l lăsați mie, că am trei. E și ud! Bodyguarzii primesc întăriri. În sfîrșit reușesc să se impună, închid poarta, gata, nu mai intră decît cîte zece. Finanțatorul Stelei, europarlamentarul din ultima bancă, iese în curte cu o cărămidă de bani în mîină și pălăria texană pe cap. Ia de aicea 20.000 de euro! În pofida crizei care este. Așa a dat și anul trecut. Fără număr, fără număr! Ceata îngîină un imn de slavă. Domnul se naște, îngerii coboară...

Marele om e transportat. Ce să-și mai dorească?! Ce să-i mai dea lui, care dă 20.000 de euro? Cînd era mic mîina oile. Și acuma ce n-are el la Bruxelles? Numai titlul îi lipsește.

În această zi sfîintă se gîindește la campionat. Steaua n-a mai cîștigat de șase ani. Dă, Doamne! Dă, Doamne! Noaptea se perpelește, n-are somn: care-l pun pe sînga, care pe dreapta? Care-l vînd, care-l aduc? Ȃla din Brazilia nu răspunde la telefon, la el o fi noapte. Vine, nu vine? Să-l sune mîine, de ziua nașterii? E împăcarea cu oamenii. Fiul vine în lume. O să fie transferul anului. Doamne ajută! Că Sfînt ești și pe toate le sfințești!

Reclama e sufletul comerțului. O companie de comunicații ȋnteste drept în spiritul sărbătorilor, își promovează brandul pe colinde. În locul lui „Domn, domn, să-nălțăm!“, un cor cîntă entuziast: „Rom-rom-telecom!“. Dar lucrurile nu se opresc aici. Se știe, dacă atragi un copil, vin și părinții. Cu toții ne educăm copiii. Îi iubim și îi educăm cum știm noi mai bine. O fetiță ca un înger, cu ochelari uriași, într-o rochiță albă, imaculată, cîntă acompaniată de tatăl său, pe muzica din *Florile dalbe*, despre noul pachet integrat de telefonie, televiziune și internet. Are de toate! Dintr-o țară întreagă vin nouă plîngeri. Biserica nu zice nimic. Consiliul român pentru publicitate spune că nimic nu contravine codului de bune practici. Trebuie să fii la modă, să fii pe val. Concurența e acerbă. Doar așa ȋți întinzi tentaculele. Să ne redefinim în termeni de consum. Să ne îndeplinim toate dorințele.

Subomul, varianta coreeană. A murit președintele etern, Kim Jong Il. În sfârșit, l-a luat Dumnezeu. De ce o fi răbdat atât, numai El știe. De trei zile omul nou își strigă durerea în stradă, la catafalcul de sticlă, la trecerea cortegiului funerar. Mii de oameni fac coadă în ninsoare ca să treacă prin fața portretului marelui conducător, scos în piața mare din Phenian. Este o jale bine organizată. În ziua comunicării morții, la vreo două zile după deces, magazinele s-au umplut de pește oceanic congelat. De mult nu s-a mai întâmplat, au și uitat gustul. A fost așa, ca o minune. A fost și ultimul lui act politic, de partid și de stat. „Cum s-a gândit el, pînă-n ultima clipă, la noi“, zice o femeie printre sughițuri. „S-avem pește pe masă...” Nu mai poate, plînsul o îneacă. Kim Jong Il a murit. Trăiască Kim Jong Un!

Un răgaz. Vacanță la munte, cu Ina, Sever și Ana. Ea n-a mai fost. El o să-i arate creștele. Cum și eu i le-am arătat lui. Și tata mie. Și așa mai departe. Cabanele tinereții, astăzi schimbate, modernizate, scumpe. Nu mai urcă nimeni cu rucsacul! Manechine fardate gros, în pantofi cu toc, coboară din jeepuri 4×4 în vârful muntelui: ia uite, unde m-ai adus? Nu tu spa, nu tu jacuzzi. Zău, este un nivel cam mediu. M-ai fentat de nu-i adevărat! Prima zi din an. Cîte trebuie să îndur? Ea e modelă și fană Steaua. Deci e foarte frig. Deci plecăm fast, să fie clar! Să fie a dracu' care stă să înghețe! Și mai și alunecă. Așa mă iubești tu? Ai zis că mă duci la exotică, era punctul tău atractiv. Băieții în geacă cu ținte și cască de plexiglas pe cap, gata să dea peste noi, purtîndu-și iubitele pe ATV-uri. S-au cunoscut pe Facebook. Au cont online, altfel nu ești. Vechi poteci, asfaltate. La telecabină, cozi interminabile. În restaurante, șaorma și manele. Pensiuni acoperite cu țigla roșie, albastră. Ce șindrilă, ce șită.... A fost odată. Este zonă de dezvoltare durabilă, au tras și fonduri europene. Doar autostrada mai lipsește. Coloane de mașini, blocaje la Comarnic, Sinaia, Bușteni, accidente, poliție, salvare, descarcerare, claxoane, sirene. A trecut și anul ăsta.

Crăciunul

În cel mai rău caz, Isus, fiul lui Dumnezeu, născut din femeie, este cea mai frumoasă poveste a omenirii. În cel mai rău caz, cel trimis să ia păcatele noastre asupra sa este doar un om răstignit. În cel mai rău caz, a fost cel mai mare creator. În cel mai rău caz, proiecția a ceea ce avem mai demn în noi... În cel mai rău caz, e cel mai bun lucru care ni se putea întâmpla...

1. Regizorul Radu Gabrea și actrița Victoria Cociaș, prieteni ai autorului. Au realizat împreună filmul *Noro*.

2012

Ianuarie

Uneori nu-mi vine cred că e așa. Luptele mă îmbătrânesc și mai mult. Nu mă mai uit în oglindă. Pot să mă rad și fără.

Prima zi din an. Anul în care fac 50. S-au dus petardele, artificiile și bulele de șampanie. Singur cu mine. Singur. Ai grijă ce-ți dorești! Intuiție, rezistență. Să nu-mi pierd firea. Ah, dacă s-ar putea să nu mai fiu implicat. Să mă lase lumea în pace. Să mă las și eu de ea. Dar nimeni nu poate fugi de umbra lui... Faci ce ai de făcut și gata. O să fie o nebunie. Mă uit prea mult la televizor. Hai că mai e puțin! Încă puțin. Trage de tine! O dată și gata. O să fie ca pe vremuri. De mâine mă întorc în viesparul meu. Va fi un an electoral crunt, să vezi acum lupte în noroi! Lumea s-a secăt. O schimbare bate la ușă, așa, cu două degete, cât să nu deranjeze. N-o să plouă cu cîrnați, asta-i sigur. Măcar să poți respira.

Altfel? *Ceva bun de la viață*. Fiii ploii vin pe lume încet, chinuit. Repet același lucru? Obiectiv vorbind nu e un vîrf, dar nici rău nu e. Scoate în față o lume autentică, a amăgiților. Ajunge! Trebuie să mănînce și gura lor. Să aibă și ei parte. Doar să mai aștepte puțin. Dincolo de noapte e zi... Cum era cîntecul? În sfîrșit, o să fie bine. Atmosfera de spațiu închis, starea de sufocare sînt acolo. Distribuția e minuțioasă, chiar foarte bună. Actorii debutanți se confundă cu personajele. Îi doare fiecare zi care trece. Toți își bagă picioarele și interesele, și ei ce să facă? Unde calcă, se afundă. Și la urmă îți pare rău după ei. Dar nu aveau nici o șansă. Prea săraci să fie liberi. Doi chinuiți, nelalocul lor. Niște marginali care au vrut să intre la mijloc. Niște prăpădiți de care toți profită și pe care apoi îi părăsesc. Asta-i soarta lor, a ciurucurilor. Dar trebuie să facă ceva. O să se scoată ei într-un fel. Și o să se umple de bani, o să vedeți. Și muzica te urmărește mereu, obsedant ca „fanfara morților“. Apare de unde nu te aștepti, e peste tot și sporește emoția. Dar finalul trebuia filmat la frontieră, unde sînt

prinși cu droguri, unde-i Dunărea mai mare și mai mîloasă. Altă forță avea. Așa, tras în stufăriș pe o baltă la Snagov, nu mă convinge. Parcă s-au terminat banii și s-a făcut ce se putea. Are totuși o șansă la vreun festival afară, pentru că o piață românească nu există, nu pentru asta. Nicăieri nu ai succes vorbind despre zădărnicie. Nu e o temă senină. Nu le spun ce vor să audă. Sigur, pot să ating niște coarde, cîțiva oameni, dar atît. Să fim realiști. E o industrie. Cum promovezi așa ceva? În plus, mă aștept la atacuri din toate părțile. Filmul nu e unul minimalist, nu se încadrează în trend, și nici regizorul în noul val. *Ceva bun de la viață...* Niciodată n-am mers cu valul. Am alergie...

Anul acesta, sancțiunile au depășit 2 milioane de lei. Costi Rogozanu scrie că „CNA aproape că nu mai există, deși împrășcă cu amenzi în stînga și în dreapta“. O contradicție în termeni, ei și? Ce nu merge la noi? Ia să vezi că rațam-punge!

Rîsu'-plînsu'...

Uniunea Europeană dă bani de tuns șomerilor de la Nokia, au rămas pe drumuri 1.400 de oameni. Nouă țări din Uniune au închis poarta pentru români, dar uite că s-au găsit bani pentru reintegrare socială. Una sută euro pe cap de șomer, să arate bine la interviu, cînd o să-și caute de lucru. Trebuie doar să aducă factura. Merg și bon fiscal...

M-am nimerit la Filipești într-un moment nefericit, a murit cineva. Îl cunoșteam așa, de departe. A bătut clopotul, dar n-am făcut legătura. Cînd am auzit, din gură-n gură, m-am dus să pun și eu o lumînare. Am nimerit în plină dispută: defunctul trebuie îmbrăcat în costumul gros, de diftină, sau în cel subțire, de vară? Cum e mai potrivit? Neamurile nu se pot pune de acord. Se uită lumea, zău. Dimineța o să intre-n casă și trebuie să se hotărască. Cel gros e mai de sezon, dar e cam ros de molii. Celălalt e aproape nou, l-a purtat doar la nunta fiică-si, dar poate că nu e potrivit. Mai e și bleu, zici că acum iese la plimbare. O fi cald, o fi rece? Cum o fi mai bine dincolo? Și tocmai atunci m-am nimerit eu cu lumînarea în mînă. Să fie gros sau subțirel? aceasta era întrebarea. Doar eu știu o mulțime de lucruri. A trebuit să-mi declin orice competență. Dintr-odată am căzut în ochii lor.

Gabi, pe casă, repară hornul. La vîrsta lui, pe acoperișul ud, iarna, în ciorapi de lînă. Altfel alunecă pînă jos în gard, se înfige în el... S-a înfundat coșul, s-a

mîncat pe dinăuntru, vine fumul înapoi. Gabi a legat o bilă grea, de fontă, cu sfoară. O folosește ca pe o sondă. Undeva se întepenește și o trage iar în sus, apoi îi dă drumul. Cu grijă, să nu spargă coșul. Gata, s-a dus pînă jos. Iese fumul fuior. Așa merge o țuică fiartă la gura sobei! Are planuri mari. Anul trecut n-a ieșit cu stupii. Are vreo cincizeci. Unii au rămas fără regine și s-au bezmeticit. Le-a făcut turtă din sirop, să-i mai întărească. Și nu a putut să iasă din băătăură, motorina s-a scumpit ceva de speriat.

La primăvară, măcar pînă la Palanca să meargă, la pădure, la salcîm. Nu-s decît vreo cinci kilometri. Trebuie să încerce, altfel nu iese nimic. O să ia un credit, ce să facă? Ceva trebuie făcut. În *Purtătorul de cuvînt*, pavilionului cu stupi i-am spus „Visul lui Gabi“. L-a făcut cu mîna lui, are și o cameră de locuit. O vreme a mers în Bărăgan la floarea-soarelui și urmau bălțile Dunării. El să dea la pește și albinele să adune pentru el. Însă de cîțiva ani Gabi are ceva din eroii mei, lăsați de Dumnezeu, lăsați din brațe...

Andrei Pleșu se erijează tot mai des în comentator TV. În editorialele sale din *Dilema* se ocupă de emisiuni și chiar de realizatori. De pildă, scrie despre Sandra Stoicescu că este „o muză acră“. Mi se pare foarte tare.

De data aceasta s-a uitat la emisiunile de Revelion, unde a descoperit mult prost-gust. O fi, nu zic nu. Prostul-gust nu poate fi normat și nu poate fi reprimat. El este o expresie a societății, a stadiului ei de evoluție. Pentru dl Pleșu, cauza tuturor relelor din audiovizual stă într-o înțelegere greșită a libertății de expresie, o lege prost întocmită și „un CNA flasc“. Despre legea audiovizualului, dl Pleșu, ca fost ministru al Culturii și fost ministru de Externe, ar trebui să știe: nu-i decît o reproducere fidelă a Directivei Serviciilor Media Audiovizuale. Practic, există o singură lege de la un cap la altul al Uniunii Europene, o matrice pentru toți. De ce am fi noi mai breji sau mai răi? „CNA flasc“? E drept că n-am făcut din el un par în capul presei, ca-n Ungaria, unde tocmai s-a retras licența ultimului post apropiat opoziției. Așa debilă cum e, un ciomag i-ar mai lipsi.

Președintele Băsescu a trimis la reexaminare „legea Taloș“, prin care se stabileau unele obligații privind informațiile culturale. Băsescu invocă libertatea de expresie și cere parlamentarilor s-o respingă.

Preocuparea lui este întărirea rolului CNA! Nu zic că „legea Taloș“ e cea mai bună soluție. Totuși, ideea unor obligații culturale minimale, care în nici un caz să nu fie o povară, să nu compromită cîștigul comercial, poate fi luată în considerare.

Televiziunea este un serviciu aparte, mai ales cînd folosește bunuri publice, cum sînt frecvențele. Publicul are dreptul la informare dincolo de accidente, amantlîcuri, crime, sinucideri, arestări și inaugurări de centuri și podețe. Cît despre întărirea rolului CNA, cea mai subfinanțată instituție, ce să zic? A se slăbi...

De fapt, toate aceste voci, Băsescu, Pleșu, Rogozanu, spun același lucru: nu ne plăcem în oglindă! Nu sîntem noi! Noi nu sîntem așa, este doar o impresie falsă, o deformare îngrozitoare. Să vină CNA-ul! Ordine, domnilor! Eu zic să nu ne impacientăm. Să ne mai uităm o dată în oglindă. O fi vreun popor străin, migrator...

A trecut și Sfîntul Ion. Am adus acasă Nașii. O să mai iasă din casă la Paște. Și eu? Înapoi în șerpărie. Ce va fi? Sigur nu vreau să știu. Încă sînt în picioare...

Zeci de polițiști, agenți de ordine, reținuți pentru șpagă. Se dădeau drept polițiști de la circulație, opreau șoferii în trafic și găseau motive pentru ridicarea carnetelor. Ca să scape, cei mai slabi de înger dădeau o sută-două. La lefuri mici, șpăgi mărunte. Tot sistemul e ciur...

Udrea redeschide discuția în jurul unui articol din presa germană. Ea reclamă la CNA că i s-a lezat imaginea de către Dana Grecu, la Antena 3. Aceasta ar fi prezentat deformat un articol din *Die Welt*. Jurnalista a spus că nemții „o văd pe Elena Udrea așa cum este, coruptă“, în timp ce *Die Welt* scrie că ascensiunea ei s-a făcut „nu numai prin suspiciuni de abuz și corupție“. Sigur că între „corupție“ și „suspiciuni de corupție“ este o nuanță. Ceea ce însă Elena Udrea pare să nu observe este modul aluziv în care e construit articolul, explicarea ascensiunii sale „nu numai prin suspiciuni de abuz și corupție“. Cheia este „nu numai...“. Cu alte cuvinte, mai este ceva ce ziaristul german nu poate să spună. Ne lasă să ghicim.

Bedros Horasangian, în *Observator cultural*: „Sună nasol, dar contraziceți-mă, vă rog – corupția este plămada statului român“.

Băsescu, prima înfrîngere severă. Mii de oameni în stradă, la București, Tîrgu-Mureș, Cluj, Brașov, Sibiu, Constanța, Deva. Inițial e un protest de solidarizare cu Raed Arafat, cum s-a spus, „mai mult decît un român“, creatorul serviciului de urgență SMURD, nevoit să demisioneze din Ministerul Sănătății.

Noul proiect al Legii sănătății, conceput la Cotroceni, ridică numeroase semne de întrebare, se pare că serviciile se vor scumpi. Ca de obicei, guvernul-marionetă e mut, Boc nu există. Băsescu realizează riscurile, retrace proiectul cu o ironie: „Înțeleg că nimeni nu vrea reforma în sănătate, foarte bine, dacă sînteți mulțumiți cu actualul sistem“. Asta e, nu-l merităm. Sîntem un neam ingrât, incapabil „să vadă just“. Marșurile se țin lanț, revine vechea recuzită, crucea cu Băsescu = Ceaușescu, „coșciugul dictaturii“, caricaturi „Băsescu cu Udrea lui“ și steagul găurit, afișe cu Băsescu-n zeghe, iar dedesubt scris „Wanted“. La Brașov a fost incendiat portretul președintelui. Motivația s-a extins, revin vechile reproșuri. Tăierea salariilor, ciuntirea pensiilor, creșterea prețurilor, concedierile... Spiritele s-au încins, demonștrării strigă: murim de foame, și ei fură, toți fură, „Ieși afară, javră ordinară!“. Dar nu ies decît niște jandarmi care-i amendează, este un protest neautorizat. Ce-i corect e corect.

Tragicomedia

Lideri ai PDL îi numesc pe protestatari „viermi“, „nevrotici“, „ciumpalaci“, „golani“. La ură se răspunde cu limba scoasă. Acum să vezi dialog social!

Actorul Florin Zamfirescu, inspirat: „Păi toate cadavrele sînt mîncate de viermi...“.

Încet, tîrziu, România se deșteaptă. Mișcarea „insultaților“ s-a extins în 24 de localități – capătă tot mai mult un caracter antiprezidențial și antiausteritate. Se scandează „România, trezește-te!“, „Nu vă fie frică/ Și Băsescu pică!“. Totuși, numărul demonștrărilor este redus, sub 10.000. Autoritățile au intrat în pămînt, doar jandarmeria face conferințe de presă despre libera circulație, garantată constituțional. Opoziția rămîne în expectativă, se mulțumește cu declarații. Ponta deschide perspectiva unui pact național pentru sănătate, reforma este necesară, dar nu așa. Crin Antonescu cere anticipate, singura soluție democratică. Noaptea, în Piața Universității, ciocniri cu „țestoasele“, jandarmii în armuri de plastic. Pietre de caldarîm contra bastoane și gaze lacrimogene. Sînt zeci de răniți. Printre protestatari apar membri ai galeriilor de fotbal, ultrași, e rost de bătaie democratică cu poliția. De mult nu s-au mai dezmorțit așa.

Vitrine sparte, cioburi peste tot. Un autoturism incendiat. Peste 100 de reținuți în București. Un tînăr a fost împușcat de aproape în picior cu un cartuș lacrimogen; i-a secționat osul. Studenții din Regie vin în Piață. Agențiile

internațional de presă relatează pe larg despre protestele antiprezidențiale din România. Au o problemă cu lozincile, s-au lovit de asta și-n Libia. N-au echivalent în engleză pentru „javră ordinară“. Până la urmă optează pentru „miserable dog“. „Get out, you miserable dog!“

A cincea zi de proteste. O stare de urgență nedeclarată. Percheziții, legitimări în Piața Universității. Partide, syndicate, ONG-uri își anunță implicarea. Percheziții corporale în gurile de metrou. Care are fular, batic, care poartă blugi, hanorac și glugă-n cap. Cod albastru la Ministerul de Interne. Mobilizarea jandarmilor din provincie, vin întăriri la București. Cod albastru; nivelul de alertă crește, se fac controale în gări. Pentru protejarea populației, desigur. Nu e nici o demonstrație în gări. Nici la mineriade nu s-a scotocit în papornice pe peron. În rucsacii băieților care vin de la munte. Mitinguri în 45 de orașe. Arafat este invitat înapoi în minister. Subsecretarul de stat care i-a luat locul și-a dat cuminte demisia. Scînteia s-a stins, dar temperatura crește. Se scandează „Roberta, unde ești? Vino să ne socotești!“.

Ziua a șasea. „Indignați“ în 60 de orașe! Pasivitatea s-a isprăvit! Răbdarea s-a isprăvit! La Timișoara, momîia lui Bănescu, atîrnată-n ștreang, arsă, călcată-n picioare. La Petroșani, cineva a aruncat un cocktail incendiar în ușa cabinetului parlamentar al Monicăi Iacob-Ridzi (PDL).

În Piața Universității se aruncă cu pietre în carul TVR. La Sibiu, un muzeograf de la Brukenthal, vorbitor a zece limbi plus greaca veche și latina, a fost lovit în cap cu un ghiveci în timp ce mărșăluia pe Strada Mare. Medicii spun că trebuie operat urgent, are craniul sfărîmat și așchii de os înfipte adînc în creier.

Ministrul de Externe, Teodor Baconschi, care i-a numit pe protestatari „o mahala ineptă și violentă“, e însărcinat să deschidă un amplu dialog social. Succesul e garantat... La kilometrul zero, „insultații“ cîntă „Imnul protestatarului“: „E-adevărat că sînt și prea bătrîn să plec/ Prea bătrîn să plec“. Uite că „viermii“ au coloană vertebrală.

Ziua a șaptea. Opoziția se alătură „insultaților“. Mitingul USL e organizat în grabă, în zona Pieței Victoriei, totuși se adună peste zece mii de oameni (jandarmeria spune șapte). De la tribună, Crin Antonescu le cere lui Bănescu și lui Boc, „ultimii comuniști prin trecut și prin apucături“, să plece. După încheierea mitingului, vreo două mii de demonstrați pornesc în marș spre Piața Universității, fac joncțiunea cu „insultații“. Intersecția se blochează. La lăsarea

noapții, jandarmii profită de un incident minor cu băieții de la galerie. Ca la un semn, au aruncat în ei cu sticle de plastic. „Țestoasele“ trec la atac și curăță întreaga piață. Zeci de oameni care nu înțeleg ce li se întâmplă sînt luați pe sus, băgați în dube și duși la poliție. Liderii USL sînt amendați pentru blocarea traficului. În cultura noastră democratică, cea mai mare valoare e carosabilul.

Burniță. Mișcări. Scandări: „Anticipate/ Așa nu se mai poate“. Protestele se extind în diaspora. Grupuri mici, dar foarte vocale, în fața ambasadelor, consulatelor României la Madrid, Paris, Viena, Londra, Roma, Strasbourg, Lisabona... Chiar și Chișinău. „Nu se mai poate. Avem copii, avem părinți acasă, care trăiesc în sărăcie... Sîntem români, sîntem solidari“, spun ei. Au adaptat sloganul Pieței: „Vă rugăm să ne scuzați/ Nu trimitem cît furați!“.

Întoarcerea strigoilor: zvonuri, răspîndaci, tot manualul... De pe o adresă de mail care vrea să pară a Antenei 3 se răspîndește informația privind iminenta demisie a președintelui. Televiziunea se delimitează. Un ofițer superior de jandarmerie e surprins de paparazzi în rîndul protestatarilor din Piața Universității, apoi printre demonstrații USL. În final e fotografiat ieșind din sediul PDL. La adunarea organizației de femei a PSD, zise și „Amazoanele“, cere cuvîntul o persoană pe care nimeni n-o cunoaște. Se lamentează că tocmai a fost bruscată de protestatari, e limpede că nu-și doresc alternanța la guvernare, sînt niște anarhiști, dă-i dracului! Organizatorii se uită unii la alții, cine-i doamna?! I se cere să-și decline identitatea, din ce organizație face parte, ce sector? Femeia are o ezitare, la asta nu s-a gîndit: o rupe la fugă...

Ziua a zecea. Ninge viscolit. Momîia lui Bănescu, spînzurată în Piață. Regele Mihai se alătură „insultaților“. Vorbește despre „povara cetățenilor“, tot mai apăsătoare, și cere politicianilor „să se rupă definitiv de năravurile trecutului“.

Președintele e mut ca o lebădă. Doar bietul Boc apare ca dintr-o gură de canal, pe un șantier. Muncim, nu gîndim!

Aflu de la Sabina că Sever e în Piața Universității. Nu ne-a spus nimic. Cu Sever s-a întîlnit întîmplător la troiță. De atunci, aproape nu mai dormim noaptea. Stăm cu frica-n sîn, mai ales Ina: a fost bătută cu cablurile de mineri în Piața Universității și ridicată de poliție în 1990. De cîte ori „țestoasele“ trec la atac cu bîtele lor de cauciuc și tunurile cu apă-n ianuarie, ni se urcă sufletu-n gît: o fi și el acolo? Sînt știri că un fotograf a fost reținut și bătut. Așa,

colateral... Noaptea, târziu, ne-a liniștit prin SMS: *relax*. N-a fost el, de data asta...

Cod portocaliu, ce ironie...

Șuieră vîntul sălbatic, la rafală te dă jos. În Piața Universității mai rezistă cam o sută-două, nucleul dur, oamenii din cartier le aduc ceai cald și sandvișuri. Temperatura coboară noaptea la -20 °C. Sînt 25 de morți de frig, pe străzi, prin canale. În Piața Universității a rămas singur un om de zăpadă, cu un aer de demnitate ultragiată. De gît îi atîrnă o pancartă: „Mai bine om de zăpadă decît om de paie“.

Boc iese nervos la marginea orașului, înconjurat de agenți în civil și camere de luat vederi. Pune voinicește mîna pe o lopată, e învățat din copilărie. Nu se lasă pînă nu dezăpezește o mașină. Dar este accidentată, nu poate fi mișcată din loc, nu-i voie de la lege.

Se dovedește că plătim kilometrul de drum dezăpezit de trei-patru ori mai mult ca-n Finlanda, țara lui Moș Crăciun. Se aruncă vina pe regii asfaltului troienit. Ilie Șerbănescu zice că trebuie să trăiască și partidul din ceva.

Boc – un ridicol neobosit. Răsare pe centura capitalei, unde împarte ceai cald tiriștilor blocați în nămeți. Deschide portiere și zice: „Bună seara, ce faceți? Nu doriți un ceai? Cu ajutorul jandarmeriei și al bunului Dumnezeu, ieșim noi din iarna asta“.

Paliative

Baconschi, demis prin telefon: voce, SMS, nu e clar. Era în misiune la Bruxelles, la Comitetul de Miniștri. Se pregătea să ia cuvîntul, cînd află că nu mai e în funcție. Boc tocmai a anunțat în Parlament revocarea sa. Este o rușine. Premierul regretă modul în care „unii colegi“ s-au exprimat la adresa manifestanților și își cere scuze în numele lor. „Capul lui Moțoc“ se rostogolește, cu o expresie uimită: n-a strigat nimeni „jos Baconschi“. Nici nu știu cine e.

Puterea bate în retragere, mai mult o degringoladă.

Curtea Constituțională invalidează cumularea alegerilor, prelungirea mandatelor primarilor, în afara stării de urgență sau de război, este ilegală. Guvernul suspendă taxa auto pentru un an. Cei care au plătit-o își vor primi

banii înapoi, nu se știe cînd. Voci din UDMR nu exclud anticipatele, dar șeful partidului spune că sînt doar opinii personale. Totuși, problema s-ar putea discuta cu toate partidele. Lideri ai PDL, miniștri chiar vorbesc despre o majorare a pensiilor și salariilor cu 5%, dar Băsescu, îngînat de Boc, zice că nu sînt bani. La TVR, consiliul de administrație o demite pe șefa departamentului de știri.

Februarie

Opoziția declară grevă parlamentară. Senatul s-a blocat din prima zi de sesiune. Nervozitatea crește în PDL, sondajele arată o scădere accentuată pînă la 11 procente. Opoziția a scăpat în câștigătoare, guvernul nici nu se mai vede, cota lui este o glumă. A ajuns un pietroi de gîtul partidului. Întîi voci pe la colțuri, demisii, dezertări, apoi ședințe nocturne în spatele ușilor închise. Se vehiculează nume noi, de tehnocrați. Din surse aflăm că mai mulți lideri cer o schimbare a guvernului. Remanierea nu ajunge. După viscol, protestele vor reizbucni. Deja în Piață se cîntă: „Vine, vine primăvara/ Iese-n stradă toată țara!“. Comasarea alegerilor s-a dovedit o greșeală politică majoră, ce trebuie asumată „cu nume și prenume“. Cineva trebuie sacrificat și acela nu poate fi Băsescu. Pînă aici. Ce sînt ei fără El?! Cum a și spus Băsescu în „intervenția cu românii“, n-are nimic de schimbat în comportamentul său. Mai puțin gafele la televizor, hă, hă! Și atunci? Trebuie să improvizăm un guvern. Ceva, cumva... Boc declară că știe exact ce are de făcut, dar nu poate să spună, „mai lipsesc cîteva piese din puzzle“. „E o stare de viscol și ninsori.“ Avem trenuri anulate, gheață la mal. Împingătorul „Grozavu“ e prins în zăpoare. E polei pe aeroportul București. Și-a venit și delegația FMI. Aveți puținică răbdare! Doctorul Arafat e peste tot, sînt nămeți cît ambulanța. Uite, la Belciugatele, la Lehliu plouă cu gheață...

Chiciură.

Traian Igaș deschide gura din nou. După ședința comandamentului de iarnă, ministrul de Interne slobozește un potop de perle. Rețin două mai mari. Întîi ne informează că avem „undeva la treizeci de morți“. Apoi ne asigură că nici o localitate nu e „vădită“ de energie electrică. Ne îndeamnă să nu plecăm la drum dacă nu e „împetuos necesar“. Înjeleg că și-a dat bac-ul la 24 de ani. Dar de ce i l-au dat?

Verigheta lui Gaddafi și cămașa pe care o purta cînd a fost împușcat au fost scoase la vînzare pentru 2 milioane de dolari. Sînt și voci care se opun, vorbim de lucruri care aparțin poporului, țin de istoria națională, e păcat să se piardă. Sau măcar să se împartă banii... Așa sfîrșesc tiranii, pe tarabă.

Crivăț.

Ce-o face smochinul lui tata? L-am învelit bine?

Un portret în ulei. Sever, pictat de Ana, expus la Ploiești. Frămîntat, angoasat. Așa îl vede ea? Sau asta văd eu? Teama care nu mă părăsește: și-a ales o meserie dispărută?! Tehnica narativă fotografică este cum ai face azi un film mut. „Acțiunea este înrămată“, ca la Jacques Tati, emoția, sentimentul trebuie să fie în fiecare cadru, fără nici un respiro. Nu poți să te gîndești la un lucru din aproape în aproape, să-l descoperi treptat, cum fac eu, de pildă, cînd spun că lumea este un loc amenințător: trebuie să o spui dintr-odată. De fiecare dată.

Ploaie înghețată: cad așchii din cer. Numărul morților de frig a ajuns la 34. Zeci de drumuri blocate. În șase județe nu se intră, nu se iese. Pe Dunăre, sloiuri de 4 m grosime. 1.200 de școli închise. În Piața Universității rebegiții rezistă. Ei lansează acțiunea „Dă-i papucii lui Udrea!“. Este o colecție de succes. Zeci de persoane înșiră încălțări unele lîngă altele, ca într-un vestibul uriaș. Unele sînt inscripționate: „pentru o cauză nobilă“ (Adina) sau „deosebit respect“ (Petru) etc.

Schimbarea gărzii portocalii. Era inevitabil. Toți miniștrii PDL au fost schimbați. În locul vechilor figuri uzate preiau ștafeta clone fără nume. Tineri cu studii în străinătate, copii de oameni de afaceri cu statul... Declarații de avere impresionante, inexplicabile: proprietăți în țară și în afară, bani, mașini scumpe. Cînd, cum le-au făcut?!

În Piața Universității, tineri fără șansă; în fața lor, un guvern de băieți cu mult noroc. Ce poate ieși bun de aici? se întrebă Costi Rogozanu.

Peste toate, în locul lui Boc, Băsescu scoate din pălărie un șef de serviciu de informații. Mihai-Răzvan Ungureanu.

Omul momentului.

Lume, lume! Omul momentului, Mihai-Răzvan Ungureanu. Amîndoi au fost în cărți, atît directorul SRI, cît și cel al SIE. Sănătate democratică. Se

vorbește de noul premier ca despre viitorul lider PDL! O formă de infiltrare? Ultima oaste fidelă e chemată. Ultima pavăză. Măștile regimului cad una după alta. Adevărul este aproape...

S-a fixat premiera la *Ceva bun de la viață*. Covorul roșu nu se potrivește. Încă o dată despre neșansă, frustrare și neapartenență. Și ce înseamnă să n-ai de ales. Ginel și Mateo sînt născuți să ia țeapă orice ar face. Niciodată nu e vremea lor. Degeaba fac planuri să dea lovitura. Băieții deștepți au ocupat toate locurile bune și îi fac din vorbe. Care-i problema? Nu le rămîne decît să-i aburească. Mărunțiș. Bani de buzunar. Și e pielea lor în joc. Visează să plece în America. Au auzit că e bine. Și nu pot să plece fără nimic, tre' să dea un tun. Ar încerca orice. Sînt în ceață. Au tremurat destul. O să se descurce. Trebuie doar să-și țină firea și să nu-și facă atîtea griji. O să facă treaba altora. Pentru că... asta e. O dată și gata. Un destin scris de societate, nu de Dumnezeu. Și abia asta e înfricoșător. Un sfîrșit perfect.

O mie și una de știri...

Ce-ți trebuie ca să te uiți la televizor? O perspectivă critică. Și discernămînt. Asta da, asta nu. Asta e umflată pentru audiență, aici e în spate un interes. Miroase de la o poștă a făcătură. Discernămînt... Dacă n-ai, măcar o instituție pe care să dai vina...

Toată această nebunie... Unde să mă duc? Pînă la urmă o să mă înghită. Într-un format tabloid, la miezul nopții, un filmuleț cu Boc nud. Cînd ziceam că l-am uitat. Gol pușcă, filmat cîteva secunde din spate, cu telefonul, într-un vestiar.

Realizatorul și-a pus masca interesului public, fostul premier nu e în siguranță, cum s-a putut apropia cineva atît de mult? Și dacă în loc de telefon avea o armă? Pe tot parcursul dezbaterii, imaginile sînt difuzate în buclă; ca într-un film mut, bietul Boc tot dă să-și pună pantalonii, dar nu ajunge niciodată pînă acolo.

Ca să fie cercul complet, alte posturi preiau imaginile și le rostogolesc mai departe. Tot felul de oameni își dau cu părerea: de la jurnaliști de cancan la analiști sobri, politicieni și ONG-uri, ai zice că e evenimentul anului. Perspectivile sînt diferite, opiniile se ciocnesc, este un delir de interpretare. Numai Boc e mereu același, senin, cu pantalonii în mînă...

Premiera. Pentru o seară am fost eu, cel adevărat. *Ceva bun de la viață* a

ieșit în lume. O sală mare, plină ochi. Numai mama n-a fost. De cîteva zile, o febră ciudată o ține la pat. De unde pînă unde? Aplauze. Șampanie. Recepție la „Marshal“. Multe cronici bune. Trei nominalizări la premiile naționale. Are toate ingredientele. Puțin umor, multă muzică, energie, dramatism, figuri noi, bine alese, atmosferă compactă și densă. Una peste alta, are emoție. Era bun și-un cîine, un maidanez cu ochi apoși s-ar fi potrivit. Cum de nu m-am gîndit?

Ar trebui să meargă. *Ceva bun...* Fiecare personaj nou este pentru mine devenire. Curiozitate și simpatie pentru oamenii mărunți, inocență, vise, aspirație. Totul e de furat. Dar sînt tineri și încă au timp. O să-și afle calea. Non-eroii mei...

Ginel și Mateo sînt doi frustrați care pierd mereu concursul de împrejurări. Își pun dorințe care nu se împlinesc. Auzi, America... Poate nu au nici un loc. Sînt doi fazani pe lume, atît. Bîntuie și ei... Doi păduchi... Mereu are cineva o treabă murdară pentru ei. Cartelul băieților deștepți, care îi fac din vorbe... Care au marfa, care fac banii, care fac jocurile. Oameni care gîndesc la fel, lucrează împreună, toți sînt cumetri. Ginel și Mateo n-au noroc niciodată. Cum vine chestia asta? Își pun și ei întrebări. Nu fac nici o scofală. Ce au alții și ei nu? Sînt, cum ar veni, niște scule. Păi pînă cînd o viață amară? Orice ar face, se aleg doar cu mărunțiș. E nasolă treaba. Vasăzică ei cu pielea-n băț și alții cu mălaiul. Păi e corect? Numai gulgute. Nu se aleg cu nimic așa. Și atunci de ce să n-o taie cu marfa?! Au planuri, trebuie să se scoată și ei. Pînă la urmă o s-o încurce. Dar rămîn la ideea lor: infracțiune e doar dacă ești prins.

În caz că n-ați observat, nu se poate termina decît într-un singur fel. Eram tentat să închei cu ei la pîrnaie, totul îi ducea acolo. Însă Dan Pița a zis să-i scoatem totuși, publicul ține la ei. Doi zănatoci picați ca musca-n lapte. Trebuie să se termine bine. Așa că la urmă i-am scos. Iar apoi și-au luat lumea-n cap ca atîția alții! Nu mai am nici o veste. Cine știe pe unde se prostesc. Într-o zi o să se facă de baftă și atunci o să știm... Lumina! Asta a fost! După șase ani de gestație... Am făcut tot ce-am putut. Acum gata, ne despărțim. Fiecare pe drumul lui. Sînt complet sleit. Mai trebuie doar să urc pe scenă. Flash-uri! Aplauze. Uite că le-a plăcut. Zîmbește și taci!

Vremea cozilor de topor. Directorul SIE, Mihai-Răzvan Ungureanu, fost ministru PNL, azi prim-ministru. O proptea, să nu cadă șandramaua PDL. Cît o să țină?

Iată o formă de schizofrenie îngăduită! Trăiesc în realitate, dar și în ficțiune. În poveștile la care scriu, pe peliculă sau pe hîrtie. Pășesc pe sîrmă subțire ca un

actor de circ la prăjină. Ce așteaptă oamenii veniți să mă vadă? Să cad? Îi va pune pe gânduri?!

Martie

Mama, internată de urgență. Un cheag de sânge plecat din piciorul stîng, operat de trei ori de varice, s-a oprit în plămîni, gata să o sufoc. Horcăia și noi o tratam de răceală... Doctorii spun că a avut noroc, cheagul s-a oprit la „prima stație”; dacă urca la inimă, era terminată. Nici o intervenție nu era posibilă în timp util. I se administrează anticoagulante puternice. În șapte zile cheagul ar trebui să se dizolve. Dacă nu pleacă iar din loc... Stau cu moartea-n suflet. Număr zilele. Au trecut trei. Hai, încă puțin...

Facem cu rîndul la spital, Sabina și cu mine. Este un salon mare, postoperator, unde e supravegheată permanent. Din patru-n patru ore i se fac analize de sânge. N-are voie să se miște: un drum la toaletă îi poate fi fatal. Cu toate astea, are un moral bun. Îmi spune că mitropolia i-a respins cererea de loc de veci. Mama ei, bunica mea, e îngropată în Sectorul 5, foarte departe, și ea a cerut strămutarea osemintelor mai aproape, nu se poate deplasa. Acolo o să se întindă și ea, cînd o fi să fie. Și nu s-a aprobat, nu sînt locuri. Rîde. Spune că e un semn. Nu va fi de data asta...

Un prieten, tocmai întors de la Sfîntul Mormînt, îmi dă pentru ea o icoană. E frumoasă, argintată, reprezentînd Sfînta Treime. Dar nu îndrăznesc să i-o dau. Are un moral bun. Să nu îl dărîm.

Premiul România Cultural pentru regie... Premiile Uniunii Naționale a Cineaștilor pentru imagine și pentru actorii din *Ceva bun de la viață*. Însă e doar o impresie de viață. Sigur, Ginel și Mateo nu se pot exprima așa articulat. Intuiesc, simt și ei...

Istoricul Dinu C. Giurescu: „Care este punctul nodal al politicii astăzi? Restabilirea democrației parlamentare în România! Avem un Parlament fără opoziție, un guvern condus de un fost șef de serviciu secret... Un partid care n-a existat la alegeri este în guvern. Trăim într-o democrație trucață...”.

Integrala Lucian Pintilie la Museum of Modern Art (MoMA) din New York. „Subomul“ și „Dezertorul din dragoste“ vor fi și ei acolo. Pînă la urmă sînt și poveștile mele: *Prea tîrziu* și *Terminus paradisi*. Bineînțeles, n-am fost invitat. Și totuși, „a piece of me“ e la MoMA, New York.

Caravana cinematografică

Ceva bun de la viață la Deva, Hunedoara, Timișoara, Craiova, Alba Iulia, Arad... Nu pot să-l urmez așa departe. Mama e în spitalul de urgență. Nu ies nici pînă-n Băneasa.

Trei copii au căzut în haznaua unei școli de țară, pur și simplu s-a dus podeaua cu ei. Doi au fost salvați, unul s-a înecat în rahat. Țara mea, secolul XXI...

Primul an fără mucenici. Mama, la terapie intensivă, acoperită doar cu un cearșaf. Niciodată nu m-am gîndit s-o văd așa. Nimeni nu ar trebui să-și vadă mama așa. Și culmea, e încă frumoasă... Toată viața a fost. Cu cearșaful strîns pudic la piept, ca-ntr-un film vechi, în care nuditatea nu-i permisă. Bărbați și femei laolaltă. Suferință și umilință... Asta e regula. Poate pentru a putea interveni imediat. Peste tot monitoare: bip, bip, bip. Linia care scade, inflexiunile se răresc. E de bine? E de rău? În patul alăturat geme o femeie în vîrstă, operată, legată de pat. Are tendința să-și rupă bandajele. Asistenta profită de un moment de luciditate, o întreabă dacă vrea să se împărtășească. Asta o să-i dea putere. Bătrîna e de acord să vină preotul. Pînă atunci o roagă pe asistentă să-i facă semnul crucii la frunte; ea nu poate, așa, legată...

Guvernul va face o nominalizare în CNA. Dacă mai vine vreun activist portocaliu, s-a isprăvit: vor fi șase cu acte-n regulă, promovați de coaliția la putere. Șase din unsprezece. Mai departe, vom fi călcați în picioare și eu, și tot ce a mai rămas din presa neatîrnată. Încerc o lovitură cu manta: prin Emil Constantinescu, care îl cunoaște bine, să-l conving pe premier să numească o persoană din societatea civilă.

Ioana Avădani, șefa Centrului pentru Jurnalism Independent, mi se pare persoana potrivită. Și garanția unui Consiliu cît de cît echilibrat, credibil. Îmi fac iluzii. Se apropie funia de par...

După trei săptămîni de spitalizare, am adus-o pe mama acasă. E umbra celei

care a fost. Încă face febra aceea mică, persistentă, ca o sfidare: nu plec! Nu vreau! Cine ești tu?! La plămîni nu se mai vede nimic, însă cheagurile din picior nu s-au resorbit. În schimb, a luat un virus spitalicesc, o infecție stomacală care o stoarce ca pe-o rufă.

Astăzi, cu chiu cu vai am scos-o cinci minute în balcon, să privească lumea. Strada de sus, piața, florăresele, mașinile, tramvaiele, fojgăiala... În faza finală, cînd nu mai ieșea din casă, aici se retrăgea tata, să fumeze. Să nu-l vadă ea.

Să scriu două rînduri despre tatăl meu. Omul care mi-a arătat drumul drept în viață, pur și simplu mergînd pe el. Sună aiurea, dar asta e. Și nu pot, nu-mi iese.

Țin o fotografie care a început să se înverzească la capul patului. Cu cea de la cimitir, la costum și cravată, m-am obișnuit, o și șterg de praf. Restul i le-am lăsat mamei, le-a închis într-o cutie de carton. Noi la Filipești, culegînd via. Noi la știucă, pe lacul Gorgova. Noi la munte, la Babele. Noi la Omu. Noi la plajă, la Mamaia... Nu le suport. Au trecut zece ani de cînd a plecat și nu pot, nu suport să-l văd așa, nu încă...

Terfelit la OTV. Praf îl fac! Consiliul a întrerupt programul trei ore, pentru publicitate politică în afara campaniei electorale. Partidul Poporului – Dan Diaconescu este primul partid organizat în direct la televizor. Oferta electorală, halucinantă, candidați, adrese de sedii, persoane de contact... totul curge pe ecran. Sancțiunile vin una după alta. În replică, membrii CNA sînt luați la rînd. Dan Diaconescu revarsă o mare de lături. Despre mine se spune că sînt alcoolic, chefuiesc în fiecare zi, ciripeam la puteră, i-am făcut pe mineri „suboameni“, pe Emil Constantinescu „corupt, nemernic, nenorocit“ și iau șpagă 50-60.000 de euro pe lună. E atît de gogonată încît ar trebui să rîd. Totuși, oamenii au tendința să creadă în ce văd la televizor. Nu pot s-o las așa. Un proces este obligatoriu. O să fie coșmarul lui, nu al meu¹.

Alo? Emil Constantinescu la telefon. A vorbit cu MRU. Din păcate, acesta n-are nici o libertate. O să ia mutarea în plic și gata. Sînt prea multe în joc. PDL consideră vital controlul CNA în campania electorală. Cînd alegerile bat la ușă, nu te joci. Asta e politica. Îi pare rău, mai ales că MRU o apreciază pe Avădani. Tot ce poate face premierul ar fi s-o numească consilier pentru societatea civilă. Acolo partidul nu se bagă. Nu-l interesează...

Oaia neagră a audiovizualului continuă propaganda politică în afara campaniei electorale. Mizeriile la adresa Consiliului agreează campania ca un sos rînced... CNA îi reduce durata de valabilitate a licenței. Practic, la

toamnă emisiia OTV se va opri. Acum însă ne împroașcă cu o ploaie de plângeri penale.

Vreo cinci sute de oameni, aduși cu autobuzele, demonstrează în fața clădirii: Jos Băsescu! Jos CNA! Băsescu-CNA! Ce asociere nedreaptă.

Întotdeauna încordat. Mama e lipsită de vlagă și face febră în fiecare zi. Răul e acolo, adânc înrădăcinat, și nu-l putem smulge. Sabina, care s-a mutat cu ea, cade din picioare. Am schimbat medici, instrumente, clinici, degeaba. Dăm din colț în colț. Disperarea se instalează din aproape în aproape. „Așa rău îmi pare că v-am încurcat“, zice mama cu obidă. Înapoi la spital, înainte să fie epuizată de tot...

Totul se surpă, se duce la fund. De ce mi-a fost frică n-am scăpat. Puterea a preluat majoritatea în Consiliu, cu mîna lui MRU. Era inevitabil. Guvernul l-a numit pe Radu F. Alexandru, dramaturg și senator PDL. Au sacrificat un senator. Primul lucru pe care mi l-a spus cînd a intrat pe ușă cu chipul său îmbujorat a fost că m-am comportat partizan. S-a întors lumea pe dos. Este o scenă cu costume, întoarsă: senator PDL, fost PNL, fost PD, îmi spune că m-am comportat partizan mie, care nu mai fac parte din vreo formațiune politică de 14 ani! Dar să vorbim despre altceva. Treacă de la mine. Să nu ne luăm de gît din prima zi. Să vorbim omenește despre instalare. Rutină, clișee: n-am secretară, mașina e veche, biroul cu tavanul infiltrat de la ultima zăpadă. Promit să zugrăvesc...

Aprilie

Astăzi, primul zarzăr alb ca o mireasă. Ina zice că e așa de-o săptămînă. Primăvara vine greu, chinuit. Sau eu nu mai am ochi pentru ea. Am așteptat-o prea mult.

Puterea pierde majoritatea în Senat! Numirea lui Radu F. la CNA duce la o diferență de un vot. Ce important a ajuns Consiliul. Mai ceva ca Senatul României. Ce vremuri trăim. Fiți martori! Măcar atît...

Zoaiele continuă să curgă la OTV; insulte, acuzații în derîdere. Mi-am găsit

avocat. Riposta e singura apărare. O să ridic mănuașă, din mocirlă, așa împuțită. Va fi o luptă. Îl fac zob! Dreptul la onoare și reputație... Să vedem ce-a rămas din el. Sînt foarte curios. Mereu este o provocare. Uneori îmi vine să plec și să las totul baltă. Dar asta nu se poate. Unde am ajunge?

Radu F. nu vine încă. Nu și-a dat demisia din Senat, unde puterea e la egalitate cu opoziția. Sigur, e în incompatibilitate, sînt două funcții publice, dar are un termen legal să se scoată. Mai stă puțin, pînă la primul dezertor. Pe urmă n-are sens.

A doua reducere de licență la OTV: Dan Diaconescu își dă pe post toate întîlnirile politice. Trăiască Diaconescu, izbăvitorul! Ia averile de la ciocoi, îi bagă la pușcărie, face o cale ferată de mare viteză, o oră de la Constanța la Timișoara, aduce sabia lui Ștefan de la turci, mărește alocațiile copiilor, dă bani la săraci, 20.000 de euro de cap și case pentru tineri și cărbuni. De toate pentru toți. Nu trebuie decît să votăm partidul care-i poartă numele. A urcat la 15%. Și legea e slabă, nu ne ajută. Distracția continuă. Dar trebuie să isprăvim odată. Pînă nu ne face pe toți din vorbe.

Filipești

Podul copilăriei, surpat. O grămadă de grinzi negre și scînduri frînte. A fost atîta zăpadă... Acolo se strîngeau finul și grîul și porumbul. Acolo ne baricadam, ca într-o cetate, în luptele cu copiii din sat. Trăgeam cu praștia și cu arcul de sus. De fiecare dată îi alungam pe intruși. Și iată-l acum îngenunchiat. Nici nu pot să mă uit la el.

Mama, din nou acasă. Mă rog să nu revină febra. Și cheagurile din picior să nu pornească iarăși spre inimă, spre creier... Azi am scos-o încet-încet pe Kiseleff, unde a stat pe o bancă. Se uita avid în jur: trecători, copii pe roțile, oameni care-și plimbau cîinii...

Căutări...

Prînzul cu Dan Pița. Filmul nostru merge la Timișoara, unde va fi și o proiecție în campus, dezbateri cu studenții. Ar fi un feedback interesant. Totuși, greu de crezut că ajung, pică drept în buza campaniei electorale. Uite așa mă las înghițit. Cel adevărat și celălalt. Cîștigă celălalt.

Vine vorba de proiectele viitoare: n-am. Ceva, cumva, despre un soldat universal. Un non-erou. Un amărăștean care vrea casă, ajuns să lupte la capătul

lunii. Pița zice: de ce nu-l faci cu Ginel și Mateo? Du-i în lumea mare! Au fost odată ca niciodată doi frați înrolați... Dar cine l-ar înrola pe Ginel? O piticanie recalcitrantă, intrabilă, nesupusă...

Pensionarii din Argeș rup ușa tribunalului: au auzit că justiția le dă înapoi contribuția la CAS, cîteva zeci de lei. O hotărîre a Curții Constituționale îndreaptă în sfîrșit o nedreptate veche: obligarea la plata asigurărilor sociale a pensionarilor cu pensii mai mari de 740 de lei. Mii de oameni știrbi, cenușii fac cozi interminabile la registratura instanțelor, le sufocă cu plîngeri. O femeie a leșinat. Îmbrînceli cu jandarmii. Ciocniri între pensionari, că unii mai verzi se bagă în față. Nu ți-e rușine, om bătrîn! Îți dau după ceafă, să știi! Să nu zici că nu ți-am spus!

Am „înflorit”: tot corpul și fața îmi sînt pline de pete roșii. Este un puseu de dermatită severă pe fond de stres și oboseală. Cum s-ar zice, am dat pe afară. Nici nu pot să mă uit în oglindă. Am gîndurile încîlcite. Cum voi putea lucra așa? Stau ca pe ace. Trebuia să merg cu filmul la Timișoara, să țin un curs la Universitatea București, un *speech* la seminarul Cenaclului „Arte”, apoi conferința de la Torino...

Gena rebeliunii... Fără ea n-ai ce căuta în artă. Fără o viziune revoltată nu ești decît un peisagist.

Invazie de căpușe. Se pare că ni se trage de la cîinii maidanezi. Căpușele transmit o boală ciudată, cu nume exotic, foarte greu de depistat. Netratată, duce la moarte sau la paralizie, ca în cazul actorului Șerban Ionescu. Dacă asta o fi fost. Panica se răspîndește, mii de oameni iau cu asalt spitalele. Primăria dă cu flit prin parcuri. Sîntem asigurați că substanța nu e periculoasă pentru om.

Dar atît timp cît avem 1 milion de maidanezi, degeaba...

Senatul a căzut. Încă doi senatori ai puterii trec în opoziție. Nu e zi să nu fugă un parlamentar, un primar, un lider județean. Din motive de principiu, desigur. S-au trezit la realitate: lumea trăiește rău! La noi, migrația politică este un fenomen ciclic: după alegeri, cam un sfert din aleșii opoziției sînt aspirați de putere. Înainte alegerilor se întorc, ca păsările călătoare.

Nu mai vine Radu F. Mi-a trimis demisia din CNA la cabinet. O să vină-n loc supleantul său. De el e nevoie mare la Senat. Îi pare rău, mie la fel. Ne despărțim în cei mai buni termeni.

În felul său, corpul pare să știe prin ce trec. Încă un rînd de analize proaste. Paliativele naturiste la care am apelat n-au servit la nimic. Uite unde duc nepăsarea de mine. Trebuie să-mi iau sănătatea în serios cît nu e prea tîrziu. Să-mi schimb modul de viață. Dar ce ușor e de spus...

Guvernul în genunchi! PDL s-a năruit cu zgomot, într-o singură zi. Coaliția nu mai există. Moțiunea opoziției a trecut cu 235 de voturi: îi trebuiau 231. Lupta a fost strînsă și s-a dat pînă-n ultima clipă. Bietul Boc a acuzat grupul minorităților de trădare și s-a refugiat într-o candidatură de primar la Cluj. Din urmă, Berceanu și Pinalti îi cer demisia, dar Udrea zice că nu e cazul. Se pare că o convenție extraordinară se va organiza totuși după locale.

Victor Ponta a fost desemnat premier, cu mandat de 6 luni, pînă la alegeri. Să fie o cursă a lui Băsescu? Pînă-n toamnă se pot întîmpla multe.

Majoritatea este fragilă, conjuncturală, încropită cu tot felul de traseiști care își caută salvarea sub pulpana USL. Minoritățile au anunțat deja că sprijină orice guvern, ca de obicei. Surpriza vine de la UNPR: va vota guvernul USL. Pentru stabilitatea României, desigur. Este conduita de consecvență, totdeauna cu puterea. Despre ce vorbim? Interesul și iar interesul național. Progresul și iar progresul. Gabriel Oprea și-a adus aminte că e prieten cu Ponta; totdeauna a fost, dar n-am observat noi. Iar Onțanu, primarul Sectorului 2, e de-a dreptul ușurat: „UNPR s-a lepădat de Satana, guvernul PDL care a atentat la viața oamenilor“. Ca să vezi revelație.

Mai

Am scăpat?! Să fie cu puțință? Să fie sfîrșitul regimului Băsescu? Sau măcar începutul sfîrșitului? Pentru prima dată în scurta noastră istorie postcomunistă, opoziția preia puterea înainte de alegeri. Se vorbește despre „țară în ruine“, „guvern de salvare națională“. Dar ce poate salva în șase luni? Lumea e sărăcită, așteptările sînt covîrșitoare: pensii, salarii, reducerea CAS... Economia aproape că stagnează, conjunctura europeană e proastă, se vorbește despre al treilea val al crizei, șomaj, scumpiri... Nu-mi fac iluzii, totul pare vag și improvizat.

Să fie sfârșitul acestui jurnal?

Am o stare ciudată, o bizară senzație de pierdere, mă simt lăsat la vatră. După ani de zile de rezistență cîinească, tranșeele mele nu mai servesc la nimic. Mă ciupesc. Nu pot să cred. Misiunea mea asumată s-a încheiat așa, fără preaviz? Nu mai am nici o noimă?! În mod normal, brutalizarea cotidiană va înceta, apăsarea se va risipi. Și atunci, ce-ar mai fi de spus? Ce motivație am să merg înainte? Deja ultimele pagini sînt insipide, diluate, fără tensiune polemică...

Eu nu pot să scriu decît încolțit. Scriu ca să mă opun. Nu mă sustrag și nu mă refugiez. Ce mă fac fără haos, grotesc și tragic? Degeaba curajul de a privi lucrurile în față dacă acestea sînt banale ca niște oi. Totuși, e devreme pentru un răspuns definitiv.

MRU, consolată de Băsescu. Iată-l surprins cu o mină mofluză dînd roată complexului prezidențial din Neptun. Dar puterea nu mai este acolo. Îi trebuie timp să înțeleagă: a fost folosit. Fereastra de oportunitate i s-a trîntit în nas după 78 de zile. Era convins că are un destin. A plătit nota PDL-ului și a lui Băsescu. A cam rămas fără opțiuni. Cum ar putea să-și explice? Oamenii au nevoie de mituri, să creadă în ceva. 78 de zile? A și declarat: n-am venit ca să plec! Și acum viața o ia razna. Atît de capabil și de dedicat... E o nedreptate, să știți că e...

A venit vara dintr-odată, sînt 30 °C. Cerul, perfect albastru, ca la mare. La Filipești, Nașii s-au dezmoțit, au ieșit „la duble“. Smochinul tatei, degerat peste iarnă, a dat din rădăcină.

Trebuie să plec la Torino. România este invitată de onoare la Salonul Internațional de Carte. Urmează să țin o conferință în dialog cu Marco Dotti despre *Fundesac*. Primiți cu Subomul?!

Apoi mă înfîlesc cu cititorii la librăria „Trebisonda“, unde se va inaugura vitrina dedicată autorilor români: de la Mircea Cărtărescu, Gabriela Adameșteanu, Dinescu, Norman Manea, Blandiana la Dan Lungu și Doina Ruști. Ei toți vin dintr-o țară unde se citește în medie o carte pe an. Cinci euro este bugetul mediu anual al cititorului român. De data aceasta o s-o iau și pe Ina. Nu mai suport s-o știu singură, suferindă...

Torino, Salonul Internațional al Cărții

Dimineața mi-a apărut un interviu în *Il Manifesto*. Cotidianul consideră *Fundesac* un incitant roman--reportaj. Seara mă întâlnesc cu cititorii la stand. Va fi și o lansare în oraș, la librăria „Trebisonda“. Standul românesc e o fortăreață albă, zice *La Stampa*. Jos sînt rafturile pline de cărți, CD-uri, DVD-uri, audiobook-uri, iar sus la etaj e sala de conferințe. Peste 5.000 de vizitatori. „România, o descoperire fascinantă“, scriu ziarele. În *Corriere della Sera*, o imagine grafică circulară, cu stema României în mijloc și numele scriitorilor traduși de jur împrejur.

Sînt programat să vorbesc între Dumitru Țepeneag și Ana Blandiana. Sala e plină. Criticul Marco Dotti e în mare formă, vorbește despre *Fundesac* cu pasiune, ca și cînd l-ar fi scris el. În contrast, eu par detașat, sînt lucruri vechi. Și iarăși trebuie să mă gîndesc înapoi în loc să scriu despre ziua de azi. Un cititor mă întrebă despre volumul doi. Cum ar fi? Mă joc. Îi spun povestea din *Ceva bun...*, ca o continuare, chiar dacă nu cu aceleași personaje, dar tot fără sorți de izbîndă. Da, poate am să scriu și volumul doi, editorul meu italian zice că îl așteaptă. „Subomul“ a ieșit de sub pămînt de nevoie. Afară e un pîrlit, neajutorat și stîngaci, cu ochii mici, înțepați de lumină. Nici măcar nu mai sperie pe nimeni. Degeaba își așteaptă șansa, lumea nu e pentru el. Iar gaura de mină s-a închis în urma lui.

Traducătorul meu, Marco Cugno, decanul de vîrstă al romaniștilor, se precipită la microfon. Însă acesta este fixat în masă invers, spre mine, astfel încît e nevoit să vorbească dintr-o poziție nefirească, cu spatele la public. Dar e atît de emoționat, că nu mai contează. Oh, îi tremură vocea, trebuie să facă o mărturisire. A crezut în această carte din prima zi, în formula ei ingenioasă, originală. Însă drumul spre culme a fost un calvar. Multă vreme a căutat cuvintele potrivite. Apoi, timp de 15 ani n-a obosit să caute o editură italiană. 15 ani de eforturi și refuzuri. Și acum, iată-ne aici, împreună...

Pe fațada Palatului Madama, o proiecție multimedia: între altele, fotografiile autorilor români.

Dau nas în nas cu mine într-o oglindă de patru etaje. Un chip posomorît, meditativ, stingher în mulțime, ostenit înainte de vreme. Ridurile, cercănele... Singurătate, vid emoțional, viața risipită... Gata, am trecut.

Inei i-a plăcut la Torino. Iese atît de puțin din casă... Ordinea „nordică“, piemonteză, în contrast cu haosul steril de la noi. Noaptea, de la „Trebisonda“, am mers să mîncăm jambon, paste și vin roșu, eram ruși de foame. Mi-a fost teamă că n-o să fie lume la librărie: a fost. Localnici și români stabiliți acolo,

jurnaliști la cotidianul comunității românești din Italia, asistenți sociali, tehnicieni, mici întreprinzători veniți de la Milano. M-au ținut de vorbă până la miezul nopții. Vor să mai vorbim. Sînt frînt. Îmi plesnește capul, aprob, zic da, sigur, pe de o parte, dar pe de alta... Torino, revanșa pentru Veneția...

Enervant de talentat...

Cristian Mungiu, la Cannes, cîștigă premiul pentru scenariu cu derutanta poveste inspirată de exorcizarea de la mănăstirea Tanacu. România Evului Mediu? Părerii împărțite: huiduieli, aplauze... Cine are dreptate?

La conferința de presă, Mungiu spune că s-a produs un divorț între cinematografia românească și public: tinerii preferă filmul american, ceilalți – televizorul... Ce rămîne? Să faci filme pentru festivaluri? Filme de palmares, pe care nu le vede nimeni. O cinematografie doar pentru export...

Oare ce urmează? Un judecător de la Curtea de Apel a suspendat decizia de reducere a licenței OTV: mai avea două săptămîni și gata. Nici măcar nu știm motivele. Mă gîndesc ce posibilități sînt. Înapoi nu e loc, am ajuns prea departe. Mergem la recurs.

Noul premier Victor Ponta își marchează teritoriul: e treaba lui să participe la Consiliul European, nu a președintelui. Acesta nu are nici un mandat, nici de la guvern, nici de la Parlament, nu mai poate angaja România în nici un fel. S-a obișnuit rău, de pe vremea bietului Boc. Băsescu își reține o replică, lucru rar. Pleacă la summitul NATO de la Chicago. Pe agendă, dosare grele, calendarul retragerii din Afganistan și scutul antirachetă.

Din urmă, Ponta spune că Băsescu nu se reprezintă decît pe sine. „L-am rugat pe ministrul de Externe Andrei Marga să-l însoțească, să vadă partenerii noștri că în România sînt și oameni serioși.“

De la Chicago, Băsescu răspunde că „guvernul nu e convenabil“. Ce vor înțelege aliații din acest mesaj? România a intrat într-o coabitare căznită, care nu poate dura.

Trebuie să mă odihnesc...

La slujbă, același canon, nimic nu s-a schimbat. „Coaliția portocalie“, disperată, se comportă și mai absurd: luptă să scoată de pe ecran oamenii politici din dezbaterile de weekend. Și asta după ce candidații la alegerile locale n-au acces,

printr-o lege fosilă, la emisiuni electorale decît de luni pînă vineri. Sîmbătă și duminică, cel puțin pe posturile de știri, e o înmormîntare televizată. Doar fanfara cernită lipsește...

Sînt atenționate pînă și televiziunile care și-au permis să invite cîte un europarlamentar, de sămînță, să discute situația din Grecia sau salariul minim în UE. Declanșez o dezbatere publică: unde o să ajungem așa? Vrem mai puțini alegători la urne?! Este o încălcare a libertății editoriale. Dar strig în pustiu, mi se răspunde că legea-i sfîntă. Dacă nu pot s-o respect, să-mi dau demisia!

Este o campanie scurtă, într-un singur tur. Doar o lună, din care se dau la o parte opt zile de odihnă, tocmai cînd omul stă mai mult la televizor. Dar „paznicii“ veghează. Și eu i-am scandalizat. De ce să aruncăm lucrurile vechi, așezate? Un fel de control al vederii... Parcă am vrea să rupem politicul de electorat, să-l închidem într-o rezervație. Să-l ascundem ca pe o rușine, o cocoșă.

Și eu care mă temeam pentru jurnal. Și iarăși aceeași vehemență, tușe nervoase... Construcția ca un decupaj de film, cadre scurte alternînd cu umbre lungi, întunecate...

Ce formă mai expresivă să dau acestei experiențe învolburate, potrivnice, deformante? Viața mea trece în viteză, împlîtoare. Caut, nu știu ce caut, caut... Poate un sens pe hîrtie.

Ce mă tentează la povestea soldatului universal? Polemica cu filmele comerciale de gen, cu cyborgi pe baterie? Încerc să spun ceva important? Să cuceresc cu întrebări esențiale? Să fim serioși! Nu am experiența necesară, n-am fost în nici un teatru de operațiuni, cum se spune azi ca să nu se zică război și opinia publică să tresară în somn.

Îmi lipsește așadar exact osatura ce susține cel mai bine scrierile mele, impresia de autentic, de trăit. Și atunci? Foarte probabil n-o s-o scriu niciodată. Și totuși, ideea omului cu degetele prinse în moara istoriei nu-mi dă pace. Carnea care țipă, înfricoșată.

Vorbim de oportunități, nu-i așa? Economisiți pentru familia voastră! Căpșunarii care pleacă la lucru în Spania pentru că s-au închis fabricile din Alexandria, femeile din fundul Moldovei care fac menajul la Torino, în timp ce copiii rămași de izbeliște sînt peste 300.000. Mulți copii au deja copii. Sîntem țara cu cele mai multe mame minore. Însingurare, alienare, sînt atîtea forme de încercare a ființei, de rezistență la rupere. Și ei simt că ceva este în neregulă cu ei, dar se lasă duși de curent, nu se pot împotrivi. Însă condiția soldatului, cu

sabia deasupra capului, mi se pare înstrăinarea supremă. N-au găsit altă șansă. Durii, băieți pe cinste. Îndrăzneții înving, a fost și film. Să mori sau să omori, pentru rata la bancă... Când ești dator, trebuie să trăiești. Nu depinde de tine. Nu poți să plătești cu viața, cu tot respectul, la scadență nu face doi bani.

La ce îmi servesc lucrurile care se trezesc în mine, pe care reușesc să le deslușesc? Nu am timp pentru ele, cu contururile lor imprecise. Particip cum pot la lume, la ordinea socială. Ce să fac? Trebuie să-mi plătesc dărilor. Și asta mă abate de la rosturile mele. Mă poate chiar anihila...

50 de ani! Trebuia să vină și asta. Unde am fost pînă acum? N-am chef de nici un bilanț. Mi se întîmplă la o conferință în Portorož, Slovenia; m-am refugiat aici. Un mic port la Adriatica, odinioară venețian, cu semnul leului înaripat în zidurile vechi, coșcovite. Apa albastră, lume puțină, catarge de lemn și pînze în larg.

Frumos și liniștit ca într-o marină a vechilor maeștri. Seara am parte și de o petrecere pe plajă, chiar sub fereastra mea. Directorul hotelului mi-a trimis o scrisoare de scuze pe hîrtie cerată și o sticlă de șampanie franțuzească. Este felul său de a-mi compensa deranjul. Am toate ingredientele: muzică, lume bună, șampanie. Doar că nu sînt pentru mine...

Sfîrșit de capitol în Egipt: fostul dictator Hosni Mubarak a fost condamnat pe viață, pentru complicitate la omor. 850 de oameni au pierit în masacru. La azul sentinței, rudele victimelor s-au luat la bătaie cu forțele de ordine. Mii de oameni au ieșit în Piața Tahrir. Mubarak e bătrîn și suferă de cancer; la proces a fost adus cu targa și i s-au pus perfuzii. Fiii săi, acuzați de corupție, au fost achitați pentru că faptele s-au prescris. Nu ei erau miza. Mubarak e istorie. Mai departe, lupta politică se dă între militari și fundamentalști.

Mai e Siria, măcelul nesfîrșit.

Iunie

Filipești, moșii de vară. Tanti Lila e mîhnită, niciodată nu i s-a întîmplat așa ceva. După 85 de ani credea că le-a văzut pe toate. Într-o dimineață a ieșit în grădină și via era la pămînt: peste noapte, toți stîlpii de fier au fost furați. Și

erau îngropați în pământ jumătate de metru. Așadar, cineva a săpat în întuneric, apoi a trecut stîlpii peste gard, unde aștepta o căruță. Polițaiul chemat la fața locului se scarpină-n cap: așa jaf la strada mare n-a mai apucat.

Filipești. Aici caut pacea. Un animăluț nou în curtea noastră: Pușa i-a zis Pripas. S-a trezit cu el aruncat peste gard cu sacoșa. De două săptămîni toarnă cu găleata. Un pui fragil, un cățel mic și înspăimîntat, tremurînd convulsiv printre brusturi. O mutrișoară lungă de foame, mîrîind de frică, gata să apuce mîna întinsă să-l mîngîie, o sălbăticiune. Ina e topită după el.

Nu fac nimic cum trebuie. Pe lista restanțelor, un volum de proză scurtă. Așa am debutat. Marco Cugno mi-l cere de cîte ori ne vedem și eu ezit, arată așa de sărăcăcios, cu coperta lui improvizată, ieftină. Totuși, erau acolo cîteva bucăți scrise americănește. Mereu mi-am propus să reeditez, dar n-a fost să fie. Unele proze au rămas prin reviste, altele prin sertare... Iată un subiect pentru o scurtă povestire. Nu duc lipsă de subiecte. Ce am pierdut? Un om își dezgroapă tatăl, mort de mulți ani; în curînd va avea nevoie de mormînt chiar pentru el, i-au spus doctorii. Și vrea să lase totul în ordine. Descoperă însă că trupul tatălui nu a putrezit. Groparul se crucește, dă fuga la clopotar, acesta la preot; se duce vestea, o fi fost vreun sfînt?! Autoritățile apelează la un arheolog care să dea o explicație științifică. Vorbește despre sedimente. Se țes tot felul de povești, de scenarii, de intrigi, dar nimeni, nici măcar fiul defunctului, nu mai știe cum a trăit acesta, cine a fost cu adevărat. Se angajează într-o redescoperire a tatălui uitat, o recuperare a copilăriei, a timpului pierdut...

Tatăl meu. Sînt zece ani de cînd a plecat. Tot mai rar mă gîndesc la el, la noi împreună. Pentru că muncea ca un rob toată ziua, ne vedeam doar seara, în jurul mesei. Apoi zăcea tăcut în fotoliu.

Cu atît mai importante deveneau vacanțele. Inventa mereu cîte ceva. La un moment dat îmi amintesc că am stat într-o păstrăvărie, bătînd cu undița toate pîraiele de munte. Sau mergeam, numai noi doi, în gazdă la o bătrînă din Gorgova, care ne făcea ceai de pere și o plachie grozavă. Eram în stare să vîslim zile-n șir. Niciodată nu era mulțumit de mine, pescuitul presupune îndemînare și eu nu aveam; îmi spunea „mîini de adaos“. Pînă legam un cîrlig, trecea ziua.

Îi șterg de praf fotografia înrămată, are un aer atît de sever și responsabil, nu cred că mama a ales-o bine. Mi-l amintesc la culesul viei la Filipești, coordonator binevoitor și de necontestat. Ne împărțea sarcinile, rîndurile, coșurile... Apoi își lua locul la roata zdrobitorului și ne zorea. Nu ne mișcam

destul. După moartea bunicului, devenise firesc păstrătorul rețetei vinului și a țuicii. În fiecare toamnă cioplea cu briceagul răsuflători de lemn la damigenele coborâte-n beci, la dospit, printre rafturile de gutui și mere... Păianjenii albi și orbi atârnavau de sus...

Aproape nimic din toate aceste bucurii simple nu mai există. S-au volatilizat. Delta s-a umplut de turiști și pensiuni scumpe și motoare puternice, care o fac așa mică... La Filipești nu mai facem săpun de casă. Mina s-a închis și în loc a apărut o carmangerie. Via s-a părgănit, mai mult face umbră. Prunele merg la distileria comunală, autorizată după standardele Uniunii Europene. Cazanul lui Gabi nu mai e decît o amintire într-o magazie părgănită. Casa moșilor se închide peste iarnă, iar găinile rămîn în grija unui vecin. Ce va face Pripas de unul singur? A mai fost o dată părăsit. Formele de cozonac se scot din cămară numai de Paște, ca niște moaște. Uneori urc în deal la cimitir. Sînt toți acolo, laolaltă, un șir întreg de preoți și învățători. Numai tata s-a rupt, s-a făcut inginer. În șoaptă, le spun ce-i nou. Oamenii din preajmă, care îngrijesc morminte, cred că mă rog, mai ales că țin capul plecat și arde candela. Dar eu vorbesc cu cei mai înainte adormiți. În sfîrșit, e un fel de a spune, în literatură merge. Mă surprind cenzurîndu-mă, spun lucruri pe jumătate, trec altele sub tăcere, să nu-i tulbur. Ce vină au ei că eu nu sînt în stare?

Despre ce vorbim?! De ce-mi bat capul? Tema mea este *teama*. Teama irosirii. Am complicat lucrurile. Trebuie să mă concentrez. Am scris puțin și împrăștiat. Nu m-am oprit la un gen. Nu prea știu ce fac. Mă obișnuiesc să trăiesc cu regretele. Am trecut de mult de jumătatea vieții. Ce mai pot să amîn? Lista regretelor crește mereu... Acest jurnal nu mă va salva. Filtrează vise, îndoieli, zvîrcoliri, imagini, întâmplări adevărate și ficțiuni. Dar pînă la urmă aroma se împrăștie și rămîne zaful.

La sfîrșit am alergat cît de repede am putut cu tata pe targă, de la un spital la altul. Dar nu s-a mai putut face nimic. S-a stins repede, ca și cînd n-ar fi vrut să ne rețină. Cînd îți vine rîndul, n-ai ce face. Cu mama lîngă el, cu lumînarea la căpătîi, cum se cuvine...

Intuiam, simțeam deja că nu mai putea scăpa. Nu mai știu ce investigație sofisticată îi fusese recomandată și spitalul unde era internat nu avea aparatură. Am zis să ne agățăm și de asta. A trebuit să așteptăm îndelung la radiologie. Brancardierul a fost chemat în altă parte, dacă am nevoie de ceva să-l strig. Nu mai eram decît eu și tata pe culoarul lung și întunecos și rece. Mi-am scos haina și am pus-o peste el. Era îngrozitor de slăbit și pămîntiu, abia răsufla. Eu mă străduiam să-i țin moralul sus. Am început să vorbesc pe repede înainte ca să

umplu golul, despre ce aveam de făcut la Filipești, mai ales că se apropia frigul și trebuia tras vinul. Și apoi, în primăvară, neapărat văruiți merii, să nu fie năpădiți de căpușe. Și altoi la caiși și piersicii noi, și butași de struguri negri, de Hamburg, și așa mai departe. Mi se uscaseră gura. A fost poate cea mai lungă conversație dintre noi. Abia la urmă am realizat că nu mă contrazicea de mult, nu mai era conștient...

Un lucru m-a frapat în anii din urmă ai bunicului meu, Octavian preotul. Mergea pe 90 de ani și era îngrijit de cele două fiice, surorile tatei. Pușa și Cici erau mereu în jurul lui, la Filipești. Dar el cerea apăsător să vină Dan, să vină fiul. Nedrept și frustrant, nu-i așa? Când tata reușea să se rupă de la rosturile lui din București, aproape că nu vorbeau. Nu mai era nevoie...

Votul pedepsitor. PDL s-a ascuns sub 20 de sigle, alianțe diferite, mișcări, momeli, doar-doar nu l-o mai recunoaște nimeni. Portocaliul a fost înlocuit de verde, albastru... Un corp nedefinit: ceva, cumva... Și totuși, s-a dezumflat ca un balon găurit. USL a ras aproape toate consiliile județene, capitala, sectoarele, majoritatea marilor orașe. Udrea a intrat în pământ. Doar Boc a rămas agățat de primăria Clujului, unde a tot pompat cât a fost premier. În fața dezastrului, Băsescu n-a spus decât: „Ferească Dumnezeu de mai rău!”. A sunat ca o premoniție.

Harta politică s-a schimbat radical. Gh. Flutur a pierdut Bucovina, „Țara fluturilor”, unde scria lozinci cu oi pe dealuri. Ioan Oltean a cedat Bistrița. Florentin Popescu a predat Dîmbovița. De la Craiova, Radu Berceanu cere demisia întregii conduceri, cu Boc în frunte. Udrea și-a depus demisia din fruntea PDL București, „ca om politic responsabil și cu onoare”. Cine mai e ea să facă la fel. Apoi a cinat la un restaurant, cu lumînări pe masă. În presă, speculații savante despre ieșirea regimului Băsescu din istorie. Dar când a fost în istorie?!

Mesaj de la Dotti: s-a stins Marco Cugno. Cancer... Îi datorez atât de mult. La Torino era atât de viu, de pasional. A scos „Subomul” din condiția lui românească, i-a dat drumul în lume. După conferință, ne-am îmbrățișat la stand. Urma lansarea lui *Fundesac*, noaptea, la „Trebisonda”. I-am spus că ne vedem acolo. A clătinat din cap: pentru mine e târziu... Și gata. Cel puțin pe el nu l-am dezamăgit.

„Insultații”, răzbunați. A venit ziua cuțitelor lungi în PDL. Sînge pe pereți.

Cine pleacă, cine rămîne? Cine mai rămîne? Perdanții cer demisia întregii conduceri. Demisii în lanț, care forțează alte demisii, de ce eu, și nu tu?! Ioan Oltean pleacă din funcția de secretar general. Replici acide, din surse niciodată infirmate. Dorin Florea, primarul de la Tîrgu-Mureș, către Roberta Anastase: te crezi la discotecă? Te-am pus acolo să numeri bilele, nu să faci prostii. Variantă: Florea ar fi spus: „Te-am pus acolo să numeri voturile, nu să le pierzi“. Primarul reales al Brașovului, George Scripcaru, lui Udrea: noi tăiam salariile și tu îți afișai decolteul. Blaga către Udrea, printre dinți: ți-ai pus în funcții toți delfinii! Udrea contraatacă: „Mi-ați cerut să vă pun amantele în funcții“. Mircea Toader, șeful deputaților, jură că nu-i adevărat, a fost acolo, Elena „vorbea de nepoți și rude“. Udrea: „N-am luat banii de la minister acasă! Știți foarte bine unde s-au dus!“. Demisionează și din funcția de vicepreședinte, să fie clar. Strigăte: dacă Boc nu pleacă, se rupe partidul! Demisia sau demiterea! Boc își pune și el mandatul pe masă: cum decideți voi, așa fac. Videanu zice: „Să ne așteptăm la tot ce-i mai bun“. Vulpile nu mai ajung la struguri și turbează. Nu le rămîne decît să se sfîșie între ele.

Se caută cîrmaci. Voci disperate: să vină MRU! Încredere și speranță. Blaga, profet invers: „Mesia nu mai există! Au fost doi, unul l-am avut noi!“.

Incredibil.

Sfîrșitul... Deriva, disoluția, descompunerea... Pînă dimineată, toată conducerea PDL și-a depus demisia. Boc a rămas interimar, să organizeze o convenție de alegeri. Dar pe cine să aleagă? Care e „rezerva de cadre“? PDL nu mai există, MRU e doar o hologramă.

Știu cum se termină acest jurnal, sau următorul, sau ce-o mai fi... Știu ultimul cuvînt: eliberat! Am tras de mine, poate chiar am fost aproape... Întrebarea este: am să fiu gata?! Sau iar o să încerc să amîn?! O să fie prea mult pentru mine? O să fiu doar speriat? Ina o să mai fie prin preajmă? O să am o cămașă curată, sau măcar o pijama?

Eu nu mai pot, mi-e somn...

Ce mă ține să închid acest caiet? Nu se mai întîmplă nimic. Abia mai suflă. Mai stă într-un colț. Se încheie un ciclu. Pînă la urmă, n-a fost așa rău. Au fost lucruri care să-mi dea un rost. Să vă țin de vorbă...

Mostră de folclor nou, în varianta „Mambosiria“: „Lasă-mă, mîndruțo,/ Lasă-mă să mor/ Lasă-mă mîndruțo/ La televizor“.

Cu cele 8 procente obținute în alegerile locale, partidul-televizor joacă la două capete. În campanie, „PDL-USL, aceeași mizerie“. Astăzi, în schimbul voturilor sale, le cere „mizerabililor“ 21 de posturi de viceprimari. În trei consilii județene, USL depinde de cele câteva mandate PP-DD. Golul lăsat de colapsul portocaliu se umple cu o ceață politică nedefinită.

Mă doare Marco Cugno. Dotti, când a citit *Fundesac*, mi-a spus că parcă ar fi fost scrisă în italiană. Îl revăd pe Cugno la Torino, cu barba zbîrlită, cu spatele la public, luptându-se cu microfonul care nu-l asculta. Avea ceva important de spus, de dăruit. Și repede, înainte să fie prea târziu...

Uneori mă gîndesc la acest jurnal ca la vechiul nostru cazan de țuică: puneam în el de toate. În anii răi, când nu ajungeau prunele, zvîrleam deasupra mere tîrzii, oțetite, pere ofilite, piersici de dulceață, zarzăre borșite, galbene. Nici nu vă închipuiți ce savoare amestecată, de lucruri mici, care se trec... Astăzi, dacă ești prins așa, ești amendat.

Doi într-unul! Asta să fie soluția? Gata cu Ginel și Mateo, și-au făcut numărul. Nu prieteni, nu frați, nu evoluții paralele greu de urmărit. Deși îmi plăcea ideea solidarității lor la distanță. Unul singur, care să treacă prin toate situațiile: contrabandist de țigări peste Prut, fugărit de poteră, gazdă a o mie de moldoveni într-o garsonieră, vor și ei o cetățenie europeană. Când e dibuit, fuge în Israel, muncitor pe șantier, sau căpșunar în Spania, gros-planuri sociale, inocență și umilință, soldat universal în Afganistan sau aiurea.

Paria mundi... O istorie personală și în același timp o metaforă despre România. Viața care curge violentă și întunecată. Mă atrag subiectele riscante, fără false speranțe. Relația cu timpul e importantă, secvențele nu sînt cronologice, ele urmează un curs subiectiv al memoriei într-o noapte de veghe în deșert.

S-a împușcat Adrian Năstase! Condamnat definitiv, după opt ani de proces, într-un dosar privind banii de campanie din 2004, fostul prim-ministru ar fi preferat să meargă în moarte. S-a pregătit temeinic, a lăsat scrisori familiei și un fel de testament politic. Când poliția a venit să-l ridice, a cerut voie să-și ia niște cărți din birou. Polițiștii au zis da, dar sîntem obligați să vă însoțim. Năstase a scos revolverul, un Smith & Wesson de calibru mare, l-a pus la tîmplă și le-a spus: „Îmi pare rău că trebuie să asistați la așa ceva!“. Dar ei nu au asistat. Cel

aflat mai aproape l-a apucat de mână, arma s-a îndepărtat de tâmplă, însă Năstase a apăsat totuși pe trăgaci. Glonteale a pătruns prin gât, a trecut pe lângă vena jugulară, a ieșit oblic, prin urmă, și s-a înfipt în ușa. Năstase a fost dus de urgență la spital, bandajat cu un fular de cașmir de firmă. Imaginea face înconjurul lumii.

Operația a mers bine, chiar dacă nu sînt excluse complicații, rănitul e diabetic și cardiac. În opinia publică a fost un șoc repede asimilat, un melanj de simpatie și ură oarbă la un loc. Prietenii politici l-au înfățișat ca pe o valoare națională, om de onoare, adevărat bărbat, de departe cel mai bun premier pe care l-a avut România și victima invidiei președintelui Băsescu. Iliescu spune că el l-ar grația.

Adversarii declară rana suspectă și spitalul un ascunziș. Ridiculizează „gestul copilăresc“, ultima aroganță, uite cum se sustrage justiției tocmai el, simbolul căpătuiei, de aici pînă la Bruxelles, toată lumea știe. Sigur că era bine să fie condamnat pentru întreaga activitate, ca la Oscar. A fost dovedit cu bani de afișe, ei și? Uneori, dreptatea are nevoie de o mână de ajutor. Ca în cazul lui Al Capone: toți știau că e un criminal înrăit, dar a fost prins cu contabilitate dublă. Faci ce poți ca să faci bine. Și dacă iese rău, asta e.

Să stea la pușcărie, nu într-un spital civil. Și singur în salon! După filmul *Greu de ucis*, B1 titrează: „Greu de mutat“.

Victime colaterale

Polițistul care i-a salvat viața lui Adrian Năstase, îndepărtînd revolverul de tâmplă, e urmărit penal pentru favorizarea infractorului. Medicul curant, învinuit pentru aceeași faptă. Se pare că a fost interceptat cînd spunea familiei că Năstase este bine. Presei i-a spus că nu este bine deloc.

Bancuri pe net. Un condamnat se spînzură în închisoare. Precizare: se spînzură și moare. Lasă în urmă o scrisoare: „Năstase, așa se face!“.

Pe acest fond dramatic băștinaș, Traian Băsescu iese din muțenie ca de pe altă lume. Nici o tresărire omenească, grija lui este Hașotti, nominalizat la Ministerul Culturii. Să nu fi plagiat la doctorat acum 20 de ani. Cere o declarație scrisă în acest sens, i se pare important. Cum ar veni, să vorbim despre altceva, iată, sînt atîtea cazuri de plagiat, și miniștri, și prim-ministrul, este o molimă, o pandemie românească. Trăim într-un delir...

Filipești. Umbra lucrurilor care au fost. Se mai poate recupera ceva? Îmi aduc aminte cum topeam resturile de lumînări în curte. Bunicul meu, Octavian preotul, le aducea cu căruța de la biserică, mai cu seamă după sărbători. Rămîneau în sfeșnice, albe și galbene, arse pe jumătate. Coana preoteasă încingea în curte un ceaun mare, negru, în care de regulă făcea săpun de casă. Mie îmi plăcea să învîrt în ceara topită cu bățul de rufe; scoteam fitilele ca niște șerpi și îmi făceam făclii. După ce amestecul se răcea, răsturnam ceaunul. Forma din ceară se trimitea protoieriei Cîmpina, unde era turnată în lumînări noi.

Astăzi nu mai este permisă arderea lumînărilor în biserică, să nu afume pictura. Au apărut și niște imitații cu baterie, în loc de flacăra au un bec. Iată avantajele progresului.

Va trebui să schimbăm numele de Pripas; între timp ne-am lămurit, nu ridică piciorul, este o ea, gri, cît un șobolan mai mare. Mihaela, nepoata mea preferată, i-a pus o zgardă roșie, ca o fundă. Stă numai în picioarele lui Pușă; Nași se apără cu bastoanele, să nu-i dea jos. Și nu poți să-i spui Pripășita, sună aiurea. Variante: Piticania, Pacoste, Arătare, Mănîncă-flori, Cațaveica, fiindcă face gălăgie... Și la iarnă, singură, cu casa închisă, cu zăpada mare...

Volumul meu de proză *Fugă după vînt*... Marco Cugno voia să-l traducă. Dar eu n-am mai strîns nimic. Și am avut atîtea ocazii. Dar m-am lăsat abătut.

Regăsesc azi, cînd făceam curat prin sertare, o proză veche, publicată în *România literară*, se cheamă prețios „Izvorul tămăduirii“. Astăzi i-aș spune „Întîlnirea cea mare“. Sau, mai simplu, „Inspectorul de la CNA“. Pentru că de el este vorba. Sau de mine? Să revedem povestea. În pragul mării sărbători a Paștelui, episcopia unui mare oraș vrea să deschidă un post de radio religios. Toate celelalte culte sînt deja în undă, numai ortodocșii au rămas în urmă și pierd enoriași. Biserica se mută în casele oamenilor și trebuie să țină pasul. De la București este trimis un inspector să autorizeze noul post de radio. Un ratat. În tinerețe a crezut că poate să scrie și chiar a făcut-o prin gazete. A crezut că poate picta, dar asta nu i-a adus decît un post de instructor de desen la o casă de cultură. Talentele lui s-au dovedit simple abilități. Acum nu mai vrea decît să iasă la pensie de la CNA.

Ajunge la autorizare în ultima clipă, mîine este Paștele și el este trimis în

delegație în ideea că oricum nu are familie, a ratat-o și pe asta.

Și, ca un făcut, nimic nu este în regulă. Radioul este improvizat în curtea unei biserici de margine, în fosta umblătoare a cimitirului. Încă sînt scurgeri de la țevile vechi, vine apă de jos, podeaua de faianță e mereu udă. Cum vor funcționa echipamentele aici? Măcar să vină cineva cu un teu. Sau și asta e prea mult?! În fine, treaba lor. Inspectorul aduce din condei raportul de autorizare și merge la masă cu preotul, e dezlegare, coana preoteasă a gătit scrumbie. Preotul este și animatorul postului. Un entuziast, are atîta energie. N-a ridicat el o biserică, abia a fost hirotonisit: ei bine, o va ridica pe aceasta, biserica din undă. Sigur, toate sînt la început. Dar la seminar sînt multe voci bune. Mitropolitul îl sprijină și patronul fabricii de faianță a făcut donații. Dar mai presus de orice contează pe ajutorul lui Dumnezeu.

Inspectorul îl ascultă absent, oricum mai are două ceasuri pînă la tren. Atunci realizează că a uitat procesul-verbal. În servietă nu e. A rămas undeva, pe o policioară. E nevoit să revină la sediul radioului. Acolo descoperă un bătrîn cu părul lung și barbă albă, parcă coborît dintr-o icoană veche: dădea pe jos cu un teu.

— Dumneata? îl întreabă inspectorul intrigat, fiindcă bătrînul nu apare în fișa de personal.

— Eu sînt, răspunde bătrînul, ca și cînd ar fi trebuit să-l știe de undeva.

Ascunde teul la spate, parcă nu se cuvine să fie surprins așa.

Inspectorul își recuperează procesul-verbal și pleacă la gară, e tîrziu. O fi fost vreun angajat la negru, vreun pensionar. Ce nu fac ăștia pentru cîțiva bani...

Băsescu suspendat! Coabitarea n-a ținut nici o lună. Noua putere l-a scos de la Consiliul European, atunci cînd se discută probleme economice, și l-a înlocuit cu premierul. Pentru Băsescu e un afront de nesuportat. Nu este el șeful statului? E lovitură de stat, să știți că e. *Nature*, unde Funeriu este colaborator, îl acuză pe Ponta că a plagiat lucrarea de doctorat. Acesta dă explicații la Bruxelles, neagă acuzațiile. Băsescu nu s-a putut abține, chiar înainte să apară revista, a făcut o trimitere aparent fără legătură cu subiectul intervenției. A spus despre Ponta: „Cînd ești doctor, ești tare. *Dottore!*“. Și a rîs. Inconfundabila semnătură. Acum PDL cere demisia de onoare a premierului. Fitulul a fost aprins.

Mai departe, e doar o chestiune de zile. Puține zile.

Graba sperie Europa. Modificarea procedurilor, înlocuirea șefilor celor două camere ale Parlamentului, a avocatului poporului de care n-a auzit nimeni

determină reacții politice și de presă. Lobby-ul portocaliu se dovedește neașteptat de eficient. Merkel și Barroso își exprimă îngrijorarea. USL e pusă în defensivă, obligată să facă pași înapoi. Cel mai mare este acceptarea unui prag electoral de 50% + 1 din cetățenii înscriși pe liste, fără de care referendumul va fi invalidat.

Din toată Uniunea Europeană, doar în Lituania mai există așa ceva. Din toată Europa geografică, mai e în Rusia...

Febra continuă. Mitinguri și contramitinguri. De câte ori tabăra Băsescu scoate în stradă mii de oameni, USL scoate de două ori mai mulți. La fiecare miting PDL, USL răspunde cu trei. Sloganurile sînt similare, se scandează: „Ne vrem țara înapoi“, „Să terminăm cu jaful“, „Să răzbunăm trădarea“, „Corupția pe culmi, averi uluitoare“, „O Românie în Europa. O Românie în picioare“, „Trădătorii în fața legii“. Și într-o parte, și într-alta cel mai des se scandează: „La pușcărie!!!“. Și se pare că aceasta este miza cea mare. Raportul de forțe pare limpede: dar vor veni nouă milioane la vot? E vară, concediu, caniculă, în Oltenia se fac slujbe pentru ploaie. Unii lideri PDL vorbesc deschis de boicot. Purtătorii de mesaj subliminal, așa-zișii comunicatori, se îndoiesc cu voce tare că referendumul va fi validat, nici nu știm exact cîți sîntem, n-avem date certe, a scăzut și leul, ce ne mai agităm...

Recuzita de plebiscit. La Cluj, Băsescu a aprins „flacăra democrației“, stîrnind protestele „olimpicilor“ – arată ca a lor, nu se poate confisca așa un simbol, abia a ajuns la Londra, a purtat-o și Nadia Comăneci. La Orșova, un grup ostil i-a smuls torța tînărului biciclist care o purta spre București și a aruncat-o în Dunăre. Chiar primarul e acuzat pentru tăria opiniilor. România TV titrează: „Flacăra democrației înecată la mal“. Poate feștila, zic unii. La Iași, cîțiva tineri au îmbrăcat statuile în tricouri cu mesaje anti-Băsescu. Au fost date jos de jandarmi.

Coabitarea nu-i posibilă. Băsescu singur a spus-o: „Sînt un om politic imposibil“. Asta nu înțelege Uniunea Europeană. Așa o s-o ținem, într-un scandal. Sîntem de trei ani în criză. Încă doi ani de instabilitate. Scandaluri, manipulări, înscenări, diversiuni, incoerență instituțională, nemuncă, dosare care se scurg în presă, interceptări... Înțeleg asta Barroso și Merkel? Le convine?!

Confiscarea simbolurilor. După flacăra olimpică urmează data de 29 iulie, ziua referendumului. Băsescu face apel la istorie. În 29 iulie 1946 a fost scos în afara legii Partidul Național-Țărănesc, condus de Maniu, ulterior arestat, judecat, mort în închisoare.

Se știe ce obicei prost are istoria dacă o lași de capul ei, se repetă...

Spectrul fraudei, tehnica lui Corneliu Vadim Tudor. După principiul drobului de sare, PDL acreditează fraudă care va să vină. Ei știu. Ei simt. Așa cum unele ființe mici simt vibrațiile scoarței înaintea marilor cutremure. Democrația e utilizată distructiv, zice Bănescu. Și dacă tot vine fraudă, să măture tot, de ce să mai mergem la vot, s-o legitimăm? Să acoperim lovitura de stat? Întărită oamenii ca pe câini, cu bățul prin gard, să muște...

Un „nebun“ bun. Istoricul Marius Oprea, care și-a petrecut ultimii ani dezgropînd oasele victimelor Securității comuniste, și-a lansat cartea *Adevărata față a lui Traian Bănescu*. Ca să aibă și el o istorie. A lansat-o în stradă, în fața casei din Mihăileanu unde, după cum a scris presa, fostul primar Bănescu și-a atribuit un apartament de 200 m² pe care apoi l-a cumpărat cu 20.000 de dolari. Prețul zonei este cu mult mai mare.

Autorul a semnat autografe, iar cititorii au scandat la ferești, după obicei: „Ieși afară, javră ordinară!“. Dar nu era nimeni acasă.

Ideal: să fac un film despre falia dintre lumi; Vestul și Estul. Dar nu am date. Și dacă aș vrea, n-aș avea cu ce. Tot ce pot e să vorbesc despre niște rătăciți la limita dintre lumi. N-au avut încotro. Și, în general, n-au avut nimic.

E oficial: PDL își cheamă simpatizanții să nu participe la referendum! Să nu legitimizeze „lovitura de stat“. Să invalideze consultarea populară! Europa, mută... Bănescu zice că el va merge la urne, dar, dacă n-ar fi președinte, nu s-ar duce. Îndemnul lui este ca lumea să nu se prezinte la vot. Nu sîntem o țară de babuini! Și soția, Maria, i-a zis: „Dragul meu, e prima dată cînd nu vin cu tine la vot. Nu vreau să fiu părtaşă la lovitura de stat“. Să mori de rîs.

Presa despre dosare penale, dosare electorale. La Rovinari, niște șefi cu inițiativă au reținut actele de identitate ale unor mineri din subordine. Se fac niște plăți în avans și trebuie acte. Le vor înapoia după referendum. Ce le trebuie lor plebiscit? Abia știu să citească...

Căldură mare. În Gorj, Vaslui, Galați, mai mulți primari PDL au reținut buletinele de identitate ale unor cetățeni sub pretextul acordării unor ajutoare. O să le înapoieze, desigur, sînt primari, autorități publice, nu ne îndoim. După referendum...

Pe net, o campanie civilă. Niște copii cîntă pe melodia Cleopatrei Stratan: „Nu mi-e frică de Beau-Beau“.

Anchetă la Belciugatele

Petre Dinei, președintele PDL Belciugatele, primar care și-a inaugurat propriul bust, a fost înregistrat de România TV vorbind despre reținerea a sute de buletine ale unor țărani. Reporterul a pretins că face parte din stafful central al PDL, iar Dinei i-a spus tot. A înțeles ce se așteaptă de la el. Se va ocupa. A luat legătura cu alții din satele din jur. În cele din urmă, ziaristul și-a declinat adevărata identitate. Dinei nu recunoaște nimic. Potop de înjurături, bip-uri...

Nu vă duceți la vot! Clar, răspicat, este mesajul final al lui Băsescu, chemarea lui către electorat. Nici el nu va merge. Nu vă duceți la vot, le spune maghiarilor din Harghita și Covasna premierul ungar Viktor Orbán la o tabără de vară din secuime. S-a întîmplat să vină în România cu o zi înaintea referendumului. Și dacă tot a venit așa, la noi, la munte, de ce să nu se bage în favoarea colegului său de familie politică, Băsescu? Loialiștii regimului, „comunicatorii“ portocalii, agenți de influență deghizați, țuțeri din presă rostogolesc mesajul ca un ecou: Băsescu va cîștiga prin reprezentare!

August

Moare greu. Politic vorbind, Băsescu moare greu. La referendum au votat 8.450.000 de persoane, din care 7.500.000 pentru demitere. Scorul este zdrobitor. Băsescu a fost ales cu 5 milioane și ceva, a fost respins cu 7 milioane și jumătate. Este o realitate politică evidentă. Fiecare parte și-a clamat victoria. USL a adunat marea majoritate împotriva președintelui. Băsescu spune că se întoarce la Cotroceni, cvorumul nu a fost îndeplinit, „poporul a invalidat referendumul“. Curtea Constituțională e în dubii; amîna pronunțarea, cere guvernului listele electorale actualizate.

Cîți sîntem? aceasta-i întrebarea.

Demisii la vîrf: ministrul de Interne Ioan Rus, ministrul delegat pentru Administrație Victor Dobre, intervievați de Parchet. Dobre, pus sub urmărire

penală. Și, ca de obicei, interceptările se „scurg” în presă, ca niște zoaie. Sînt selecții atente din dosare secrete. Rezultă că cei doi au fost reticenți la actualizarea listelor; nu pot, n-au cum...

La Constanța, procurorii cercetează niște manechine care în ziua votului l-au însoțit în bikini pe excentricul primar Mazăre la urne; unele chiar au și votat! Se investighează dacă fetele n-au primit vreun avantaj, o noapte la hotel, ceva... PDL i-a făcut plîngere penală edilului pentru „instigare la vot”. Să audiem manechinele!

Suveranitate limitată

Presiuni externe, interese strategice. Barroso a trimis încă o scrisoare deschisă la București: cere guvernului să trimită fără întârziere listele către Curtea Constituțională. Este, bineînțeles, îngrijorat. SUA trimit un emisar specializat în Eurasia și zone de conflict să evalueze acuzații de fraudă masivă, amenințările la echilibrele democratice și „independența instituțiilor”.

Elena Udrea îl acuză pe Antonescu că „a uzurpat scaunul lui Băsescu și s-a mutat în așternuturile lui”.

Și totuși, 7 milioane și jumătate de oameni în carne și oase au votat liber pentru demiterea președintelui. L-au ales 5 milioane, au votat pentru demitere 7 și jumătate. Au fost la urne 8 milioane și jumătate, aproape cîți au validat Constituția. Chiar dacă se întoarce la Cotroceni, ce mai reprezintă Băsescu? Ce legitimitate mai are?

Bine că exportăm democrația în deșert. De ce nu le spunem partenerilor noștri în sandale, după supermodelul nostru: stați acasă?! În ziua votului, stați acasă! Vă arătăm noi bunul mers al democrației. Pentru țara voastră luptăm noi, în economia voastră investim noi și cu drepturile voastre civile rezolvăm noi. Voi nu trebuie să faceți decît un singur lucru, dar să-l faceți bine: să boicotați! Unde să mergeți? Cu nevestele, cu bicicletele, cu cămilele voastre, prin nisipul fierbinte, spre secțiile de vot... Să călcați pe-o mină?! Mai și încurcați traficul nostru de blindate...

Toate ajung la mine ca prin ceață. Ca și cînd ar fi de pe altă lume. Sînt la Roma, la Accademia di Romania. Încerc să leg niște proiecte: o lansare cu *Fundesac*, o proiecție a filmului... Directorul este deschis. *Ceva bun de la viață*

a luat premiul pentru „cel mai bun film“ și „cel mai bun actor“ la festivalul de la Avenca, Portugalia. Pița zice că festivalul „a crescut foarte mult“ și „înghite tot“.

Sigur, nu e Cannes, n-am rupt inima tîrgului. Dar la Roma filmul a fost selectat pentru Festivalul Filmului Mediteranean. S-ar putea să revin pentru o întâlnire cu publicul, mai ales dacă aş putea locui în aripa bursierilor. La mansardă e 5 euro pe noapte. Mă simt din nou student. Poate că acesta era drumul meu. Cîte s-ar fi putut face... Un raft întreg de bibliotecă! Dar e târziu să-mi schimb viața. A trecut sub vremi...

Căldură umedă. Cicadele nu obosesc niciodată. Ideală ar fi și lansarea lui *Fundesac* la Roma cu prilejul festivalului. Editorul meu, Mauro Bonanno, se teme că e timpul prea scurt. În plus, ar prefera o librărie din centru; nu știe ce public are Accademia, de ce să riște?

Eu însă sînt copleșit de „Casă“, chiar dacă timpul și delăsarea și-au pus amprenta. Cu tencuiala căzută pe la colțuri și cu iarba ieșită prin crăpături, tot e frumoasă. Mă și văd dînd autografe în curtea interioară, la havuzul cu pești roșii. Și există și o sală de proiecție. Mă simt în stare să umplu acest spațiu pentru o zi cu *Fundesac* și cu *Ceva bun...* M-am ambalat. Premiul din Portugalia, tot o cultură europeană sudică, mă face să sper. Aș putea fi înțeles și aici. Cît de cît... Îi spun toate acestea profesorului Bruno Mazzoni, bun prieten cu Marco Cugno. Mazzoni este decanul facultății de litere din Pisa, face naveta 300 km pe săptămînă.

Vin de Chianti la „Zodiac“, pe una din colinele Romei. Sub noi, Colosseumul, Vaticanul și bazilicile. Bruno Mazzoni va vorbi la lansare în locul lui Marco Cugno, care ne-a părăsit. Neapărat trebuie invitat Dotti. Și poate că Bruno Mazzoni va prelua traducerea la *Femeia visurilor*, i-a plăcut cartea. Cugno era un om de stînga, pentru el denunțul din *Fundesac* era important. Poate că e timpul pentru altceva. *Femeia visurilor* atinge o temă universală, general umană, a omului îndrăgostit. Și, în același timp, condiția creatorului, veșnic singur în lume, cît ar fi de anturat. De la început singur și fără șansă. Pentru că e diferit.

Aeroportul Fiumicino. Italia rămîne în urmă. Se vede linia țărmlui, marea și gata. Înapoi la țara mea tristă și slujba mea căznică. Înapoi la vrajba, la măcinarea permanentă, inutilă, sterilă, lupta în noroi... Dintr-odată știu titlul, știu exact cum să-i spun acestui caiet: *Anii de scrum*. Mă mir de mine, cît am căutat, cît am oscilat, era atît de simplu.

Anii de scrum!

Procurorii descind peste tot, ridică documente de la Curtea Constituțională, Autoritatea Electorală, Biroul Electoral Central, Evidența Populației, Direcția Pașapoarte... Toată țara: audieri, interogatorii, investigații, sechestru, interceptări, anchete!

Monica Macovei spune că ne îndreptăm spre război civil. Nici mai mult, nici mai puțin. Și nici măcar nu e caniculă.

Isteria înghite România

Dosarul penal REFERENDUM.

Anchetatorii descind cu Biblia-n mână, mai ales unde a fost prezență mare la vot. Au plângeri penale, indicii... Știu ce au de făcut. Oameni fără dinți se plâng că sînt duși cu duba, puși să jure pe capota mașinii de poliție dacă au fost la urne, cine i-a pus, dacă le-a dat cineva ceva... Nu pricep măreția dreptului: totul se poate interpreta. Niște țărani. Două clase mai mult ca trenul... Și ce vor, o schimbare?! Întrebarea e pînă unde suportă. La Bîlteni i-au luat la goană. Justiția își face treaba cum vrea ea, a zis Băsescu.

La Sinaia de Vrancea, oamenii sînt aduși la anchetă direct de la biserică, e slujba Sfintei Marii. În Dolj, Olt și Gorj, în sate răscolite, țărani năucii se scutură de frică, ies în uliță, huiduie, strigă: „Libertate!“. Barroso, Merkel, Reding nu bat pînă acolo, poate nici asfalt nu e. Doar praf și căruțe cu pepeni și papornice. Avocatul poporului „cu ochii larg închiși...“.

Unde mergem noi, Doamne?!

Ceva bun de la viață, cel mai bun film, cea mai bună imagine și interpretare la Festivalul Național de la Mamaia. Încep să se adune...

Războiul nervilor

Pe de o parte, garda pretoriană iese la atac, sînt anchete în masă, se cercetează „suspiciuni credibile de fraudă electorală masivă“. Pe de altă parte, ministrul de Interne actualizează febril listele electorale să le trimită Curții Constituționale în ultima zi. Prefecturile, primăriile, consulatele au trimis date noi. La fel și Institutul Național de Statistică, Casa de Pensii și Casa de Asigurări de Sănătate. Puțină răbdare: din '92 nu s-a mai făcut o numărătoare serioasă.

42 °C la umbră. Se topește asfaltul sub tălpi. La propriu și la figurat, un iad...

Un document incendiar! Un oarecare Valentin Zschevici, infiltrat de SRI în redacția *Jurnalului Național*! SRI a recunoscut, dar a dat vina pe fosta conducere. Nici o solidarizare semnificativă în media. Nici o revoltă. Sigur, grupul care deține ziarul a sesizat Comisia Europeană și Comisia Parlamentară de Control a SRI, care este în vacanță. Și a cerut ofițerilor acoperiți să demisioneze. Și gata. Ca o piatră în baltă...

Statistici halucinante

Ce-i aici, Grecia? 35.000 de morți pe liste. Jumătate de milion n-au acte de identitate valabile. Trei milioane au plecat din țară și un milion nu se știe unde mai domiciliază. Pe o populație în scădere constantă, listele electorale permanente au crescut mereu ca-n povești. Sînt gonflate? La recensămîntul de anul trecut au ieșit 19 milioane de locuitori, iar alegători sînt 18,3 milioane. Ne naștem majori, alegători. Ipocrizia noastră cea de toate zilele, mica ciupeală, amăgire. Păcate vechi. Uite așa se alege praful... Fiecare guvern a avut niște fantome utile. Fiecare a beneficiat de ceva: un ban în plus la leafă, la buget, la subvenții UE, mai mulți parlamentari, consilieri locali și județeni... Din comună faci oraș, din oraș – municipiu... Din condei. Toată lumea, fericită. Ne săpăm singuri groapa.

Băsescu înapoi la Cotroceni. Curtea e categorică. Datele de la guvern n-au clintit-o. N-a fost cvorum! Morții de pe listele electorale, condamnații fără drepturi civile, expatriații cu domiciliu în străinătate, dispariția minorilor din evidența populației la recensămînt, ei și? Orice lege se poate interpreta. Aceasta este măreția dreptului, a zis Zegrean. Și gata.

Președintele se întoarce la Cotroceni ca un câine bătut. Nici o declarație, nici o vorbă de o săptămîină. Doar o tăcere rău prevestitoare. Coloana de mașini negre intră și iese pe porțile mari. Și o cocoasă care nu mai poate fi ascunsă: 7,4 milioane de voturi împotrivă!

Septembrie

Demonstrații zilnice. „Insultații“, cîți au mai rămas, dau roată palatului ca într-

un ritual: demisia!

Emoție maximă: Băsescu apare senin, cu gura pînă la urechi, la nunta fiicei.

Se mărită EBA. Rochia a fost „frumoasă și simplă“, au zis unii, alții – „ca o varză albă“. E nunta anului, 800 de invitați la palatul lui Ceașescu de la Snagov, firește, semn că tranziția s-a încheiat cu succes. Îmbogățiți din asfalt, din panseluțe, băieți deștepți din energie au venit cu darul. Socrii mici au dat un apartament mare. Huiduieli prelungite, atît la sfat, cît și la biserică: ho, hu, hoții!!! Băsescu răspunde aruncînd un trandafir în mulțime, ca o vedetă pop.

Un fel de recunoaștere

Un portret Răsvan Popescu la Festivalul Internațional al Filmului Central-European (MECEF) pe care Radu Gabrea îl face an de an la Mediaș. Un concept nou: un scenarist, trei regizori. Vor fi proiectate trei dintre filmele scrise de mine: *Prea tîrziu* (1996, în regia lui Pintilie), *Noro* (2000, de Radu Gabrea) și *Ceva bun de la viață* (2012, al lui Dan Pița). Trei filme pe parcursul a 16 ani, trei regizori complet diferiți. Trei viziuni aparte: ce le unește? Mă urc pe scenă, lume multă. Ce să spun? Poate o anume viziune morală. Poate eroii fără noroc în viață. Și care nu se dau bătuți. Subomul, *Noro*, băiețelul vulnerabil înfășat în minciuni, Ginel și Mateo, contrabandiști de ocazie... Fiecare ripostează în felul său. Inocență, candoare, violență...

Filipești. Trăinicia lucrurilor vechi și bine făcute, care se dau mai departe. O să apuc să îmbătrînesc aici? O să am timp să mă împac cu soarta?

Pripășita mănîncă struguri! După ce a ras toate florile... Roade tot. A rămas o piticanie fomistă. Ca să ajungă la ciorchini se urcă pe-o bancă, pe spătar; de acolo, într-un echilibru precar, cu etichete din față pe spalierele viței care urcă în boltă. De două ori s-a dus în nas pînă a învățat să nu se sprijine de frunze. Acum îi iese destul de bine. Dar strugurii încă nu-s copti, sînt acri. Ina îl hrănește pe „Față de porc“ cu perje: cum o vede, cascadează...

Mediaș, ca o confruntare cu propriul trecut, cu poveștile mele, cu eroii, cu „viețile“ rămase în urmă. Și mereu Marea Așteptare. Și degeaba. Într-o seară împart scena cu personajele mele vechi din *Noro*: este acolo polițistul din rondul de noapte (Dorel Vișan), copleșit de soartă, de fiul handicapat care i s-a dat. Îl învăluie într-un cocon de minciuni, de iluzii, îl ascunde de lume, îi ascunde lumea. Este acolo soția (Victoria Cociaș), care va sfîșia vîlul mistificării, cu prețul căsniciei. Dar mai ales este *Noro*, înarmat cu un aparat de

filmat.

Descoperirea lui Radu Gabrea a devenit Tedy Necula, masterand la regie. Are o firmă de producție, chiar și un asistent. Întîlnirea cu filmul de la 11 ani i-a schimbat viața. N-a crescut prea mult, membrele strîmbe nu-l ajută nici astăzi cum trebuie și de aici impresia de dezarticulare. Nu va lucra niciodată cu camera în mînă. Ființa interioară însă este acum coerentă și unitară. Și-a construit felul de a fi în lume și de a o înfrunta. Atent, din aproape în aproape, începînd cu un film despre vecinii din cartier, spionați prin ferestre, pentru că nu se putea mișca printre ei. Destinul există dacă tragi de el.

La ce bune aceste însemnări? Atîtea planuri care se intersectează, trăiri, căutări, dușmăanii. Caut, nu știu ce caut, caut...

Împlinea 15 ani cînd am dat buzna în camera lui dintr-un bloc muncitoresc, într-un cartier muncitoresc. Astăzi s-ar spune *residence*. Dar atunci nu erau decît blocuri gri de 10 etaje, din prefabricate, dispuse în careu, cu ghenă în mijloc și cîini vagabonzi aciuauți la gunoi. Și fiecare vedea în casă la fiecare.

Atunci am intrat în camera lui, cu Ina, și am strigat: „La mulți ani, Noro!“. Și el a avut acea mișcare convulsivă, ca de fiecare dată cînd era luat prin surprindere.

Am crezut că se va prăbuși. Ina l-a prins în brațe repede și i-a șoptit la ureche tot binele din lume. Eu eram spectator. Camera video era fixată la fereastră, cuplată la computer. Am fost convins că se uită în case, după femei...

Semnificația în fragmente. Cioburi, reflectînd unde sîntem. Un tînr a murit într-un spital județean în timp ce era operat la mînă. Pur și simplu s-a terminat oxigenul. Medicul tocmai deschidea un alt pacient. Pînă să se bage de seamă, pînă să se aducă alt tub de la subsol, tînrul s-a sufocat. România, 2012. Lucrurile astea se întîmplă...

Încet înainte, cu pași mărunți. Noaptea albă a filmului românesc.

Ceva bun de la viață difuzat alături de *Aurora* lui Cristi Puiu, *Despre oameni și melci* de Tudor Giurgiu și *Toată lumea din familia noastră* de Radu Jude. Numai *Aurora* putea să țină toată noaptea. Manifestarea are loc simultan la București, Iași, Cluj, Timișoara. Săli pline, vorbe bune, inclusiv pe Facebook. Surprinzător, spectatorii nu rețin titlul. Cînd sînt întrebați ce-au văzut, improvizează: *Tot ce-i mai bun în viață*, *Cea mai bună viață* etc. În sfîrșit, ideea e că au văzut ceva bun... Și gratis.

MECEP, festivalul internațional de la Mediaș, se rostogolește la București și Cluj, Radu Gabrea îl aduce în buricul tîrgului, la „Studio“. Luna viitoare, festivalul de la Roma, iarăși *Ceva bun...*

Filmul românesc a ajuns film de festival, de eveniment, de ocazie rară, pentru spectatorul emancipat. Ceea ce l-a deformat, încearcă de fiecare dată să inoveze sau să spună adevăruri fundamentale. Dă-mi ceva de Cannes... Asta nu e industrie, și gratis nu există. La rînd cu peliculele comerciale străine, într-o sală obișnuită, cît de mică, nu umple nici un sfert. Și atunci, cum vorbești cu oamenii?!

Nu pot să-mi pun viața în ordine. Nu pot fi eu însumi. Doar în interior. În lume nu mă regăsesc. Nu pot să fiu mai mult. Să urmez un traseu creativ structurat. În jurul meu, toate mă trag în jos. Lumescul mă înghite, toată această nebulie... Sînt încercuit. Să mă desprind? M-aș putea măcar detașa? Să iau o pauză de la tot. Refuz să mă las înghițit...

Urșii de proximitate. Oameni și urși, vieți care se întrepătrund. Sînt acolo împreună, la marginea satului, a orașului. Media vorbește despre biodiversitate. Tot mai des urșii fac știri. Uneori sînt vînați și ripostează, atacă hăitașii. Aflăm că a fost un accident de muncă în timpul programului. Alteori urșii turbează și se declară carantină, zonă rabigenă. Sau intră în cartierele mărginașe, ziua în amiaza mare, și mănîncă din gunoi. Atunci spunem că recensămîntul urșilor a dat rezultate neclare și avansăm soluția exportului sau relocarea în rezervații. „Să lucrăm pe cauză ca să nu lucrăm pe efecte“, a zis ministrul Mediului. La Moroieni, un bătrîn a fost ucis de un urs prins cu lațul. A fost găsit complet eviscerat. N-aș fi crezut. Ce urs? Arăta ca un cîine mai mare. Un maidanez. După ce l-a lăsat să se zbată o zi și-o noapte legat de un copac, omul a încercat să-l împungă cu o sulică. Animalul n-a stat să fie sacrificat. Ministerul Mediului a spus că a fost „o altercație“.

Încă o invitație la Roma, de data aceasta organizator este „Premiul Acebi“. Am participat cu *Fundesac*, dar a cîștigat Mircea Cărtărescu, un profesionist. Eu n-am acea înscrîncenare a scrisului. Totuși, cartea a impresionat prin construcția ei vizuală, în secvențe. Și iată-mă din nou în Italia: voi vorbi despre „script and film“. O încercare de a ieși din cercul strîmt al tirajelor de carte prin ecranizare. Tiraje mici, șanse la fel. O să-i scandalizez pe banii lor. Cititul se stinge! Ca noi toți! La urma urmei, suportul mă interesează mai puțin; nu-i decît forma, vehiculul, haina pe care o îmbracă povestea ca să iasă în lume. Nu poate să umble goală, mai ales cînd e tristă.

Jurnalul... N-are nici un rost. Nu e literatură. Doar nevoia să spun cuiva...

Răzvan Dumitrescu, pe care eu l-am adus în televiziune. Răzvan Dumitrescu, cu care uneori sînt confundat. Răzvan Dumitrescu, despre Partidul Poporului – Dan Diaconescu (PP-DD): „o bîlbîială a PD“. Inspirat...

Țara aceasta are o energie rea, care dă peste mine, mă face una cu pămîntul. Mereu în răspăr, în dezacord... Unde să mă refugiez? În literatură, în film, în jurnal? Nici Filipeștii nu mai rezistă. Să cîștig timp. Să plec la Roma. Să las să treacă. O să obosească. Fiecare zi care trece e o zi cîștigată.

Octombrie

Uciagașul de la Moroieni n-a mai fost găsit. Sub imperiul emoției naționale, ministrul Mediului a trimis după urs un detașament de pedeapsă. Zeci de oameni, înarmați pînă-n dinți, au răscolit pădurea zi și noapte.

Apoi a venit vestea că premierul l-a grațiat. N-a fost vina ursului, dimpotrivă. A fost un animal chinuit dincolo de orice imaginație. Ce om face așa ceva?! Omul care n-are ce mînca, zic eu. Va fi tranchilizat și relocat. Ecologiștii par să-și fi impus punctul de vedere: dacă n-are rabie, ursul va îmbătrîni liniștit într-o rezervație. Potera s-a întors la bază, gloanțele au fost schimbate cu seringi. Pe urmele ursului a plecat o echipă mai mică, specializată. Dar nici aceasta nu l-a găsit. Zace mort într-o rîpă, surd la toate controversesele.

Caut, nu știu ce caut, caut...

...Poate totuși voi scrie *Soldatul*. În oglindă, fratele mai mic și retardat își petrece ore în șir distrugînd dușmani virtuali într-un joc pe computer. Nimic nu-i scapă.

Ultimele zile ale toamnei. Cerul albastru și apa verde: am ieșit cu barca pe Snagov, la știucă. Lacul a fost acaparat, metru cu metru pătrat, de cîștigătorii tranziției. Grădinile s-au vîndut pe nimic, țăranii nu le știau valoarea. Vile uriașe din beton domină malurile, îngustează perspectiva. Pe lîngă stuf se strecoară o umbră a bălții, un sătean dintre ultimii. Ultimii care n-au vîndut. Un

bătrîn într-o copaie de lemn cu două lopățele. Dă la plută de dop. E weekend și bărci cu motoare puternice trec pe lângă noi în mare viteză, trăgând după ele schiori nautici. Bărci cu muzică pop la bord. De la Snagov Parc, unde sfîrșie grătarele și curge berea la pet, vine o manea.

La un moment dat, vacarmul are o ezitare. Ceva se întîmplă. Percep mișcare pe mal, ceva a captat atenția generală și mie îmi scapă. Un fel de emoție colectivă, oameni care se îmbulzesc să vadă...

Umbra cu copaia a dispărut înfricoșată. Trag la rame să ies la lărgime, mă încurc în nuferi. Și dintr-odată misterul se dezleagă, trece chiar pe lângă mine. Un om cu un fel de aparat de zbor ca un rucsac alimentat cu apă se bălăngăne la vreo trei metri deasupra. Poartă o vestă de salvare roșie. Nu controlează bine jeturile pe care se sprijină, e la început. Uneori coboară la rasul apei, alteori urcă prea sus. Trage după el un fel de maț gros prin care suge apa, pe care apoi o suflă înapoi cu putere. Cine mai e ca el? Este fiul unui rege al asfaltului. Și pășește pe apă...

Noiembrie

Jurnalul, la sfîrșit. Încă o carte care nu se va vinde. Ce avem noi aici? cum ar spune Bibanul în seria populară *Brigada Diverse*. Ce avem noi aici? Tristețile și eșecurile... Confesiune și politică video. O societate vlăguită, împotmolită, periferică. Răutăcisme, vorba „regelui“ Hagi.

Simt cum încep să dispar...

Operațiunea „Nașii de tren“. De trei zile, poliția ridică controlori de bilete din toată țara. Se pare că o caracatiță uriașă adună cu mii de brațe șpaga de la călătorii prea săraci să-și ia bilet, o dă mai departe la șefi, iar aceștia la directori, după obicei. La un singur control pe bune, din șase sute de călători dintr-o garnitură patru sute sînt dați jos – n-au bilet. Revoltă generală, cum să rămîină așa, în cîmp, mai și plouă, păi n-au dat la naș? Ce vină au ei că e supracontrol? Îmbrînceli cu jandarmii care se fac că nu știu. Trenul pornește încet, oamenii fug după el, cei mai viguroși se agață de scări, cad, alunecă pe terasamentul ud...

Fiecare microbist contează. Steaua a mers bine sezonul acesta. Picanterii...

Gigi Becali se alege sigur, spun sondajele. Achiziția politică minune vrea la Comisia juridică. Are experiență, trei dosare penale.

„Cum adică, el? Abuzurile care se fac de către procurori este în neregulă“, zice Becali de pe tronul aurit. În fundal poate o să pună și-o poză cu Brătianu, color. Dă Parlamentul European, unde nu se uită nimeni la el, pe Parlamentul României. Nu i-a plăcut la Bruxelles. Păi scaunul era de plastic, trei euro, masa de furnir, cinci. Recunoaște cinstit, lui îi place luxul. Și circul. Și brânza de oaie. Hai la București!

Eu sînt cel judecat. Mai e cineva care n-a înțeles? Încep să dispar.

N-am fost îndeajuns. Dar măcar am încercat. Am fost aproape?! S-a făcut cald aici. Mai departe, chiar n-am ce să fac.

Am scris puțin. M-am împrăștiat. M-am lăsat abătut. Regretele nu schimbă nimic. Doar ca să tulbur liniștea publică? Sînt așa de derutat... Nu pot să zic că a fost o cădere. Cîteva povești s-au adunat. Dar puteam să stau deoparte? Puteam să dau înapoi? A fost greu, poate n-am știut să reacționez, „să lupt înapoi“, cum zice englezul, *fight back*. Am rămas cu o gaură-n suflet. Ei și? Mai e vreunul teafăr? Uneori mă salută lumea pe stradă ca pe un cunoscut. Și chiar prin redacții mi se întîmplă, deși e o altă generație. Să fi înțeles ce-am făcut sau măcar ce-am încercat? O să mai dau un indiciu despre eșec, ratare. Nu vă supărați că vă spun...

N-am nici o obligație, să fie clar! Nu exprim lumea decît pe ici pe colo, cît am înțeles-o; mă exprim pe mine! Sînt liber. Singur și liber.

„Ieșirea prin Sărindar“

Atît m-am învîrtit, am dat roată, am pipăit. Ar fi titlul cel mai onest. Desigur, nu acesta va rămîne. Nu v-ar spune nimic. Ieșirea prin strada Sărindar era cea din vechea sală a Cinematecii din studenția mea. Intrarea prin Eforie: înăuntru era magia lui Fellini, Antonioni, Strindberg, Fassbinder. Iarna, un frig cumplit.

La sfîrșit se făcea lumină și cei cîțiva abonați degerați dădeau să iasă pe unde veniseră. Dar ușile erau închise. Atunci se crea oarecare rumoare, păream prinși înăuntru, ostatici într-o lume ostilă, de scaune vechi, iar la capătul lor un fel de cearșaf alb, murdar, întins la uscat pe perete.

Atunci apărea o femeie în halat albastru și șlapi, vizibil deranjată, scoasă de undeva împotriva voinței ei, și rostea tare ca un reproș: „Ieșirea prin Sărindar!“. Adică tot n-ați învățat?! Undeva se trăgea un drug ruginit, o ușă scîrțîia, se dădea la o parte, deschidea un culoar întunecat, în pantă, și la capătul lui erai

liber, sub stele. Ieșirea prin Sărindar! Fațada cu afișe colorate, chipurile actorilor celebri, care te chemau înăuntru, era la stradă. Ieșirea, prin spate. Prin Sărindar! De multe ori mă gîndesc că m-am scos prin dos cu poveștile mele. Prin cărți și prin film.

Niciodată n-am putut să trăiesc din asta, să fiu asta! Cînd și cînd, cît de cît m-am scos. În rest, nonsens, nonvaloare, ani risipiți. Ce știi tu? Am pierdut atîta timp... În loc să mai spun una-două povești bune...

Dar puteam să mă dau la o parte? Din păcate, coerența între viața mea în realitate și scris trasează și limita mea. Mai departe nu mai ține. Hemingway spune în legătură cu Madridul asediat că putea să se ducă pe front cu tramvaiul. În felul meu, mă duc în fiecare zi. E de-ajuns să ies din casă. Ce să zic? N-am ales eu. Nu m-a întrebat nimeni. Aici îmi e locul...

Decembrie

La București, defilare. Soldați, tancuri, mulțime...

La Roman, Elena Udrea rebrenduită: preacuvioasă, cernită. A ridicat pe un deal o cruce de 25 de metri. O cruce uriașă cu becuri. Poate o iartă.

Au înfrînt! USL a ras tot! Totuși, pediștii s-au strecurat în Parlament pe ușa din dos a redistribuirii. Mai ales că prin efectul legii electorale legislativul va fi gonflat cu o sută de parlamentari la mîna a doua. Udrea, Roberta, MRU, Turcan, Boagiu... Nici unul, nici măcar unul nu și-a cîștigat colegiul. Vasile Blaga, obosit, confuz, a spus că formațiunea sa „a dus cea mai mare campanie de mistificare, de manipulare a opiniei publice“.

Dar sînt acolo. Chiar și Ridzi, via Partidul Poporului. Acum se pune serios problema scaunelor care nu mai ajung. Sigur, mai sînt culoarele și balcoanele. Și mai sînt și scaune pliante la bufet. Presa avansează soluția Parlamentului online: stai acasă și votezi. Cea mai mare clădire din lume după Pentagon nu-i mai încape. Cea mai săracă țară din UE are cel mai mare Parlament național! Congresul SUA e mai mic. În sfîrșit, i-am depășit. O proiecție de lasere verzi pe Casa Poporului încununează momentul. Îi batem pe toți! Muzica!

Christian Mititelu, Mihai Mălaimare, cercetați de ANI. Umblă zvonul că urmez eu. Am primit documentele: mi se cer tot felul de date despre cei doi.

Mititelu este și vicepreședintele Alianței Civice, odată vîrf de lance al societății civile, astăzi doar o umbră.

Mihai Mălaimare, ca și Mircea Diaconu, e director de teatru. Teatru mut. Complet incompatibil! Bietul Mihai, revoltat, gata să-și dea demisia. Acesta este dușmanul, infractorul? Al doilea Mircea Diaconu? L-ați văzut în Gogol?! Pe ce lume trăim? L-au ras pe Mircea Diaconu și urmează Mălaimare?! O mască? Un mim? Christian Mititelu nu vrea să se apere, spune că e scîrbit. A primit și amenințări anonime pe mail, să plece din CNA. Îmi vine să vărs. În fiecare zi îmi vine să vărs! O mîină nevăzută înlătură incomozii unul după altul. Diaconu era ascultat și crezut de o mulțime de oameni la televizor. Mălaimare nu le face jocul în CNA. E alături de mine². Din surse aflu că și eu sînt în vizor. De ce nu mă miră?

Dezordinea! Tema Anei. Expoziția de la Muzeul Țăranului. Poate că ar fi cel mai onest titlu al acestui caiet. Jur împrejur, haosul, înșelăciunea, imaturitatea, violența, neîncrederea, nesiguranța, irosirea. Și pînă la urmă Nimicul! Dar e prea mult. Nu știu dacă poate fi suportat. Nu știu dacă merităm. Hai să o lăsăm așa, comercial: *Cutia cu maimuțe...*

Șapte filme. Și șapte cărți subțiri. Nu-i chiar un eșec, nu-i așa?!

Sînt schimbat și așa de slăbit...

În linii mari, am făcut ce-am putut. Nu tot ce-am putut...

Băsescu l-a nominalizat din nou pe Victor Ponta în fruntea guvernului după ce s-a jurat că nu-i va mai încredința mandatul și l-a făcut pisic, maimuțică, mitoman, porc! Acum în mediile politice se vorbește despre normalitate. Așa-i la noi.

Draga de Pușa... Se pare că nu va mai putea locui la Filipești, nu singură. Fiecare călătorie are un sfîrșit. A ei a fost scurtă. Copilăria la Filipești, liceul la Ploiești, facultatea la București. Profesoară la Urlați. Și-a crescut copiii la Urlați, în dependențele fostului conac Bellu, în parcul ruinat al conacului. Anii cei buni, cînd mergeam cu toții la mare. Mutarea la Ploiești. Despărțirea, divorțul, refugiul la periferie, la etajul 10, doi copii de crescut. Pensia, retragerea la Filipești, unde și-a îngrijit tatăl pînă la sfîrșit. Singurătatea, bătrînețea. Un cîine, o pisică, găinile, grădinile. Culesul viei, prunelor... Diagnosticul necruțător, operația. O singură dată a ieșit din țară, pînă la Ruse. Călătoria ei a fost scurtă...³

Ce va fi Filipeștiul fără ea? Grădini pustiite, înghițite de bălării. O casă goală, sfîrșită... Ultimul meu refugiu se închide. Fotografia tatei, lîngă candelă. Crucea bunicului. Bufetul bunicii: rondela cu stafide, găluște cu prune, gem de caise. Fiecare cu fantomele lui...

Audiovizualul românesc...

Oglinda spartă a unei națiuni sfîșiate. În care fiecare scoate limba... Răul se ia repede. Ce pot să fac?

Am un proiect de care mi-e frică. Am titlul pentru proiectul cu „soldatul universal“ sau „luptătorul pentru pace“, dacă vreau să fiu ironic. Sau l-aș avansa, l-aș româniza: *Caporalul ăla tristu'*! Alegerea unui om care nu prea avea de ales. O rotiță minusculă în marele angrenaj al lumii. Dar cine mai vrea un non-erou? O poveste fără happy-end? Trebuie să fii defect. E ceva rău cu mine. Ajung să dușmănesc lumea. M-am blocat într-o formă a revoltei, scriu cu îndîrjire despre oameni care abia își suportă viața. Oameni pierduți la granița Europei. Și nici măcar nu știu de ce suferă. O istorie mîloasă îi sufocă, îi rostogolește ca pe pietricele. Și eu nu pot să fac nimic pentru ei. Doar să vorbesc despre. Nu e o poveste americană, asta-i sigur.

Happy-endul nu este neapărat o expresie a infantilității sau a ceea ce poți să vinzi. Nu m-am ocupat cu asta. E ceva stupid, dar poți să suporti. Și dimineața mergi la serviciu. Seara la televizor... Ar fi bună niște bere. Și floricele...

Înapoi în epoca fierului. Fierul vechi, de furat. Nici crucile metalice din cimitir nu scapă. Un vecin s-a dus în grădina de pruni din deal și a descoperit un șanț adînc de doi metri și lung de două sute. Autorii au mers la pont, știau că acolo a fost îngropată o veche conductă petrolieră. Vecinul i-a prins asupra faptului, cînd plecau cu țeava în căruță. Aveau așa, o candoare. Ce să facă și ei, de nevoie? Trebuie să mănînce și gura lor. Hai, mai cu viață, că s-a luminat. Hai că ne vede lumea, să creșteți mari, să fim sănătoși! Omul e revoltat: și șanțul cine îl astupă, el? Îi amenință cu poliția. Replica vine peste umăr, de la distanță: „Dacă spui ceva, îți tai toți prunii! Dimineața nu-i mai găsești“.

1. Răsvan Popescu a cîștigat la fond procesul de calomnie intentat lui Dan Diaconescu. Cauza se află în recurs.
2. Mihai Mălaimare a demisionat din CNA în semn de protest față de cercetarea ANI.
3. Rodica Nourăș (Pușa), mătușa autorului, s-a săvîrșit din viață în septembrie 2013,

ca și Nașul Radu Gheorghe. Au fost înmormîntați la Filipești, în aceeași zi.

2013

Ianuarie

Cunoașterea oamenilor. Cunoașterea oamenilor mici. Cel puțin am încercat... În Valea Jiului, în primul an de stagiatură m-au trimis cu recensământul. Casă cu casă, poveste cu poveste, om cu om. M-am bucurat.

Înlocuit. Gata cu puterea socială. Trebuia să vină și asta. Războiul s-a terminat, rolul meu – de asemenea. Băsescu pare îngropat. Oastea lui, demoralizată, decimată, umilită. Urmașii lui Traian, Blaga și Udrea, se bat pe cadavrul partidului.

Nu mai am valoare de întrebuințare. La urma urmei, am apărat o oglindă spartă. În context, cred că mi-am făcut treaba. Acum o să fie altfel. Bîntuie așa, o răzgîndeală, se merge la coabitare cu Băsescu, compromis strategic, să cădem la pace. Mă lipsesc. Nu sînt flexibil. Nu pretind nimic. La vremuri noi, oameni noi. Niciodată nu ținem minte? Atitudinea nu e explicită, dar ce siguranță prezint eu? În fiecare zi mă îndoiesc de mine. Ca să vezi cum se rezolvă lucrurile! Poate că locul meu e la muzeu. Un voluntar împăiat. E mai bine așa, o să scriu. O să am timp. Poate mă îndrept către o zonă mai liniștită din viața mea. Poate și istoria va fi mai blîndă. Acum că se poartă „compromisul pentru România“... Dar și asta e o poveste. Nu există loc sigur.

Să zicem că plec. Mă duc să mă angajez undeva. Și dau un interviu. Ce zic? Mă ocup de orice treabă dureroasă...

Tot răul spre bine. De aici încolo e altă poveste. O să am timp să-mi trag sufletul. Reconcilierea cu mine? Vom vedea ce se întîmplă. Știu cum merge mintea asta sucită. Deocamdată nu mă pot concentra să scriu. Niciodată nu e ușor... Spectacolul merge mai departe, dar cum vrea el. Mi-a plăcut să fiu

mereu începător...

Christian Mititelu amenințat din nou în vechiul stil securistic. La ce se pretează bestiile astea! Mesaje repetate pe e-mail. Cineva misterios îi cere imperativ demisia, altfel se lasă cu proces penal. Ei știu tot, tot... Și o să-l tragă după el și pe cel care a semnat ca primarul. Despre mine o fi vorba? Păi eu nu semnez pentru Christian decât statul de plată, indemnizația. Dreptul lui prin lege. Ce mizerie o mai fi și asta? O să depună plîngere la poliție.

Ajunge! Consiliul a retras licența audiovizuală a OTV pentru neplata a zeci de amenzi. Toate mai vechi de șase luni. OTV ripostează cu altă serie de plîngeri penale. Așteptăm citațiile...¹

Am fost s-o văd pe Pușa la Ploiești. O umbră. Nu înțelege de ce n-are poftă de mîncare. Se silește să mănînce banane. Vorbim despre tot și toate. Despre Filipești și ce-i de făcut în grădină. Și ce-o face Pripășita singură? Pe Cici o lasă picioarele, acolo sus, la etajul trei. Și Mamița, pisica, se acomodează greu la oraș, e mereu nervoasă. Bem cafea și vorbim nimicuri. Mamița s-a ascuns sub pat, nu mă mai cunoaște.

Nu e ușor, dar nici n-ai alternative. Viața stă să cadă. Trebuie să te obișnuiești cu ideea. Aș fi vrut să fiu mai implicat. Să fi știut la timp ce să fac cu mine... Nu să mă țin ocupat cu mărunțisuri. Să trag de mine mai mult, nu să-mi distrag atenția, să-mi fac de lucru. Sigur, mai devreme sau mai târziu, povestea e tristă. Ca-n scenariile mele. Finalul fericit e doar în filmele proaste. Sîntem în trecere. Aproape am trecut. Încă mă mai revolt, îmi exprim furia. Pînă la urmă toți cădem. Ce pot să spun? Am încercat să cuprind, să dau formă lucrurilor așa cum le-am văzut. Și asta a fost tot. Uneori, foarte rar, mi-a ieșit. Nu știu ce pot inventa mîine. Chiar nu știu. Acum să căutăm un loc bun pentru așteptare. Încă se pot întîmpla lucruri. Ce zici de Filipești?! Aș vrea să încerc ceva nou. Întotdeauna mai e ceva de scris. Anii de sus s-au dus, dar nu se știe niciodată. Dacă nu, o să întorc fripturile...

O să schimb una, alta la Filipești. Într-un sens mai larg, de acolo am început. Cercul se închide în casa ca o criptă. Așa e bine. Așa și trebuie.

O bucurie: Ana, prima expoziție personală la Muzeul Țăranului. Spații consumate, golite de sens, lucruri care au fost... Sînt șanse și pentru finanțarea acestui jurnal. Polirom este interesată. Sînt șanse și pentru traducerea romanului *Femeia visurilor* în Italia, ICR este dispus să mă sprijine. După *Fundesac* aș

putea intra într-un nou program. În Italia, Bruno Mazzoni abia așteaptă. *Femeia visurilor*, ca o călătorie sentimentală. Visul sfârșit al unui artist ce încearcă să-și immortalizeze durerea. Numai ea i-a rămas. S-o dureze în peliculă, piatra s-a perimat. Și moare făcând asta. S-a deconectat. Ecranul se întunecă. Omul pleacă. Dar opera rămîne să ne bîntuie.

Pîna la urmă, într-o formă sau alta, unul ca mine își spune povestea.

Caut. Mă caut. Arhivez. Explorez. Vorbesc cu mine cît e ziua de lungă. Mă întreb dacă am realizat ceva. Poate că în singurătate aș mai putea întîrzia. La Filipești, timpul aproape stă pe loc. Și am făcut atît de puțin. Niciodată n-a fost destul timp. Poate că așa este corect. M-am risipit în toate. Toate se plătesc ...

Băsescu reîncărcat: pune condiții, amenință cu Europa, cere oamenii lui la șefia parchetelor... Ponta pare că se tîrguiește, Kovesi da, Morar ba. Bine, zice Băsescu, morarul și-a făcut datoria, poate să plece. La CCR. PSD și PNL vorbesc printre dinți despre viitorul coaliției. Iarăși se va alege praful?! Greșelile care se repetă... Scepticism și îndoială... În paralel, Băsescu coace o mișcare populară, adevărata dreaptă, adevăratul „proiect pentru țară”. Fără să fac nimic, sînt tot mai obosit...

Martie

Am cîștigat în sfîrșit procesul cu Dan Diaconescu la fond. Judecătorul constată că nu sînt corupt, alcoolic, „ciripitor la poteră”, petrecăreț cu scandal, nu sînt „un monstru”, cum s-a spus la OTV. Foarte bine, să plătească! Dar va face recurs. Încă un an de greață?!

Aprilie

Iarăși frig. Pîclă, lumină difuză. Flori albe scuturate. Ploaie rece, zile la rînd, am și pierdut șirul. Nici pisicile cerșetoare nu mai rezistă. Nu mai ies din magazine, totul e ud. În zadar le strigă Ina la masă. Pentru prima dată, nu facem Paștele la

Filipești. N-o să mai găsesc pacea. Copiii vor s-o ia pe Pușa într-o drumeție pascală, poate pe Valea Oltului, în orice caz undeva unde să nu muncească, nu mai poate. Se gîndește să împartă găinile la vecini. Și să o dea pe Pripășita. În grădină au răsărit de capul lor cîteva fire de ceapă din răsadurile anului trecut.

Nașii vor rămîne în apartamentul lor să numere trenurile care trec pe sub fereastră. Vor mînca pască și cozonac de la supermarket.

Mieii s-au scumpit, toate s-au scumpit: energia, taxele, țigările, berea...

Pripășita va rămîne singură, stăpînă peste grădinile ude. Poate vom da o fugă să-i ducem niște hrană conservată și să luăm niște ouă. Dar nu mai știm să le roșim.

La slujbă, aceleași mațe scoase, acum fără mine: un coleg îi face plîngere penală celei care mi-a luat locul. Reclamații la Parlament, guvern, Comisia Europeană. Mă minunez de pe margine: pînă cînd o să ne mai strîngem de gît?!

Filipești. Vine Pușa, în trecere. O vizită scurtă, timidă, să vadă ce mai e, ce-i de făcut. Găinile ouă iar, dar porumbul s-a isprăvit. Pripășita s-a subțiat ca un vrej. Seamănă cu personajele mele fără noroc. Peste iarnă a săpat sub temelia casei și s-a refugiat acolo. Bucăți mari de tencuială au căzut deasupra și i-au ținut de cald. Ce o așteaptă? Va trebui s-o dăm. Are o mutrișoară lungă, parcă mereu așteaptă ceva de mîncare. Magnolia dă primii muguri. Mi-am scos la soare șezlongul de cititor.

Și smochinul tatei a supraviețuit; vîrfurile se colorează încet, dar sigur, seva se mișcă imperceptibil înăuntru. În grădina pustie, fire de ceapă răzlețe, din răsadurile de anul trecut. O pereche de guguștiuci își face cuib în păr...

Mai

Au ieșit la vedere!

E oficial: ANI vine după mine! S-a autosesizat. Mi-a venit înștiințarea. După Mircea Diaconu, Mihai Mălaimare, Christian Mititelu, mi-a venit rîndul. Ai putea crede că sîntem un grup infracțional organizat. Inspectorii de vini inventate cer date din ultimii 12 ani: declarațiile mele de avere, decizii în care am fost implicat, licențe, sancțiuni, reclamații și solicitări rezolvate, cum am votat... Un munte de documente ia calea ANI. Inspectorii și-au luat avînt, revin

de trei ori, doar-doar... Oi fi vreun mare infractor și nu știu. Umblu în somn și fac grozăvii...

Gabi nu s-a ales, Comisia Europeană i-a respins proiectul cu albinele... E prea în vîrstă, n-are potențial. Cine investește în trecut? Ce-i rămîne? Merge la pădure după ghebe. O să fie numai bune, pe plită, cu sare grunjoasă, neautorizată, are sobă ca lumea.

Timp îngăduitor. Se deschid liliacul, zambilele...

„Față de porc“ mănîncă corcodușe. Mănîncă orice.

Mărioara o să facă iarăși grădina. O să pună fasolea oloagă, galbenă, cu teci grase. Pușa a scos mușcatele-n fereastră.

Iunie

Jurnalul la final. Prea multe întrebări fără răspuns. Trebuie să predau odată acest caiet, doar așa scap. Mă deșir. Aproape că v-am spus tot. Am obosit: același actor, luminat din unghiuri diferite, în roluri tot mai secundare, meschine, sterile?... Pîna la urmă o s-o termin și cu cuvintele. N-o să-mi mai schimb pielea. Vraja se risipește... O să fiu numai cititor. Abia atunci am terminat. Dar să nu ne grăbim. Se mai pot împlini lucruri.

A trebuit să o dăm pe Pripășita. Nici un cîine nu mai pot să apăr. Noi nu mai sîntem la Filipești decît în concediu. Gabi i-a povestit Inei peste gard cum s-a întors cîinele de două ori, a rupt lanțul. S-a întors să ne caute...

Rhodos, insula Soarelui. Pauză de respirație. O cetate zidită de cruciați acum 1.000 de ani, schimbată în pensiune turistică. Un avion la cinci minute. Mulți ruși...

Mi se pare că îți datorez acest caiet. Depind de tine. Am vrut să ajut. Mai ești acolo? Sper că nu te-am dezamăgit. Hai, gata! S-a isprăvit?! Nu știam că doare așa. Ultimele corecții, adăugiri... Știi ce greu e să pui punct?! De unde să știi? M-am obișnuit să-ți spun tot. Sau aproape.

Să nu mă las! Să cred din nou! În felul meu, mai pot fi de folos. Am făcut atîta drum cu un rost. Trebuie să fie undeva unul.

Ajunge să-mi țin ochii larg deschiși. Este doar o problemă de timp. Nu sînt terminat, nu accept, nu vreau. Pînă la urmă o să-mi fixez privirea pe ceva. La început nu-mi va fi clar; o să caut, o să aproximez, să dau roată, din ce în ce mai strîns... Pînă cînd prinde contur, devine distinct și atunci răul poate fi numit. Poți să-i spui: ieși afară! Și atunci, cine vrea o să-l vadă...

Filipești

Grădinile invadate de iarbă pînă la șold. Casa mea e aici. Mi se ia și această ultimă pace cuminte? În cartea de psalmi a bunicului meu, Octavian preotul: „Lăsați-mă să mă odihnesc înaintea de a mă duce“. Adaug: „în casa străbunilor mei“. Să mă pregătesc o vreme. N-aș vrea să mă înfățișez așa murdar, de pe drum...

Și totuși o să scriu *Caporalul ăla tristu'*. Nu știu cine-l va face, dar eu îl scriu! Fiecare cu partea lui. Am soluția: împingerea militarului în plan secund, ca să nu coste filmările o avere, să nu sperie producătorii. Gămălie, fratele mai mic și mai ciudat, vine în față! Gămălie, bufonul vremurilor noastre, pe care „caporalul ăla tristu“ îl protejează de departe, îl apără de lume cum poate. Însă Gămălie este eroul. Neștiutor, naiv ca un copil întîrziat, candid, nătîng, senin... Toate le ia în rîs, în răspăr, nepăsător, nesăbuit. „Ziceam să ne rîdem“ e replica lui de cîte ori o face lată. Un prostănac interesant, care spune lucruri pe care noi, oamenii integrați, nu ni le permitem. De pildă, față de teroriștii islamiști. „Care-i chestia cu arabii ăștia? De ce dau ei la cap? Că sînt rupți în fund!“

Iulie

Ce obositor e să aștepti! Unde sînt? E un test de rezistență la rupere. Tu cît rezisti? Mai nou, inspectorii de vini inventate se interesează dacă sînt membru de partid. Și cu cine am făcut film. Foarte tare, ar zice Ginel. Pînă la urmă, care este învinuirea? De ce nu mă cheamă la audiere? Au luat o pauză? Oare inspectorii au concediu ca noi, oamenii obișnuiți? E simplu. Am refuzat strîngerea șurubului, șurubul se strînge cu mine. S-au autosesizat. Îi aștept ca dintr-un canal...

Sever din ce în ce mai bun. Trage un scurtmetraj pentru un muzeu din provincie, care a deschis o secție de antropologie. Un om de Neanderthal,

descuț, cu o valiză-n mână, umblă aiurea printre exponate, caută ceva... La un moment dat descoperă tribul din ceară, strîns în jurul unui foc fals, trei lemne puse peste un bec roșu. Se așază cu ei. A ajuns. Numai eu nu ajung... Am vrut, am încercat... Și degeaba.

August

Paris

Tocmai îmi beam cafeaua la „Flore“ și mă gîndeam: „Oare la ce masă a stat Cioran?“. Atunci au început să sune telefoanele. Nu credeam să mai atrag atenția. Iată că sînt destul de important ca să fiu dat pe mîna procurorilor. ANI mă vrea după gratii! Sînt un pericol pentru societate! „Draga de ANI“ vine în forță: Mititelu, incompatibil; eu, în conflict de interese. Nu m-a chemat, nu m-a întrebat nimic, nu mi-a consemnat punctul de vedere, dar acum zice că eu nu l-am depus. Este abuzul perfect! O să mă strîng cu ANI de gît pînă la CEDO! Cum, unde să depun, dacă nu am fost convocat? Și acum a sesizat Parchetul de pe lîngă Înalta Curte de Casație și Justiție! Fapta se pedepsește cu închisoare pînă la 5 ani. Am făcut *Ceva bun de la viață* cu o companie de film care are același acționariat prin Olanda, Cipru și nu mai știu unde cu o televiziune de la noi. Cînd am cesionat drepturile pentru scenariu nu eram în CNA, producătorul nu avea (și nu a avut niciodată) licență audiovizuală și nici același acționariat cu televiziunea în cauză. Nici cînd am cîștigat concursurile de scenarii la Centrul Național al Cinematografiei nu avea. Abia peste trei ani compania olandeză a preluat studioul. Aș fi putut să le explic, dar cine să mă asculte? ANI mă tăvălește în public. Mai departe e treaba mea să explic jurnaliștilor, procurorilor, judecătorilor...

Dacă sînt acuzat pentru vreun film, hai să-l vedem! Ginel și Mateo, chemați la bară, chiar Thomas și Noro sînt suspecti. Radu Gabrea și Dan Pița, „martori“! Nu e comedie, e horror!

La o săptămînă de la acuzația publică încă n-am primit raportul ANI. Nici măcar n-am fost ascultat cu o ureche! Să cred că inspectorii nu puteau dormi de grija unui film? Măcar l-au văzut? Ce-ar mai rîde Ginel și Mateo! Sînt mici, pitici, pechinezi. N-o să-mi sfîșie gîtul. Doar pantalonii...

Nu mai dorm noaptea. Degeaba valeriană. Parcă aș fi în altă dimensiune.

Cinci ani pentru vreun film? Pe ce lume trăim? Coincidență: ancheta ANI s-a oficializat când am predat editurii acest caiet. Și eu, care n-aveam final... Nu pot să zic că mă simt bine cu ei după mine, dar nici înfricoșat nu sînt. Mie și ce îmi face rău, pe hîrtie îmi face bine.

N-aveam final? Iată că se termină sus! Viața mea din realitate se întîlnește cu cea de pe hîrtie în justiție! Acuzat, judecat, condamnat? Sînt curios pînă unde se întinde coarda. Finalul e deschis.

Și tocmai eram prins cu o poveste nouă. Nu mai e doar o idee. Am primele zeci de pagini la *Caporalul ăla tristu'*. Concursul de scenarii este în iarnă. Chestia asta mă întrerupe, mă ține în loc. Și nu vreau. Am pierdut destul timp. M-am distribuit în tot felul de roluri, în loc să văd cine sînt. Rostul meu este scrisul! Dacă aș fi știut la 20 de ani... Mi-am tratat darul cu ușurință și neîncredere. Când și cînd din mine ies alți oameni, vreau să zic personaje. Unele îmi seamănă, altele nu. Le las să vorbească pentru mine...

Ce mă așteaptă? Avocatul meu spune că sîntem în plin Kafka! Dacă ne-a plăcut politica..., zice Mircea Diaconu. Uneori mi se pare că ne-am întors de unde am plecat. Asta presupunînd că am plecat vreodată. Trăiesc ca într-un tunel. Aștept să fiu citat. Un coleg portocaliu fără identitate, fost ceva pe la cabinetul Elenei Udrea, cere să fiu demis. Nimic nou sub soare...

Nu mi-au ieșit lucrurile cum trebuie. Al doilea jurnal... Cartea irosirii... Atît de inutil îmi părea la un moment dat *Purtătorul de cuvînt*, că am scos și ultimul exemplar din casă, ziceam să-l uit: eșecul colectiv al bunelor intenții... Dar apoi am dat peste el pe caldarîm la Universitate, la buchiniști, în anticariate. La Londra era în biblioteca lui Mititelu, la Paris – în apartamentul Liane din Saint-André des Arts... Nimic de făcut. A plecat de la mine...

Așadar, înapoi la ținerea de minte, așa relativă cum e. Un gen mai ușor, viața pe sărite. Scriu numai cînd nu pot altfel, cînd mă doare prea tare... La ultima judecată o să recunosc: sînt vinovat! M-am împrăștiat în toate. M-am lăsat ispitit, amăgit, abătut. Și chiar m-am bucurat. Nu m-am construit, întrebuițat la maximum, n-am exersat cinci pagini pe zi, n-am lustruit fiecare rînd, fiecare cuvînt... N-am agonisit sistematic operă, ca alții. La 50 de ani am doar incertitudini. Din aproape în aproape, am conturat o obsesie. Am exprimat o lume sufocantă, sterilă, istovită de spaime. Pentru ce și mai ales pentru cine? Cui folosește? Mă consolez că n-am creat-o eu.